

estraveller

Reisiajakiri • 2/2011 • aprill-mai • Hind 2 € • Estraveli püsikliendile tasuta

Antarktika

Planeedi puhtaim paik

9 771736 002002

ISSN 1736-0021

AMSTERDAM 10 põhjust minna **DUBAIS** koolivaheajal **KALJU-MÄGEDES** Colorado osariigis **MAURITIUSE** matk ja pulm **MILANO** nädalalõpp **NEPAL** mõtlusturism **SUURGILDI HOONE** uus hiilgus **NÕUANNE** autorent ja nutitelefonid **GURMEE** OKO Kaberneemes

Koos tabame
õigeid noote...

...ja naudime kultuuri.

Oleme Nargen Festivali peaspensor 2006. aastast. Nordea MasterCard Gold ja Platinum kaardiga makstes festivali pääsmed Piletilevist Teile -20% soodsamad.

Tutvuge programmiga www.nargenfestival.ee

Festivali purjed heiskab

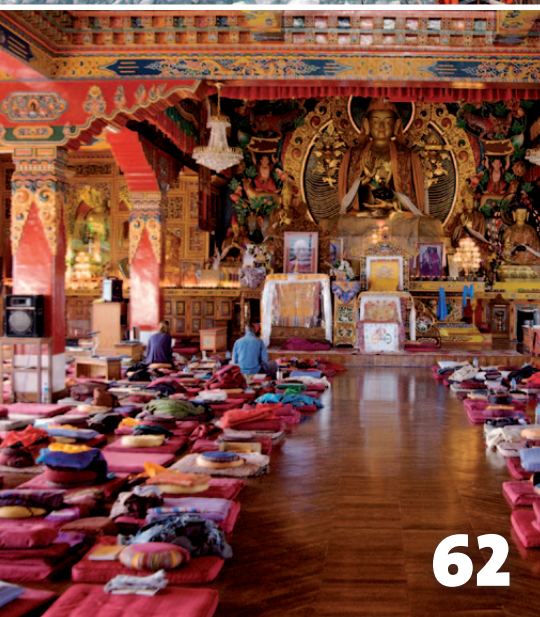
Nordea

20

40

62

76

20 Antarktika – planeedi puhtaim paik

Toomas Prangli käis saja-aastase kolmemastilise ga kolmenädalasel purjereisil Antarktikas.

30 Amsterdam – 10 põhjust minna

Silvia Pärmani soovitusel neile, keda tulbid ja tuulikud, puuingad ja prostituudid absoluutselt ei köida.

36 Dubais lapsega koolivaheajal

Mari-Liis Rüütsalu ei üllatu enam maailma kõige-kõigemias Dubais, kümneaastane poeg aga täiega.

44 Kaljumägedes – Colorado osariik

Priit Pullerits teab, et Colorados on lisaks suusakeskustele väga mitmekesine loodus.

52 Mauritiusel matkal ja pulmas

India ookeani väiksel pärlil keeldus Kristina Mänd rannas lebamast, mäed ja kohalikud erutasid rohkem.

58 Milano ahvatlev nädalalõpp

Anna Laane naudib Euroopa moekeskuses toitu, moodi ja inimesi.

62 Nepalis mõtlusturistina

Mikk Tamme on üks neist, kes ei käi Nepalis mäetippude pärast, vaid meelt selgitamas.

68 Suurgildi hoone

Epp Alatalu vaatab tagasi kuue sajandi tagasele ehitusbuumile ja mai lõpus taas ukсед avavale Suurgildi hoonele.

14 Materialism

73 Annekreet Heinloo nõustab autorentijaid, Karl-Kristjan Nigesen ja Alari Rammo reisivad oma iPhone'ides.

76 OKO restoran

Karl-Kristjan Nigesen ja Tanel Eigi nuusutavad põhjaranniku uusi tuuli. Jube hea on.

REISIKINDLUST
Tee soodne reisikindlustus
www.salva.ee või reisibüroos

Turism 2.0

Vaikselt kosuva turismi tänavusi suundi vaadates paistab eriti skandinaavlaste hulgas tõusmas täheks Lõuna-Ameerika. Brasiilia kõrval kogub kultuuri- ja elamusreiside sihtkohana hoogu Peruu ning Inca-Traili matk mägitöödel on üks tõelisi trendiettevõtmisi.

Oma aega peavad eri põhjusil veel ootama Kagu-Aasia ja Lähis-Ida, millele prognoositi varem samuti kasvu, aga kui oled mõelnud, et kunagi peaks Lõuna-Aafrikat külastama, siis nüüd on küll õige aeg, sest varem eksklusiivsete sihtkohtade hulka kuulunud kant kannatab pärast jalgpalli MM-i buumijärgse hinnalanguse ja paljude kvaliteetsete uute hotellide käes.

Lähemal tuhiseb selle ja järgmise aasta sihtkohtade tippu kindlasti London – prints Williami pulmad tõmbavad turiste ligi kogu maailmast ning juba on mujal müügis piletid tulevase suveolümpiale, kuhu on täna viimane aeg reisi plaanida. Eestile määratud piletid on ainsa ametliku vahendaja Estraveli juures juba kohal, müüki paisatakse need õige pea.

Hellitusnimi Turist 2.0 viitab kiiruse ja tõhususe võidukäigule elektroonilistes kanalites ja kui Facebook ei tee postkaardile ära eheduse ja emotsionaalsusega, pöörduvad turistid nõu küsimiseks pigem internetis tuttavate ja käinute, mitte reisifirma värvilise kataloogi poole. Asjata pole iga vähegi tõsiseltvõetav hotell oma kodulehele paigutanud TripAdvisor'i linki. Sotsiaalvõrgustike kõrval teevad ilma ka nutitelefoniid ning järgmine kasulik rakendus on väljas kiiremini, kui me jõuame öelda ümbermaailmareis.

Muutumises on ka reiside iseloom: arvatakse, et turistid hakkavad eelistama mitme sihtkoha läbimist, mis aitab kokku hoida lennupiletitelt ning teeb reisi ka huvitavamaks. Samuti lubatakse pikemate üht sihtkohta hõlmavate reiside menükust, millele aitavad kaasa teenusepakkujate lojaalsusprogrammide uuendused.

Nukramad arengusuunad koidavad eelkõige kütusehindade taevast: paljud spetsialistid on kindlad, et koos muu transpordi kulude kasvuga tõusevad märgatavalt lennupiletite hinnad, mida on juba nähagi. Tõusu prognoositakse ka majutuse hindades.

Nüüd jääb heal lugejal vaid mõtiskleda, kas ennustused ka paika peavad, ja seda just enda sisse vaadates. Ja tegelikult – egas trendid meid reisima pane, ikka sisemine soov näha võõraid maid ja võõraid teid.

MARI-LIIS RÜÜTSALU

Toomas Prangli ja sõbrad

estraveller

Estravel/American Express Travel reisiajakiri. Ilmub veebruaris, aprillis, juunis, augustis, oktoobris ja detsembris.

VÄLJAANDJA Estravel AS, Suur-Karja 15, 10140 Tallinn. Telefon 626 6200. E-post estraveller@estravel.ee

REKLAAM Nordicom, 5666 7770 reklaam@nordicom.ee

TEOSTUS Criteri VMG OÜ
SISU Alari Rammo, alari@criteri.ee
VORM Karl-Kristjan Nigesen
KEEL Katrin Kern
KAARDID Helle-Mai Pedastsaar
RISTSÕNA GH Press

Trükk Printall, trükiarv 14 000

Väljaandja, toimetajate ja autorite vastutus piiratud. Ajakirjas ilmunud materjalide kasutamine on lubatud ainult täieliku viitega allikale.

Estravelleris ilmuv materjal ei väljenda Estraveli seisukohti, kui pole nii öeldud. Väljaandja ei vastuta teenusepakkujate poolt tehtavate muudatuste eest sõiduplaanides, hindades jms.

Ilmub alates 2000. aastast.

Internetis loetav
www.estravel.ee/estraveller

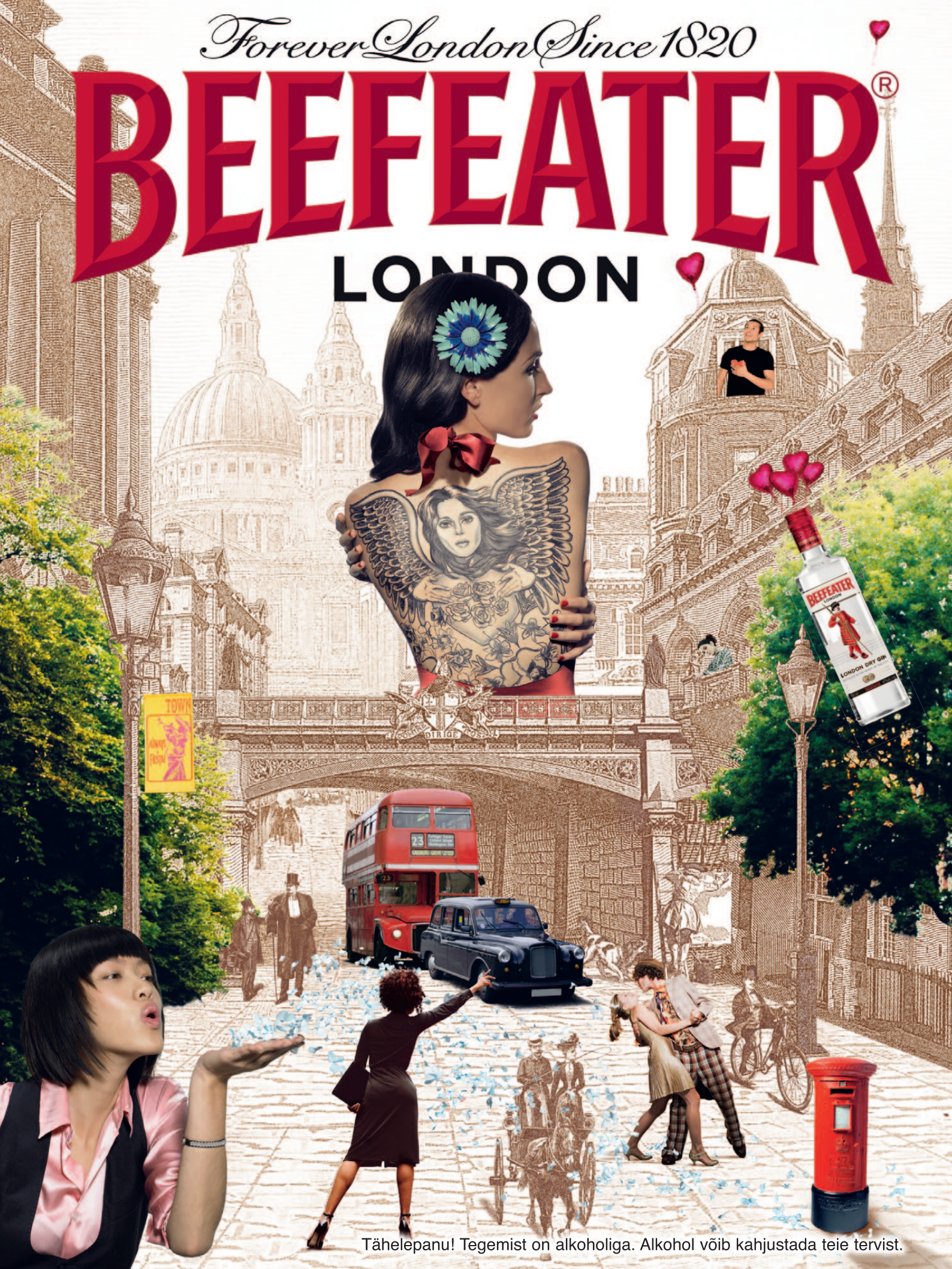

estravel

Forever London Since 1820

BEEFEATER

LONDON

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada teie tervist.

Registreeri end lennule Estraveli veebist

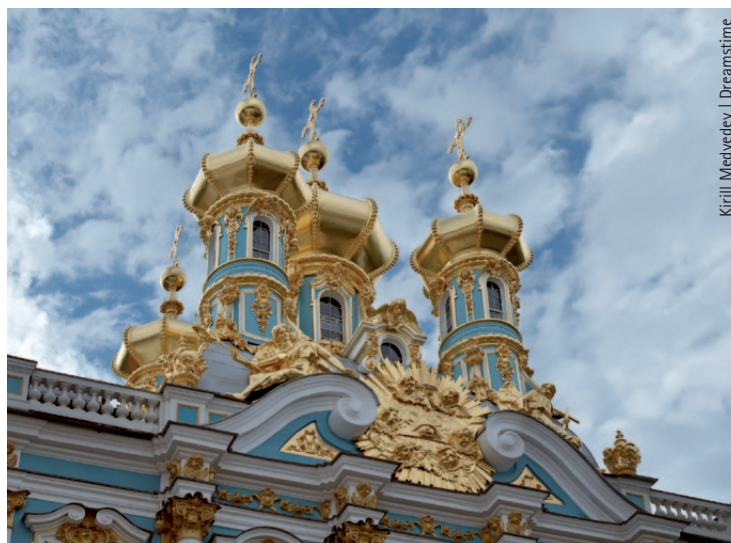
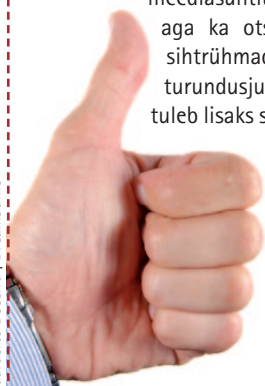
Estraveli kodulehele on lisandunud uus rakendus, mille kaudu saab end enam kui 70 firma lennule ise registreerida. Lisatud on ka veebiviited ja eesti-keelsed juhised. Internetis lennule registreerumine hoiab eelkõige kokku aega – kui sul on pardakaart juba olemas, võib ainult käsipagasiga reisides otse turvakontrolli suunduda. Lisaks saab näiteks vabade kohtade hulgast endale meelepärase valida. Kui istekoht on juba reserveeritud, saab seda soovi korral muuta.

Registreeri end lennule www.estravel.ee/check-in.

Suhtekorralduse auhind Estravelile

Integreeritud kommunikatsiooni eest tuli Estravelile erasektori kategoorias auhind kiire tegutsemise eest aasta tagasi Islandi tuhakriisi ajal, kui tuhanded eestlased olid lõksus lennujaamades üle maailma. Estravel püüdis sellal koondada informatsiooni ja käitumisjuhiseid ning aidata koju jõuda nii klientidel kui ka neil, kes olid Eestist väljapoole reisinud omal käel.

„Reageerisime olukorrale kohe, kasutades nii meediasuhtlust kui ka sotsiaalmeediat, aga ka otsekommunikatsiooni oluliste sihtrühmadega,” meenutab Estraveli turundusjuht Mari-Liis Rüttsalu. „Siiski tuleb lisaks suhtekorraldustiimile tunnustust jagada kogu Estravelile, sest ainult tugitöötajate ja ennastalgavate reiskonsultantide koostööl oli võimalik efektiivne tegutsemine ajal, mil peaaegu kogu Euroopa taevaskõrgus oli lennudeks suletud.”

Kulda leiab ka kodutrepi alt

Üha uusi ja uusi reisikogemusi ihaldes on teinekord kerge unustada, et põnevateks elamusteks pole sugugi vaja teisele poole maakera sõita. Piisab, kui ületada sild Narva jõel, ja satudki hoopis teise maailma! Vene hing on suur ja Venemaa ise veel suurem ning mitte ainult pindala poolest. Möödunud aegade hiilgus, Tsaari-Venemaa sädelev kultuurielu, ehtvene külakeste südamlilikud inimesed, kullakarvalised kirikud ja harras usk – sel riigil on väga mitu palet.

Üheks Estraveli uudiseks sel hooajal ongi hea koostööpartneri Germal Reiseid põnevad Venemaa kultuurireisid „Suursugune Peterburi”, „Vana ja värikas Venemaa” ning „Teistsugune Venemaa”. Esimesed kaks reisi on lühemad, külastatakse Peterburi ümbrust ja Pihkva-Petseri kanti. Nevski prospekt, majesteetlik Neeva, Ermitaaž, Tsarskoje Selo, kuldkuplitega kirikud ja kloostrid – kõik jutustavad Venemaa hiilgavast ajaloost. Kolmas, kuuepäevane ringreis viib aga hoopis sügavamale Venemaale: Vladimir, Kostroma, Jaroslavl, Rostov Velikii ja Sergiev Posadi Püha Kolmainu Suurklooster.

Reisi jooksul koged rahulike provintsilinnade igapäevast kulgemist, mis annab aimduse, et tõeline vene hing tuksub metropolidest kaugemal. Venemaa kultuurireiside hinnad algavad 189 eurost. Lähemat infot võid küsida igast Estraveli büroost või vaadata kodulehelt.

Estraveli toimetused ei saa jätta mainimata, et mõnda neist reisidest juhib Ervin Ahti Org, üks paremaid, keda meil on olnud au kohata!

Kruisi Tallinnast Piiterisse

Juba aastapäevad on St Peter Line seilanud Helsingi ja Peterburi vahet, pakkudes mugavat võimalust päevaseks tsaarlinna külastuseks. Kruisi jooksul veedetakse kaks ööd laevas ja terve pikk päev Peterburis. Kusjuures laevaga minnes pääseb Venemaale kuni 72 tunniks viisavabalt, selleks tuleb koos laevapiletiga soetada pääse City Bus Tourile (20 €).

Aprillist seilab St Peter Line'i laev Princess Anastasia ka liinil Stockholm-Tallinn-Peterburi. Kahjuks on graafik meile üsna ebamugav: Tallinnast väljub laev vaid ühel päeval nädalas ning tagasiteel minnakse otse Stockholmist, teine sõit nädalas tehakse Stockholmist-Peterburi liinil ilma Tallinna vahepeatusega. Seetõttu on parim võimalus viisavabalt Peterburi külastada Helsingi-Peterburi kruisi.

Laev väljub Helsingist neljapäeval ja laupäeval kell 19 ning saabub Peterburi järgmisel hommikul kell 9. Tagasiteed alustatakse kell 19 ning Helsingisse jõutakse laupäeva ja esmaspäeva hommikute poole üheksaks. Kruisi hinnad algavad 132 eurost neljainimesekajuti kohta.

iStockphoto

Pulmareis Carmen Cateringult

Carmen Catering koostöös Estraveliga loosib kõigi augusti lõpuni pulmapeotoitlustuse tellijate vahel välja romantilise pulmareisi Toscana maakonda Itaalias. Tingimuseks on vaid, et peotellimus ületaks 1300 eurot. Auhinnareis kestab viis päeva ja toimub vahemikus 12. septembrist kuni 31. oktoobrini 2011.

Carmen Catering suudab noorpaarile pakkuda nii tunnist pidulikku vastuvõttu kui varahommikul lõppevat meeleolukat suurpidu – kõik just nii, kuis noorpaar ise soovib, kinnitab Carmen Cateringu peakokk Dmitri Haljukov. Firma kogemus ja oskused on laitmatud – toitlustusteenust on pakutud aastast 1997 ning firma on seotud mitme Tallinna väga noobli restoraniga nagu Ribe ja Platz, rääkimata vabariigi aastapäeva vastuvõtu toitlustamisest. Lisaks tõi just Haljukov koju kuldmedali tänavuselt tippkockade võistlusest Baltic Culinary Star Cup.

Kui imelised pulmad peetud ja loosiõnne jagus, siis natuke ka sihtkohast, kuhu

õnnelik paar mesinädalatele või niisama suve pikendamise reisile pääseb – tegu on elamushotelliks renoveeritud Borgo San Felice veinimõisaga tillukeses keskaegses külas. Estraveli tootjasuhete juhi Annekreet Heinloo sõnul on kogu kompleksis vaid 43 tuba, ent kõik on luksuslikud ja unikaalse interjööoriga. Arusaadavalt kuuluvad hotelli juurde ka jahutav basseini, päikeseterrass, suurejooneline veinikelder ja rahvusvaheliselt tunnustatud gurmeerestoran. Loe sihtkohast lähemalt www.borgosanfelice.it.

Borgo San Felice asub Chianti veinipiirkonna lõunaosas ning just veinimaailm annab paigale selle tõelise külgetõmbe. Nimelt on samale perekonnale kuuluv Agricola San Felice üks tunnustatumaid kvaliteetveinide tootjaid Itaalias, kusjuures neid suurepäraseid veine vahendavad ka valitud kauplused Eestis.

Auhinnareis väärtusega 3000 eurot sisaldab lennupileteid Firenze ja tagasi, rendiautot viieks päevaks, nelja ööd maju-

tust muuseumis Relais Et Châteaux überluksusketti kuuluvas mõisas, erimenüüga õhtusööki ja palju muud. Loe pakkumisest ning näidismenüüdest lähemalt www.carmen.ee või www.facebook.com/CarmenGrupp ning küsi lisa info@carmen.ee või 655 6698. Kibe!

Taevased sõnumid

ESTONIAN AIR peatas oktoobri lõpuni lennud Tallinna ja Minski vahel ning ka Vilniuse suunal on septembri alguseni taas monopol airBalticul. Põhjenduseks toodi sügisene SAAB-ide loobumine suuremate masinate kasuks ja tavapäraselt „strateegilised eesmärgid“.

POLE AGA HALBA ILMA HEATA – suvise graafiku järgi sagesid Estonian Airi lennud Brüsselisse, Londonisse, Amsterdam ja Moskvasse ning maist lisandub sihtkohtadele Berliin. Hooajaliinidest on maikuust juures ühendused Pariisiga (kolm korda nädalas), Barcelonaga (1-2x) ning laupäeviti Milano ja Nice'iga, samuti saab augusti lõpuni pühapäeviti Kuressaarest Stockholm. Teised liinid lõpetavad septembris-oktoobris.

FINNAIRI suvine graafik lisab mai lõpust aga iga-päevase otselennu Helsingist Singapuri, samuti saab viiel päeval Torontosse vanu sugulasi vaatama ja esmakordselt Murmanskisegi. Lisaks uued või tihendatud graafikuga sihtkohad nagu Malaga, Nice, Lissabon, Krakow, Ljubljana ja Gdansk.

Järgmisena langetas **CZECH AIRLINES** käsipagasi kaalu piiri – aprillist võib turistiklassis vaid 8 kg kraami kaasa vedada. Mõõdud õnneks ei muutunud.

JÄRJEKORDSE LISATASU (2 €) kehtestas meie uus sõber Ryanair, et leevendada oma koormust kõikvõimalike reisijatele makstavate kohustuslike hüvituste eest. Või midagi sellist.

Hinnasula Tahko mäesuusakeskuses

Linnulaul ja soojad päikesekiired lasevad kevade õige pea võimule, nii et on tagumine aeg teha viimane suusatiir. Armastatud Tahko suusakeskus Soomes on teinud Estraveli klientidele kevadise üllatuse: Golden Resorti luksuslike suusamajade hinnad on nüüd väiksemaks sulanud!

Tahko asub umbes 450 km kaugusel Helsingist ning on tuntud kliendisõbralikkuse ja hea teeninduse poolest. Elavasse suusakuurorti on koondatud lumelauapark, 23 suusanõlv ja 65 kilomeetrit mardmaasuusaradu. Lisaks saab sõita mootorsaaniaid, uiskude, hobuste, kelgukoerte ja põhjapõtradega. Kaheksat inimest mahutava suusamaja rendihind viieks päevaks algab 720 eurost. Sooduspakkumine kehtib aprilli lõpuni.

Ekaterina Titova | Dreamstime

Suur valik suverreise

Suvereiside müük on täies hoos. Et puhkuseplaanijate elu lihtsamaks teha, on Estravel oma kodulehel teinud ühe ülevaatliku tabeli Eesti suuremate reiskorraldajate sihtkohtadest.

Kui sul on plaanid veel tegemata, siis näiteks septembris on praegu valik suurim – vana hea Costa del Sol, Kreeta, Rhodos ja Loutraki Kreekas, Küpros ja Sitsiilia, Türgi kuurordid Antalya ja uuea sel suvel Marmaris. Lisaks Portugalis Algarve, eksootilised Assoorid ning retrohõnguline Varna Bulgaarias.

Viska pilk peale ja leia endale sobiv puhkus! Tabeli leiad www.estravel.ee/suvi2011.

Misujan | Dreamstime

Seljakotid selga!

Tahaks midagi põnevamat, aga päris seljakotireisi ei tihka ka nagu ette võtta? Kui see tunne on sulle tuttav, vaata GAP Adventuresi (GAP) reisiprogramme. Tüllukesest, 1999. aastal Kanadas loodud GAP-ist (Great Adventure People) on tänaseks arenenud rahvusvaheliselt tunnustatud seiklusreisikorraldaja.

Sõna *adventure* kipub inimesi eemale peletama, sest kardetakse, et tegu on millegi väga ekstreemsega. Tegelikult aga võiks GAP-i reise nimetada pigem organiseeritud seljakotireisideks. Need on mõeldud inimestele, kes ootavad reisidest enam kui lihtsalt vaatamisväärsuste pildistamist, kuid kes tahavad plaaninimise, organiseerimise ja muu töö jätta teiste teha.

GAP-i programmid katavad kogu maailma ja valik on nii suur, et igaühele lihtsalt peab midagi sobivat leiduma. Ennast ületama Inca Traili läbides? Hiinasse pandakarusid paitama? Costa Ricasse vulkaani jalamile surfama? Või midagi hoopis muud? GAP-i reise kohta saad infot Estraveli blogist aadressil www.estravel.ee/uudised või oma reiskonsultandilt.

Edu peitub valikutes Uued Nokia E7, C7 ja N8 nutitelefonid

nokia.ee/minunokia

NOKIA
Connecting People

Teatripuhkus Pärnus

Kõikidel teatrihuvilistel on nüüd võimalik valida endale meelepärane lavastus Endla teatri mängukavast ning seejärel majutada mõnuses Scandic Rannahotellis, millest on kujunenud üks suvituspäevalinna sümboleid. Paketi hind kahele algab 74 eurost ning sisaldab majutust koos hommikusöökidega ning pileteid valitud etendusele. Pakkumine sobib ideaalselt ka perepuhuseks, sest lastetenduse korral on paketi hind kahe täiskasvanu ja kuni 12-aastase lapsega perele samuti 74 eurot.

Pakkumine kehtib kuni 31.05.2011.

Teatripuhkus kevadises Tartus

Kui oled kiire reageerija, vali välja meelepärane lavastus Vanemuise teatri repertuaarist ja ülejäänud eest hoolitseme meie! Teatripakettid kahele majutusega hotellis Tartu koos hommikusöögiga algavad 63 eurost ning majutusega hotell Antoniuse Superior-toas koos rikkaliku hommikusöögiga, mille juurde kuulub ka vahuvein, 115 eurost. Pakettide hinnad sisaldavad mõistagi ka teatripileteid kahele.

Pakkumine kehtib kuni 30.04.2011.

Kevadine vitamiin Narva-Jõesuu spaahotellis

Narva-Jõesuu SPA & Sanatoorium pakub taskukohase hinnaga puhkust inimestele, kes hindavad imeilusat loodust, rahu ja vaikust. Pakettide „Kevadine vitamiin“ hinnad kahele algavad 55 eurost (tavahind 132). Paketis on lisaks majutusele öhtu- ja hommikusöök, hommikusaun ja bassein, saunamaailma ning jõusaali kasutus, käsimassaaž mõlemale (20 min) ning kevadine vitamiin.

Pakkumine kehtib kuni 15.05.2011.

Iseolemise võlu Fra Mare Thalasso Spas

Soodushinnaga spaapakettid kahele Paralepa männimetsa veerel asuvas Fra Mare Thalasso SPA-s algavad 72 eurost (tavahind 121 eurot). Pakettid sisaldavad majutust kas kolmetärnises spaaklassi toas või Thalasso Superior toas koos hommiku- ja öhtusöögiga, Day SPA basseini- ja saunapargi külastust ning hommikuujumist.

Pakkumine kehtib kuni 30.06.2011.

Kultuur
kutsub

2011

TALLINN

EUROOPA KULTUURIPÄEVAD

FESTIVALI PURJED HEISKAB

Nordea

suve
säravamad
elamused

KREEGI PÄEVAD HAAPSALUS

Haapsalu Kultuurikeskuses

3.06 kl 19.00 **VÄGILASED**

5.06 kl 15.00 **NOORTE VÄRK** ehk mida kirjutavad kahekümnesed | C. Kreek | J. S. Bach | L. van Beethoven | J. Brahms | B. Britten | P. Uusberg | M. Sildos
Nargenfestivali koor | Tõnu Kaljuste

KOLM OOPERIT NOBLESSNERIS

10.06 kl 22.00, **11.–12.06** kl 18.00

KAKS PEAD : TIMO STEINERI ooper, esiettekanne
Nargen Opera | Pille Jänes | Juuli Lill | René Soom | Oliver Kuusik | Olari Viikholm | Nargenfestivali koor | ERSO | Tõnu Kaljuste

5.08 kl 19.30

MONOLOOGID : ANTI MARGUSTE lühiooperid A.H. Tammsaare, A. Kitzbergi ja O.Lutsu tekstidele, esiettekanne
Nargen Opera | Helen Lokuta | René Soom | Heldur-Harry Põlda | Nargenfestivali orkester | Tõnu Kaljuste

25.–28.08 kl 18.00

PARSIFAL : RICHARD WAGNERI ooper
Rahvusoper Estonia | Nicola Raab | Robert Innes Hopkins | David Cunningham | Ran Arthur Braun
Rahvusoperi koor ja orkester | Arvo Volmer | Risto Joost

MISSAD NOBLESSNERIS

2.07 kl 19.30

PÄRT : MISSA SYLLABICA
ROSSINI : PETITE MESSE SOLENNELLE
Kirchheimer Vokal-Consort | Tõnu Kaljuste

15.07 kl 19.30

Merepäevade mälestuskontsert meres hukkuuile,
KÕLAR : MISSA
KREEK : REQUIEM
Europa Cantat koor, Estonia Seltsi segakoor,
Nargenfestivali orkester | Tõnu Kaljuste

KOLM TEATRIT NAISSAAREL

27.–30.06 kl 19.30

LENDAJAD : JAAN TÄTTE näidend

8.–10.07 kl 19.30

HELDE PUU : TAUNO AINTSI muusikale
loodud tantsuetendus, esiettekanne
Nargen Opera | Shel Silverstein | Marina Kesler | Tõnu Kaljuste

15.–16.07 kl 19.30

L'ARLECCHINO DON GIOVANNI
Itaalia maskiteater Pantakin Company

MEREPÄEVAD TALLINNAS

Noblessneri Valukojas, **16.07** kl 19.30

Naissaarel Omarī küünis, **17.07** kl 19.30

HOLLANDI FLÖÖDIORKESTER

Nargenfestivali koor | Jorge Caryevschi

Admiraliteedi basseini Merepäevade pealaval, **17.07** kl 15.00

L'ARLECCHINO DON GIOVANNI

Kell 14.00 eelneb rongkäik Raekoja plats – Admiraliteedi bassein.
Kaastegev WAF laulu-ja tantsukool

Noblessneri Valukojas **17.07** kl 19.30

MERELAULUD ehk **LOOD KATAMARAANILT NORDEA**

Nargenfestivali koor ja orkester | Liisi Koikson | Arno Tamm | Tõnu Kaljuste

KAMMERKONTSERT SUURGILDIS

Tallinnas Ajaloomuuseumi Suurgildi hoones **22.07** kl 19.30

BACH & HINDEMITH

Sophia Rahman | Andres Kaljuste | Lembit Orgse | Tõnu Jõesaar

PÄRDI PÄEVAD TALLINNAS

Estonia kontserdisaalis **4.09** kl 19.00

BALTIC VOYAGE & PÄRT

The Baltic Youth Philharmonic | Kristjan Järvi

Noblessneri Valukojas **9.09** kl 19.30

ARVO PÄRDI 4 SÜMFOONIA

ERSO | Tõnu Kaljuste

Jaani kirikus **11.09** kl 18.00

SALVE REGINA/STATUIT EI DOMINUS/

BEATUS PETRONIUS/ AADAMA ITK

Läti Raadio koor | Sinfonietta Riga | Tõnu Kaljuste

Festivali kunstiline juht Tõnu Kaljuste

salk
SA LOOTSI KODA

nargenfestival.ee

Piletid
Piletilevist

Kui veel mõni aeg tagasi mõjutas nutitelefon peamiselt reisieelarvet märkimisväärse lisakuluga internetikasutusel, siis aina enam hakkab temast ka reaalselt kasu olema. Estraveller noppis valiku rakendusi, mis ajakirja tegijaile reisil telefonis abiks on. Andestust seekord, Androidid, nagu näha, on kogu toimetusel iPhone'id ...

Reisirõõmud nutitelefoni

TomTom

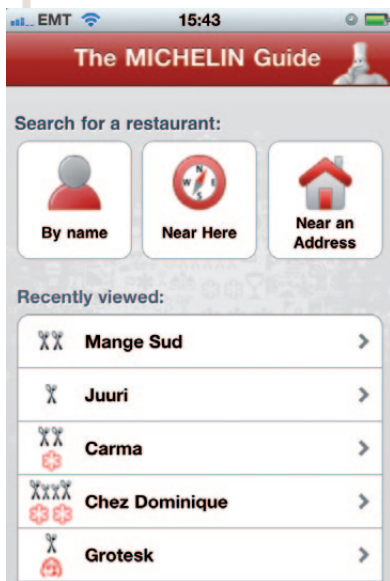
Navigatsioonitarkvaru leiab ka tasuta, aga TomTomi eeliseks on telefoni salvestatud kaardid, mille olemasolu välistab vajaduse andmeside järele kallite rändlushindadega. Seda esialgu paraku vaid iPhone'is, ülejäänud peavad leppima mitte nii mugavate tarkvaradega.

TomTom sisaldab kõiki rõõme ja puudusi, mis eraldiseisva seadme kasutajailegi tuttavad, ent natuke erinev on kaartide jaotumine. Nimelt on telefoniversioonis erinevate regioonide jaoks loodud iseseisvad rakendused – Baltimaad asetsevad Ida-Euroopa regioonis, sattudes Põhjamaadesse leiata paraku eest vajaduse soetada Lääne-Euroopa rakendus – tüütuvõitu

lisakulu. Ühes rakenduses erinevaid regioone osta ei saa, mis muudab ka pikemate teekondade kavandamise veidi ebamugavaks. Natuke peavad pettuma ka „Tähtede sõja“ fännid – populaarne Darth Vaderi navigatsioonihääl pole Ida-Euroopa regioonis kasutatav.

Paljud on kuulnud ka Garmin'i telefonirakendusest, ent toda suurepärase toodet pakutakse vaid Põhja-Ameerika klientidele ja sedagi reaaliajaj võrgust laetavate kaartidega.

TomTomi Ida-Euroopa rakenduse eest tuleb välja käia 60 eurot, Lääne-Euroopa eest 70 ja Venemaa kergendab kukrut suisa 80 euro jagu. Darth Vader juhatab sulle teed viieeurose hüvitise eest. Nalja kui palju.

The Michelin Guide

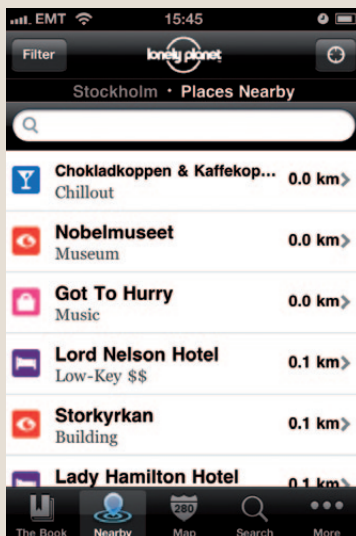
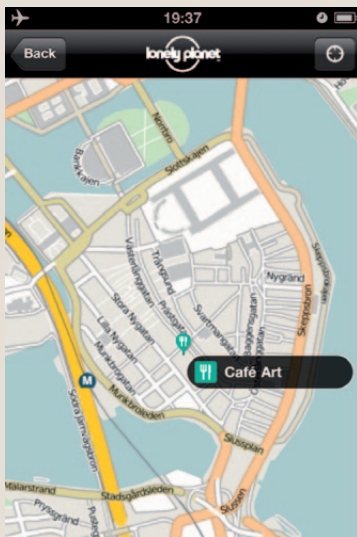
Michelini punased giidid on asendamatuks reisikaaslasel paljudele, kes heast toidust lugu peavad. Selle teejuhi abil pole leitavad üksnes kultuslikud tärnid, vaid ka asjatundjate poole hinnatud-kontrollitud muud söögikohad, seejuures soodsamate hindadega asutused. Telefonirakendus võimaldab leida söögikoha operatiivselt – GPS määrab sinu asukoha ja ütleb, mida head ja paremat lähistel leidub. Otsida saab ka aadressi ja nime järgi. Kuvatavas nimekirjas on söögikohtade juures paberväljaande kasutajaile tuttavad tingmärgid, mis teevad valiku tegemise oluliselt lihtsamaks, need tasub endale selgeks teha. „Quite comfortable hotel“ tähendab siin rakenduses siiski söögikoha mugavust. Saadaval vaid iPhone'ile.

Kogu Euroopa rakendus maksab 15 eurot, riikide kaupa ostes tuleb ühe piirkonna eest välja käia kaheksa. Michelini rohelised reisisihid, mis jagavad tavapärase reisiinfot vaatamisväärsuste kohta, on esialgu vaid prantsuskeelsetena. Viis eurot riik või piirkond.

Lonely Planet

Ka maailma populaarseim reisijuht on tasapisi leidmas teed telefonidesse, esialgu saab moodsamas formaadis linnagiide (City Guide) ühes oma traditsioonilise sisuga. Jällegi on e-versioon paber kandjast mõneti tõhusam tänu kohesele asukohamääramisele GPSi kaudu ja plusse on veelgi. Eriti mugav on võimalus lisada linnagiidi lapates leitud põnevamad kohad lemmikute menüüsse ning kui paberväljaandes pidi asukohti kaarti pidi taga otsima, siis telefonis näidatakse koht kaardil kätte ühe näpuvajutusega. Kui operatiivselt näiteks kohvikute

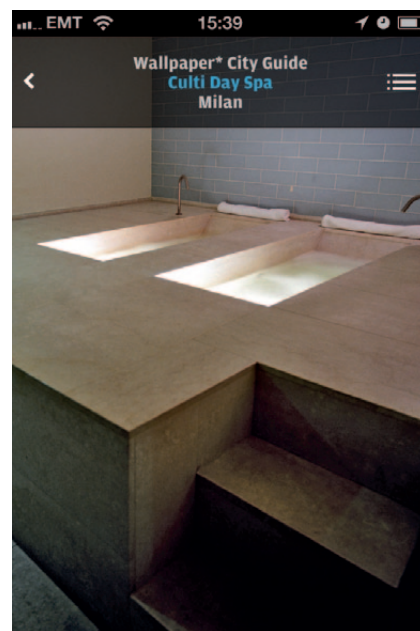

lahtiolekuagade infot uuendatakse (oled ju paberväljaannet kasutades ukse taha jäänud?), seda ei oska öelda.

Karjuv ebaõiglus valitseb iPhone'i ja Androidi-põhiste telefonide kasutajate vahel – kui esimestel tuleb rakenduse eest välja käia viis eurot, siis teised saavad sama toote eest maksta vaid 70 senti.

iPadi omanikud võivad seevastu soetada tavapäraseid Lonely Planeti reisijuhte e-raamatutena ja lõppeks saab ka tavalisi pdf-faile telefoni laadida ja sealt lapata.

iPadi tarbeks pakutakse ka toodet „1000 Ultimate Experiences“. Nelja euro eest saab meelelahutust ja veidi aimdust, milliseks võivad kujuneda reisijuhid tulevikus.

Wallpaper City Guide

See keskmisest reisijast enamat otsivale reisijale mõeldud tore sari on esialgu leidnud tee vaid iPhone'i. Huvilisel tasub meele pidada, et tegijad pole võtnud vaevaks luua ülevaadet kogu sihtkohaga seonduvast infost ja eest leiab vaid autorite eelistatud põnevamad valikud hotellide, söögikohtade, vaatamisväärsuste ja ka ostlemisvõimaluste kohta. See teatmik on kui teie kohaliku sõbra soovitusete nimekiri. Erinevalt paljudest teisest linnagiididest sisaldab Wallpaper City Guide rubriiki „Escapes“ – meeldivaid kohti veidi eemal, kuhu tühimuse tekkides linnakära eest põgeneda.

GPS-i tugi on olemas, vajadusel juhataksid sind ka huviväärsuste juurde kohale, paraku toimub see Google'i kaardirakenduse abiga ning täiendab *roaming*-arvet.

Kogu raamatupoodides leiduv valik pole veel teed telefoni leidnud, ent küllap see juhtub peagi. Milano rakenduse (mis kenasti meie selle numbri artiklit täiendab, saab tõmmata tasuta), ülejäänud maksavad 1,6 eurot.

Offline Wikitravel (Offline)

Ära aja palun segi iPhone'i rakendusi Offline Wikitravel ja Wikitravel Offline. Esimesega saad kuue euro eest kogu Wikitraveli 2009. aasta lõpu seisuga omale telefoni, mis on küll kordi odavam rändlühindadega andmesides laadimisest, aga kutid on vist poe kokku pakkinud, sest uuendamisel kontrollitakse ikka sama vana andmetempe ja foon valetab sulle näkku, et uuendusi pole. Iseenesest on Wikitravel.org aga täitsa korralik baas, mis parimas viki-vaimus iga päev kasutajate abil täieneb. Võimalik, et operatiivsemaltki kui mõni nimekam konkurent.

Värske mat koopiat sellest pakub aga rakendus nimega Wikitravel Offline – näolt ja teolt ikka päris asi ja maksab neli eurot. Vaid juhendites lubatud kogu andmebaasi korrigeerimise nuppu ei tekkinud seadete alla. Värskenduste ja fotode laadimiseks tasub muidugi traadita võrgus olla.

Lambad on siin ja ...

Eelmises ajakirjanumbris polnud me veel eurodega harjunud. Sestap jäi tabamata OTSMIKULAMBI PETZL E+LITE valesiti kirja saanud hind – tegelikkus on radikaalselt soodsam väidetust – 27,42 eurot sadade asemel. Head ostlemist Matkaspordis!

10.-14. august 2011

Aivo Vaske

Guca – hullumeelsus Serbia moodi

Guca on Lihula mõõtu väikelinn Serbias, kuhu koguneb iga-aastase trompetifestivali popimatel õhtutel kohalike hinnangul ligi 100 000 külalist. Siis on kitsastel välipuhvetite ja kaubalettidega tänavatel liikumine pigem pidev pidutsevas inimvoolus kulgemine. Lugematu arv terveid sigu ja lambaid keerleb motoriseeritud küpsetusseadmete varrastes, suurtes savipottides hautatakse kapsast lihaga.

Kõikjal hulguvad ringi ja puhuvad pilli pasunapundid, kes on märguande peale mõõduka tasu eest valmis just teie laudkonnale esitama kas siis autentse või omatehtud versiooni mis tahes loost, mida te mõnes Emir Kusturica filmis („Must kass, valge kass”, „Maa-alused” jpt) kuulnud olete. Ja ka palju muud – näiteks tuntud Brasiilia ansambli Kaoma

hiti „Lambada” puhkpillitöötluse.

Seda ka siis, kui sama välirestorani teises nurgas on teine laudkond palganud konkureeriva grupi. See lihtsalt ei sega, sest torumehed teevad laudkonnale ringi ümber ja heldele rahastajale ja tema sõpradele mängitakse parimaid trompetisoolosid otse kõrva. Lisaks on tasuta staadionikontserdid, kus on võimalik kuulata kogu Serbia parimatest parimaid ja lausa superstaare nagu Boban Marković ja Goran Bregović.

Iga õige mees peab oma pühaks kohuseks turnida linnaväljakul seisva trompetimängija kaju otsa. Veel parem, kui koos sõpradega. Iga välipuhvet peab õigeks lasta pasunatümmi oma võimsa kõlaripargi kaudu. Ja see möll kestab varahommikust öösel kella neljani ja nii kolmapäevast pühapäevani.

Toimuvad ka kohustuslikud missivõistlused – vastavalt siis Miss Trompeti valimised. See on GUCA, ametliku nimega Dragačevo trompetimängijate kokkutulek, mis eelmisel suvel toimus juba viiekümnendat korda Serbias Gucas.

Ja toimub taas 2011. aastal.

AIVO VASKE, kolmekordne Guca veteran

Olme ja transport

GUCASSE MINNA ON LIHTNE. Lennukiga Belgradi. Sealt rongiga Požegasse, kust saab edasi taksoga või Užicesse, kust käivad ka liinibusid. Rong sõidab 3–4 tunni vahel, kuigi vahemaa Belgradiga on vaid paarsada kilomeetrit. Autoteed on korralikud ja Belgradist saab võtta ka rendiauto.

FESTIVALIL PILETIT EI OLE. Vaid autoga sisenematelt võetakse mingi summa, mis ei ole märkimisväärne. Öömaja pakuvad kohalikud. Voodikoht mõne pere juures koos hommikusöögi ja kohustusliku kodus valmistatud rakija pitsiga maksab kohalikega otsesidemeid sõlmides 10–15 eurot öö eest. Festivali kodulehe kaudu pakutavad paketid on sutsu kallimad. Uurida tasub ka reisifoorumitest.

KUI PEALE MUUSIKAELAMUSI ON VAJA TERVIST TAASTADA, tasub külastada mõnd Banjat – Serbia kohalikku tervisetega mägikuurorti. Või minna hoopis Montenegrosse mere äärde. *Dobrodošli!*

www.guca.rs (kõlarid vaikselt, leht avaneb muusikanäidisega)

MacBook Air

Kõige mobiilsem Mac igas mõttes.

Apple uue generatsiooni MacBook sülearvutid kasutavad kõige moodsamaid tehnoloogiaid. Uus MacBook Air on komplekteeritud kiire flash ketta, *multi-touch trackpadi* ja kuni 7 tundi kestva akuga. Kiire protsessor ja graafika ning vastupidav *unibody* korpus teevad temast suurepärase reisikaaslase. Külasta IM Arvutid salonge ja tutvu kõige kergema MacBookiga ise.

IM Arvutid iDeal APR salong. Narva mnt 7, Tallinn
IM Arvutid iDream APR salong. Endla 45, Tallinn

Meelis Meilbaum

Rakvere linnapäevad

10.-12. juuni 2011

RAKVEREL TÄITUB 709. AASTA. Kuigi tegu pole juubeliga, pakuvad Rakvere linnapäevade pidustused taas kõneainet kogu Eestile. Ees on kolm suurepärast päeva, mille kandvateks üritusteks on tervisespordimaastikul võimsalt laineid lööv AQVA Spaa Eesti ööjooks ning üleuroopalist mõõdet püüdev Punk Laulupidu „Anarchy in the E.U.!”

Loomulikult ei ole see kõik. Lisanduvad ajalooline üle kolmesaja kauplejaga Pika tänava laat, põnnide paraad, rammumeeste võistlus, jalutuskäik Rakvere kirikutes jpm. Rakvere ümbrusest väärivad tähelepanu veel imelised mõisad (Sagadi, Palmse, Vihula jt) ja igavesti kaunis Lahemaa.

Töenäoliselt on sel aastal raske leida Eestist teist nii spordilembest linna kui Rakvere. Linna juhtkond toetab tugevalt tervisesporti ja seetõttu pole ka üllatus, et Eestis enimräägitud tervisespordisündmuseks on ööjooks, mida paljud osalevad võistkonnad on hakanud kutsuma ägedaks meeskonnakooolituseks. Korraldajad sellele vastu ei vaidle.

„Ööjooksu 5 või 10 km rajad on ideaalsed kogu oma meeskonna või pere kaasamiseks kas kepikõnnile või jooks-

ma-sörkima. Parim võimalus näha oma kolleegide ja lähedasi keskkonnas, kus iga päev koos ei viibita, joosta maha talve vältel tekkinud pinged ja nautida lisaks atraktiivsele linnarajale ka esmaklassilist ööjooksu kultuuriprogrammi,” lisab korraldustoimkonna juht ja Rakvere abilinnapea Marko Torm.

ÖÖJOOKSU POOLMARATON ehk 21 km distants on kahtlemata ürituse pärl. „Töenäoliselt saame osalejatele pakkuda üht Eesti kiireimat rada, mis mahub tervenisti linna piiridesse ning on äge nii jooksjale kui kaasaelajale. Loomulikult aitavad üritusele kõvasti kaasa ideaalne suveõhtu temperatuur ja videviku salapära,” täiendab Torm.

Ööjooksu eel viiakse läbi lastejooksud. Nii 5, 10 kui ka 21 km läbijad startivad kõik koos Rakvere modernselt keskväljakult. Väljakule ja raja kõrvale paigutatakse rokkansamblid ja DJ-puldid, nii et sellest saab aasta suur tervisespordipidu.

PUNK LAULUPIDU VALLUTAB TAAS. „Anarchy in the E.U.!” on pungilauljate oodatud *comeback* ja seekordne üritus kiikab Eesti piiridest kaugemalegi. Kui aastal 2008

osales ca 1500 koorilauljat ja 8000 pealtvaatajat, siis sedakorda on lauljaid oodata veidi üle 2000 ja pealtvaatajaid 10 000. See on kontserdipaiga, ajaloolise Vallimäe puhul ka võimalik suurim rahvahulk.

Laulupeo eestvedajate ringi kuuluvad jätkuvalt Eesti kuumimad nimed: Üllar Saaremäe, Hirvo Surva, Andres Jaadla ja Ain Suurkaev. Oodata on raju järelepidu ja külalisesinejaid välismaalt.

See on suve kultuurisündmus, mida peab kuulma ja nägema.

Rakvere kutsub

10. JUUNI 2011 kell 21.30 avapauk Rakvere keskväljakult AQVA Spaa Eesti ööjooksule (5; 10 ja 21 km). Täpsem info ja registreerimine: www.eestimaraton.ee

11. JUUNI 2011 kell 20.00 Punk Laulupidu „Anarchy in the E.U.!” Rakvere Vallimäel. Täpsem info: www.punklaulupidu.ee

11.-12. JUUNI 2011 ajalooline Pika tänava laat, põnnide paraad ja teised sündmused: www.rakvere.ee

Või äkki Prahasse?

Turvalisema maitsega muusikahuvilistel tasub sel suvel vaadata aga Praha poole, kuhu Estravel pakub mitut mugavat kontserdipaketti.

Esimene selline lennutab su Prahasse juba 14. mail, kui lava-laudadele astub sulnis **SADE**. Tegemine on taastuleku-turneega pärast 17-aastast pausi. Mäletate küll ju lugusid nagu „Smooth Operator“, „No Ordinary Love“ ja „The Sweetest Taboo“? Mullu andis Sade üle kümne aasta välja ka uue albumi.

Kõigil **ROXETTE**'i fännidel, kes juulikuusse lükkunud uut Eesti kontserti ära oodata ei jõua, on võimalus kuulata oma lemmikut Prahast. Marie Fredriksson ja Per Gessle astuvad O2 Arena lavale 5. juuni õhtupoolikul. Lähemat tutvustamist see paar ilmselt ei vaja.

Eriti intiimne ja romantiline

kontsert leiab Prahast aset 19. juunil, kui kontserdi annab vanameister **BRYAN ADAMS**. Üle 75 miljoni albumi müünud Kanada laulja karjäär on kestnud üle kolme aastakümne.

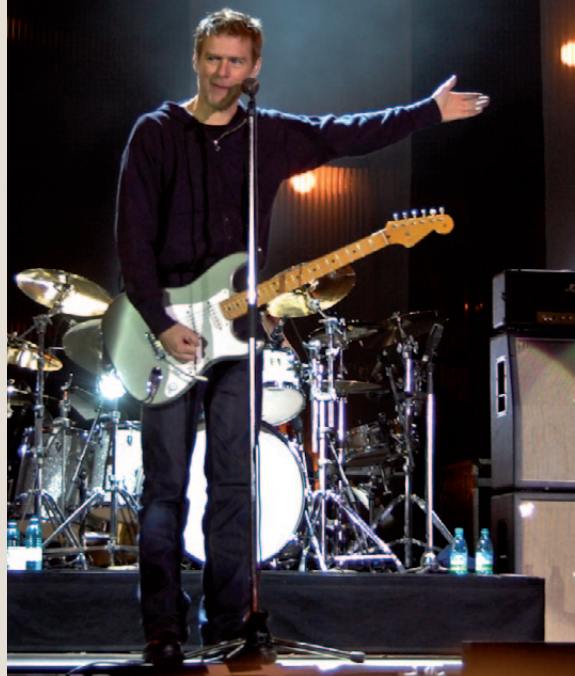
Kui soovid kuulata midagi sartsakamat, võid oodata ka 7. detsembrini, mil Prahasse jõuab üht-aegu armas ja skandaalne **RIHANNA**. Reisile lisab veelgi sartsu jõulueelne Praha oma turu ja tuledesäruga. Jah, jõulud on kohe käes!

Kontserdipaketis sisalduvad üldjuhul lennukipiletid, kolm ööd majutust, hommikusöögid ja kontserdipiletid – kõik ühele. Öömajadest on valida enamasti nelja- ja viietärnihotellide vahel ning valmisreiside hinnad algavad 378 eurost.

Kõigi kohta leiad lisainfot Estraveli kodulehelt.

Zu tu | Dreamstime.com

mai-detsember 2011

THULE
SWEDEN

THULE **DYNAMIC** Meie **uusim** katuseboks

AERODÜNAAMILINE, KAUNIS JA MITMEKÜLGNE

Kiirkinnitus:

Power-Click kiirkinnitussüsteem sisaldab mõõdikut, mis annab märku kinnituseks piisava jõu rakendamisest.

Kesk lukustus:

Võtme saab turvakaalutlustel lukust eemaldada alles siis, kui kõik boksi kinnituskohad on korralikult suletud

Aerodünaamika:

Madalam voolujooneline põhi, mis paigutab boksi auto katusele lähemale.

Mugavus:

Boksi paigutamine katuse eesotsa võimaldab kõrgele tõusvat tagaluuki täielikult avada.

Muljeid jagas **TOOMAS PRANGLI**, kirja pani **ALARI RAMMO**, pildid erakogudest

Planeedi puhtaim paik Antarktika

Toomas Prangli rabab suurema osa ajast tööd advokaadina, et siis kott selga vinnata ja omal käel igal aastal nii kuu aega ringi reisida. Mullu detsembris langes valik purjereisile Antarktikasse.

Antarktika

Toomase purjetamiskogemus piirdus seni küll Tallinna lahega, aga Antarktika oli tema reisisihtide edetabelis ammu – vähekäidav koht ju ning teised natukegi haruldasemad nagu Kuuba, Birma või Valgevene olid juba külastatud, viimases elatudki.

Juhuslikult juurakonverentsil kuulnud mulje peale haaras ta pärast esinejal hõlmast ja leidis kontakti firmaga, mis teeb lõunapoolkera suvel Ushuaiast Antarktikasse vaid kolm-neli paarinädalast reisi. Aluseks on saja-aastane parklaev Europa. Antarktikat saab külastada ka paljude rauakolakatega, nagu Toomas kruisilaevu kutsub, aga sealtkandist olla Europa ainus suurem purjelaev, mille meeskonnaga liituda saab. Lõbu-reisijaid võeti peale vaid 30 ringis, neile lisandus mõnisteist palgalist meeskonnaliiget – madrused, kokad, masinistid ja teised olulised ametimehed nagu baarimees ja puusepp.

REIS ALGAS VAHETULT ENNE JÕULE, mil Euroopa passis lumetormides ja nende kätte jäi ka kogu Toomase kokkuostetud ja -laenatud merevarustus. Vähemalt jõudis ta ise Lufthansa ja Air France'iga kohale, olles läbi käinud hulga lennujaamu, kuhu üldse ei pidanud jõudma. Kogu kraam tuli aga poodidest ja sõprade abiga asendada. „Õnneks oli ilm soojem, kui me tavaliselt Antarktikast mõtleksime – sisemaal on seal ka suvel miinus 20-30, aga ranniku lähedal oli parem, kuigi tuulefaktor oli oluline,” lohutab ta end tagantjärele.

Esimene meeldiv üllatus oli meeskonnaga tutvumine: „Tavaliselt reisin üksinda ja natuke kartsin, kuidas ma veedan kolm nädalat koos inimestega, keda ma ei tea. Arvasin ka, et keskmine vanus on tunduvalt kõrgem, aga jäi 40 aasta ringi.” Naisi oli umbes kolmandik, noorimal reisisel vanust 17 aastat, vanim oli üks pealt 70 sakslane, kes väitis, et pere saatis ta jalust ära. „Tegelikult saime väga hästi läbi omavahel, sest kes naisugusele reisile lähevad, on ikka suhteliselt sarnase maailma-vaatatega – neile meeldib reisida, natuke teistmoodi, seikluslikumalt, ja nad ei otsi suurt mugavust.”

RAHVAST OLI KOOS IGAST MAAILMA OTSAST, lisaks paarile Toomase enda sõbrale Inglismaalt ja Argentinast veel Kanadast Austraaliani ja Lõuna-Aafrikast Hollandini, kelle lipu all kaunis kolmemastiline Europa pärast renoveerimist ka seilab – meie talve aegu lõunas ja meie suvel põhjapoolkeral. Mugavusi laevas suurt pole (v.a sooja veega dušš igas kajutis), aga soliidne 5000–7000-eurone hind sisaldab kogu elu, välja arvatud laeva baaris pakutavat.

Otsad anti 23. detsembri varahommikul. Alguses antud väikese koolituse põnevamaks osaks osutusid ronimisõppused – teate küll filmidest vanade laevade kõrgeid maste, kuhu tulebki otsa ronida, et ülemised purjed lahti rullida. Järgmiseks katsumuseks sai juba pikast Beagle'i kanalit avamererele sõites merehaigus, mis viis kümnekond meeskonnaliiget reelinguservale või üldse silma alt.

„Sealhulgas hakkas esimese kõikumise peale

kalu toitma laeva arst, kellest eriti abi ei olnud. Oma punkrist keegi eriti välja ei tulnud, vahel visati neile mõni küpsis – söö ikka ka midagi,” muigab Toomas, keda ennast tabas kerge iiveldus alles tagasiteel. Laevas õppis ta siiski teiste pealt ära merehaiguse kolm staadiumi: esimeses kardad, et sured ära, teises loodad surra ja kolmandas kardad, et seda ei juhtugi. Kusjuures ka elukutselistest meremeestest põdeda kolmandik merehaigust.

Nii ei toiminud päriselt ka tööjaotus kolme värvinimega grupi vahel, kes oleks pidanud 20 minuti kaupa vahis olema. Toomase punane meeskond pidi inimestenappuses kuni neljatunniseid vahte tegema: „Alguses oli okei, aga Antarktika vetesse jõudes hakkas juba väga külm. Lisaks oli ka puhata raske, kui laev rullib ühelt küljelt teisele või peksab kõrgetes lainetes.” ▶

Positiivse meeleolu puudumise üle laeva pardal kurta ei saanud.

jooksmine vabastab enamat kui lihtsalt higi

asics
sound mind, sound body

Nimi ASICS on pärit ladinakeelsest väljendist
"Anima Sana In Corpore Sano" - eesti keelde
tõlgituna "Tasakaal kehas ja vaimus".

Uus ASICS jooksuvarustus nüüd müügil: RADEMAR, SPORTLAND, TALLINNA ja TARTU KAUBAMAJA, SILJASPORT, MARATON SPORDIKAUBAD, JOOKSUEKSPERT, SPORTLAND JOOKS

Pingviinide ligi ei tohi ise minna. Tegelikult pole vajagi – nad on palju uudishimulikumad kui inimene eales.

Õiget tormi laev tegelikult ei saanudki, aga 10–20-meetriseid lained siiski. Tuul puhus iga-tahes minnes õigest suunast, sai täispurjes sõita, aga Lõuna-Shetlandi saared oli veel nelja päeva ja mitmesaja meremiili kaugusel. „Kogu teekonna saatsid meid erinevad albatrossid, hiid-tormilinnud, ännid; delfiine ja pingviine nägime juba enne ookeanile jõudmist. Minule linnuvõhikuna

Enne maaleminekut tuleb kõik rõivad tolmuimejaga üle käia, et näiteks taskutes poleks seemneid, saabastega peab läbi astuma desinfitseerivast vedelikust

tundusid kõik muidugi lihtsalt hiiglaslikud kajakad ja varesed ...”

ANTARKTIKA VETES LANGES ÕHUTEMPERAATUUR kii-
rest ja mõned reisikaaslased hakkasid jõululaule
ümisema, oli ju 25. detsember. Sõlmiti ka kihlve-
dusid, millal nähakse esimest jäämäge, ja igatseti
vaalade ja pingviinide järele, sest ookeanil kiskus
juba igavaks. Lõpuks hakkas maa paistma, kuigi
läbi tormi. Mitte just kõige külalislahkem tervitus
Antarktika poolt. „Lumesadu ja tuul olid nii tuge-
vad, et meeskond kaalus, kas seal on üldse turva-

line kummipaatilega maabuda, aga Barrientose
saarel seda tegime. Laguuni ääres kohtusime lont-
hüljestega, suurimatega maailmas – isased on kuni
viis meetrit pikad ja kaaluvad umbes kolm tonni.”

Õhtul korraldas laeva meeskond üllatusjõu-
lupeo, kus kõik reisilised said esimest korda reisi
jooksul koos nautida sööke-jooke – enam ei pi-
danud keegi vahis käima. „Järgmisel hommikul
ärkasime imeliku tundega – laev ei kõigutanudki
ja väljas oli ilus suveilm, polaarpäev, külma 5–10
kraadi.” Selgeks tehti hulk reegleid, et hoida Ant-
arktika puhtana, ja neid peavad järgima kõik
reisikorraldajad. Näiteks tuleb enne maalemine-
kut kõik rõivad tolmuimejaga üle käia, et näiteks
taskutes poleks seemneid, saabastega peab läbi
astuma desinfitseerivast vedelikust nagu vanasti
ujulas, kaasas ei tohi olla mingeid sööke-jooke
ega tohi maal ka ühtki häda teha. Nii jäid ekspe-
ditsioonid arusaadavalt vaid paari-kolme tunni
pikkuseks ning suurtelt ristlusalustelt ei pääse sa-
geli üldse välja, sest üle 100 inimese korraga maa-
le minna ei tohi. Majutusasutusi pole Antarktikas
loomulikult ka, ööbida tuleb ikka laevas.

HÄIRIDA EI TOHTINUD KA FAUNAT – lindudest-loo-
madest tuli jääda vähemalt viie meetri kaugusele,
kuigi pingviinid tulid ise inimesi uudistama ja
haarasid säärestki. „See oli nagu loodusfilmi sisse
minek – kolme sorti pingviinid, hülged, linnud,

aga erinev filmist oli hais, mis alguses ehmatas, aga pärast ei pane seda enam täheleegi. *Action* käib neil aga kogu aeg, istud ja vaatad mitu tundi näiteks, kuidas üks varastab naabri pesast väikese kivi ja naaber varastab selle tagasi. Või kuidas suuremad linnud üritavad pingviinide mune näpata.”

Olgu öeldud, et reisi lõpuks ei tahtnud pingviine enam keegi näha – lõppeks on nad ikkagi üsna lärmakad ja haisvad linnud ning väarikamana näivaid kuningpingviine sealkandis ka polnud, need elavad rohkem lõuna pool. Ja Lõuna-Ameerikas on veel ju oma sort, tumedamad ja triibulised. Räägitakse, et kui maadeavastajad esmakordselt pingviine nägid, peeti neid kas mingiteks veidrateks hanedeks või üldse kahepaikseteks.

28. detsembri pärastlõunal viis tee Edinburgh Hilli juurde, mis näeb välja, nagu oleks keset ookeani laavakivist ehitatud üks suur hari. „Õhtul matkasime Half Moon'i saarel, kus asub Argentina uurimisjaam. Jalutame seal kahekesi, Cristian vaatab, et näe, tünn vees, äkki on Shackletoni viski. Ei olnud, plekist hoopis ja õlilõhnaga, mida oli ka vette lekinud. Tõstsite tünni välja ja meie ekspeditsiooni juht Mike läks argentiinlastega õiendama ja lubas juhtunust ette kanda.” Hiljem selgus, et päev varem oli uurimisjaama kaup toodud ja tormiga lendas üks tünn üle parda. Minevikus olla näiteks Brasiilia jaam kaotanud selle pärast litsentsi, kui nende varustus mööda randa ▶

Kui kajaka poolt röövitud muna on nukker vaatepilt, siis kaldale valgunud naftasaadused suisa jube. Reostus sai raporteeritud ning sellele pandi piir.

laiali oli. Tänapäevaks 46 riigi poolt heaks kiidetud Antarktika leping seab väga karmid nõuded.

OMA KORREKTIIVID TEEB KA LOODUS – siiani aktiivse vulkaani purse Deceptioni saarel 1969. aastal korraldas hävingu ka uurimisjaamades ja tšiillased olid sõna otseses mõttes jooksnud laava ja muda eest. Õieti ongi see saar ise päratu suure ja mereveega täidetud kaldeeraga kraater.

„Õhtul matkasime Whalers Bay (tähelebki tolkes ‘vaalapüüdjate laht’) musta liivaga kaetud randa, mille asub palju vaalapüügijaamade varemeid. Hirmus koht. Üritasin ette kujutada, kuidas

tundi Hendrik Relvelt – soojalt soovitatav ka või eriti neile, kes sinnakanti reisida ei plaani.

Järgmine päev viis mootorpaadiga Trinity saarele ja kirjeldamatult siniste jäämägede vahele. „Mike pidas ühe oma järjekordse põneva loengu liustikest ja jäämägedest, mis täitis vähemalt aega. Mitte et ma tegelikult aru saanuks, miks osooniaugud mõjuvad Arktikale ja Antarktikale erinevalt. Kapten Eric ja Mike otsustasid vaadata ka Mikkelsoni sadamasse, kus Europa pole varem käinud. Kusjuures sadam tähendab Antarktikas sageli vaid lahte või abajat, kuhu tormi eest varjuda. Ainsad asukad olid seal eeselpingviinid, sukelhülged ja ännid, nii et see oli üks sõna otseses mõttes sitane paik. Aga (polaar)ööseks tuli päike välja!”

Edasi sõites märkasime kääbusvaalu, kes näitavad end tavaliselt vaid korraks ja kaovad, ja veidi hiljem Tšiili jaama lähedal albiinot eeselpingviini – üleni valget!

inimesed seal 1920ndatel vaalapüügi kõrgaegadel elasid – uskumatu 5000 vaala aastas käis Whalers Bayst läbi, mis teeb keskmiselt 14 vaala päevas. Võid vaid ette kujutada karmi kliimat ja seda vaalakorjuste ja rasvakeetmise haisu. See kõik ja koduigatsus võis mõne tüübi päris hulluks ajada.”

Eks 1930ndate lõpuks olidki vaalad juba otsakorral ja pärast Teist maailmasõda hakati rahvusvaheliselt püüki reguleerima. Enam Whalers Bays püüelanikke pole ja varemed toimivad mälestusmärgina kunagisest asustusest. Toomas lõpetas just sel, 29. detsembri õhtul „Kuula rändajat” sarja Antarktika osa kuulamise, kokku 10

AASTA VIIMASE PÄEVA HOMMIK RÖÖMUSTAS teatega, et madrused nägid kümnekonda küürvaala. „Kui kadedaks see teisi tegi! Aga me ei pidanud kaua ootama. Võrratu vaatepilt! Õhtune uusaastapidu sai ka väga eriline – magasime maha Uus-Meremaa ja Austraalia uue aasta saabumise, aga alates Eestist tähistasime seda kella seitsmest õhtul kõigi kodumaade aja järgi. Peo stiiliks sai muidugi pingviinide eeskujul must ja valge. Jõime ja tantsisime tekil eredas valguses, taustaks lumised mäed.”

Uusaasta esimene päev tähendas viimast päeva mandril, täpsemalt Antarktika poolsaarel, mida nägi esimesena 1820. aastal mandri avastajaks peetav Saaremaal sündinud baltisaksa admiral von Bellingshausen. Seetõttu on Venemaa leidnud, et neil on kogu kontinendi suhtes mingid õigused ...

„Edasi sõites märkasime kääbusvaalu, kes näitavad end tavaliselt vaid korraks ja kaovad, ja

**SUPERSTAARID
ON KOHAL**

*Tee oma
valik!*

 CONVERSE®

 SPORTLAND

veidi hiljem Tšiili jaama lähedal albiinot eeselpingviini – üleni valget! Polaarjoamades käisime muidu paaris sees, huvitavaim oli neist ehk Ukrainain Vernadski, seal tehti ka teadust, üks Inglise jaam võttis lihtsalt turiste vastu ja müüs postkaarte. Paljud riigid hoiavad jaamu vist pigem näitamaks, et nad on end seal sisse seadnud, kuna praegu ei kuulu Antarktika kellelegi.”

TÖSISEMAD UURIMISJAAMAD jäid reisirajast kaugemale lõunasse, näiteks ameeriklaste Scott Amundseni oma lõunapoolusel, paljud Venemaa omad jne. Peamiselt uuritakse Antarktikas, kuidas loodus käitub inimtegevuse mõjuta, teemasid on pingviinide sündimusest maavärvinate tekkeni.

Nüüd akadeemik Vernadski järgi nimetatud jaama ostanud ukrainlased 15 aasta eest inglasele

Kui keegi on väga palju reisinud, saab ta aru, kui suur on see väike maakera. Antarktikas saad aru, et see maa on kaks korda suurem – nii erinev kõigest muust ja nii puutumatu.

ühe naela eest. Siis kandis jaam briti teadlase Faraday nime ja seal uuriti muuhulgas pea kohal laiuvat hiiglaslikku osooniauku. Vernadskis on pidevalt kohal paarkümmend inimest, jaamas on ka baar ja saun ning väike samakatööstus. Liustikujää veega destilleeritud pipraviina sai kõvasti mekkida.

TOOMAS OLI KAMBAST AINUKE, KES VENE KEELT RÄÄKIS, ja nalja sai seal pea lõunapolaarjoonel palju. Naised järgisid näiteks baari (mille nimi oli Branadsky) traditsiooni ja annetasid sinna oma rinnahoidja – vastutasuks pakuti terve öhtu tasuta jooke. Ainult sauna oli raske tööle saada – kui ukrainlased õnnestus kütma veenda, läks jube kaua ja siis sai ka vaid 60 kraadi sisse. „Aga see tundus enam-vähem piisav, et hüpata jääkülma ookeani. Kaks korda. Uskumatult soolane oli ja väljatulek käis pisut kiiremini kui sissehüppamine.”

Edasi jäid teele näiteks Petermanni saare omapärase nimega sadam Circumcision ja ülalmainitud vana Briti jaam, mis kannab maailma lõunapoolseima postkontori tiitlit. „Üks meie grupi liige Ursula uuris lausa võimalusi sinna tööle tulla – vähemalt ei eeldanud postkaardimüük mingit kvalifikatsiooni. Pärastlõunal

märkasime Port Lockroy ümber matkates väikest jahti ja selle meeskonda liustikul suusatamas. Mõtlesin, et järgmisel korral peaks ise sama aktiivne olema. Üks Brasiiliast pärit sõber meie laevas aga avastas, et tegu on hästi kuulsas perega, kelle reisi kajastatakse meedias iga nädal, ja tegi mitusada pilti, et pärast kodus tõestada, et ta tõesti nägi nende jahti oma silmaga.”

„5. jaanuaril teel Melchiori saartele näeme põnevat pidusööki – mitut möökvaala ümber laeva üht pingviini taga ajamas. Meie seltskond karjus reelingul pingviinile: „Sa suudad seda!” Noh, ei suutnud.” Melchiori saared olid sellegipoolest pitoresksed ja seal õnnestus näha merikarusid, keda inglise keeles kutsutakse Antarktika karvasteks hüljesteks. Kõigist seninähtuist olid nad tõesti erinevad – aktiivsed, seistes loibade toel püsti, märkimisväärsete kõrvadega ja tiheda karvaga kaela ümber.

JA OLIGI JÄÄNUD KOLMEPÄEVANE SEILAMINE tagasi üle Drake'i väina, mis tundus Toomasele ta elu pikim. Võib-olla oli reis ära väsitanud, võib-olla olid kõik kojuminekusooivist närvilisemad, võib-olla oli meri ka närviline. 9. jaanuaril paistis lõpuks Hoorni neem – milline kergendus! Beagle'i kanalini jäi sealt veel vaid 60 miili. Toomas sai sõnumi, et vähemalt osa ta pagasist on Buenos Airese lennujaama jõudnud ...

Lõpetuseks peeti laevas viimane õhtusöömaaeg, kuulutati välja fotokonkursi võitjad ja igaüks sai ka eriauhinna. Toomas näiteks moeteemalise, kuna tegi parima valiku teiste inimeste rõivastest ja poes saadaolnust. Ria pälvis „Dutch Resistance'i” auhinna võitluse eest punases meeskonnas ja Mariska „Värske õhu” priisi ahelsuitsetajana – korra ronis ta lausa mastist alla, et üks suits teha, ja pärast uuesti üles.

„Kui keegi on väga palju reisinud, saab ta aru, kui suur on see väike maakera,” ütleb Toomas kokkuvõtteks, „aga kui Antarktikasse lähed, saad aru, et see maa on kaks korda suurem – nii erinev kõigest muust ja nii puutumatu.”

Kuhu siis üldse edasi on minna? Tagasi Antarktikasse, arvab ta, aga natuke teist teed pidi ehk Austraaliast ja Uus-Meremaalt lähenedes. Igal juhul aitab reisipohmakast üle ja reaalsusega leppida vaid see, kui välja mõelda järgmine sihtkoht. ■

Loe laevast www.barkeuropa.com ja Eesti ekspeditsioonist ning muud harivat www.antarktika.ee.

Möökvaalad õpetavad nooremale generatsioonile pingviinijahti.

Estravel
soovitabKõige kõvem valuuta Vernadski
baasi baaris – rinnahoidjad.

Minek-tulek

AMEERIKA LÕUNATIPPU JÕUDMISEKS tuleks esmalt leida võimalikult soodne lend Buenos Airesesse. Lufthansal on vahel harva olnud väga pika etteostuajaga kampaaniapakkumisi Euroopast (aga mitte Baltimaadest), nt Helsingist u 600 euro eest. Selline hinnatase on siiski väga harv erand ja enamasti on sama lennufirma (küll üsna mugavate ühenduste) maksumus Tallinnast pigem lähemal 1500 eurole.

ENAMATE ÜMBERISTUMISTE JA MITME PILETI KOMBINEERIMISEL võib Argentiina pealinnani jõuda ka 1100–1200 euro eest, sealjuures võivad vahel soodsamad ühendused eeldada lendamist USA kaudu, mis tähendab vajadust viisa või reisiloa järele, aga võimaldab ka seal peatuda sama hinna eest. Buenos Airesesse lendavad muuhulgas Air France, British Airways, Delta Airlines jt.

MAAILMA LÕUNAPOOLSEIM LINN Ushuaia on Buenos Airesest nelja lennutunni kaugusel ja enamik lende sinna väljub siselendude jaamast ehk Argentina pealinnas

tuleb suure tõenäosusega lennujaamu vahetada (arvatavasti peatub enamik reisi-ajaid seal vähemalt mõned päevad).

SISELENNUPILETI eest Ushuaiasse tuleks arvestada pisut üle 300-eurose väljaminekuga (edasi-tagasi).

LOODUSELAMUSI pakkuvatele marsruutidele spetsialiseerunud Norra kruisifirma Hurtigruten korraldab Antarktikasse 12-päevaseid laevareise. Reis algab Buenos Airesest ning lennupilet Ushuaiasse kuulub hinnasisse, nagu ka kogu toitlustus ja tegevused pardal. Hinnad algavad 5222 eurost.

SEIKLUSREISE korraldava firma GAP Adventures vahendusel saab Antarktikat avastada lausa ekspeditsioonilaeva pardal, väljasõidud on 10-30-päevased alates tutvustusreisidest kuni karmimate avastusretkede. Hinnad algavad 4399 USA dollarist.

**MAURI SAAREND,
ANNEKREET HEINLOO**

Helsingi on mõnusalt lähedal!

Tulge ja nautige traditsioonilist meresõitu, parimaid roogasid ja ehedat meelelahutust! Tallinn-Helsingi liini kõige rõõmsamad hinnad leiате alati Eckerö Line'ilt!

Info ja broneerimine reisibüroodest üle Eesti ja Eckerö Line Tallinna kassast telefonil 66 46 000 www.eckeroline.ee

PILETID alates

15€

AUTOPAKETT kuni viiele reisijale alates

44€

T, K, N

HOMMIKUKS HELSINGISSE 2 inimest, auto ja kajut ööväljumistel

59€

Amsterdam: 10 põhjust

kui tulbid ja tuulikud, puukingad
ja prostituudid absoluutselt ei köida

Miss Drag 2002

„Honey, ega ma nii kole nüüd ka ei ole!“ hüüatas baaridaam ja välgutask solvunult ripsmeid – pikemaid kui minu juuksed –, kui olin teda (minu hinnangul) mitu tundi aega võtnud meigi ja soengu eest tunnustada tahtnud, täiesti siiralt, muide. Indoneesiast pärit noormehe muutumine blondiks ettekandjaks Sugi La-Ri’ks – kes muuseas valiti aastal 2002 lausa Miss Drag’iks – võiks ju olla aeganõudev protsess. Aga ei, vähemalt mitte Lellebeli proffide käes. Amsterdamis, tegelikult ilmselt kogu Euroopa (kuri)kuulsaim **DRAG-SHOW-BAAR LELLEBEL** on paarikümne ruutmeetri täissuistetud koht, kuhu mahub hoomamatu arv arusaamatuks jääva sooga joviaalses meeleolus inimesi.

Avatud igal õhtul nii kaua, kui külalastajad pidutseda jaksavad. www.lellebel.nl

Nüsitud kõrvaga mees

Vincent van Goghi tööd on vaid natuke kuulsamad kui see seik tema eluloost, kui ta armastatud venna Theo abiellumisplaanidest kuuldes endal kõrva maha löikas. **VAN GOGHI MUUSEUM** ei paista silma üksnes hollandi maalikunstniku tööde kollektsiooni poolest – ka maja ise on kunstiteos.

Reedeti on muuseum avatud kella kümneni õhtul ja seal toimub alati midagi erilist. Fuajee muutub tugitoolide, videoprojektsioonide, elava muusika, DJ-de ja baari abil lounge’iks, kus sõpradega koguneda.

Paulus Potterstraat 7; www.vangoghmuseum.nl.

Tänavakunst

Kui te ka tõesti ilmski vabatahtlikult üle mõne muuseumi läve ei astu, siis kunsti nägemisest Amsterdamis ei pääse. Täiesti tasuta „ripub“ see seintel, ustel, väravatel ja rongidel. Tänavakunstnikud on Amsterdamis hinnatud ja tuntud ning nende looming leiab järjest sagedamini tee moodsa kunsti muuseumidesse. Kapitalistid, kes nüüdiskunsti nägemiseks Amsterdamis nurgatagustes kolada ei söanda, võivad seda osta ka galeriidest.

Oudemanshuispoort

Sigatüükakoolilikust väravast südalinna pääseb keskajal ehitatud käiku, mis viib Amsterdamis Ülikooli linnaku südamesse. Sajandite vältel on seal kaubeldud kõigega, praegu täidavad selle päikesetõusust loojanguni varjulise käigu raamatukaupmehed. Kui nende ümber hõljub õhus salapära ning tolmu, siis värava taga on proosalisem maailm, kus võib mõnelt narkarilt osta (kahtlemata varastatud) jalgratta õhema raamatu hinnaga, millele muidugi võivad lisanduda rahas mõõtmatud süümepiinad.

Jalgrattad

Amsterdams ei huvita kedagi, milline auto sul on – aga äge jalgratas peab olema. See võib tähendada 700–800 euro vahele jääva hinnaga ainuexemplari (**DE FIETSFABRIEK**, Jacob van Campenstraat 12) või enda tuunitud kümnekonna euroga ostetud sõiduvahendit (vaata ringi näiteks poes **RECYCLED BIKES**, Valkenburgerstraat 10), mille sünniaeg jääb sinu vanaema omaga ühte kanti.

Rattalaenuksed, jalgrattateed ja -parklad on igal pool linnas, Centraal Stationi juurest viivad tasuta praamid Põhja-Amsterdami, kust võib kümnekonna minutiga jõuda karjamaade vahele lehmade keskele.

Kirikud

Maailmas on vähe linnu, mille kirikud oleksid nii köitvad kui Amsterdams. Jumalateenistusi ei toimu neist põnevamates küll juba ammu. Endisesse kirikusse ehitatud **KOHVIK-RESTORAN BAZAR** (Albert Cuypstraat 182; www.bazaramsterdam.nl) on silmapaistev *re-design*'i näide. Hämarast kirikust on tabudele viistades saanud Põhja-Aafrika värvidest inspireeritud ruum, mis kiirgab soojust ka kõige jahedamal talvepäeval. Endine kirik, praegune **ÕELU TEMPEL PARADISO** on klubi, kus nüüd käiakse kummardamas poplauljaid, paaril korral nädalas jõuavad lavale vähemalt Hollandi mõistes superstaarid. (Weteringschans 6–8. www.paradiso.nl)

Skvotid

Amsterdam on mitteametlik skvotipealinn. Tühjade majade hõivamise ning kodudeks, stuudioteks ja isegi saunadeks kohandamise kõrghooaeg oli kaheksakümnendatel, kuigi alguse sai see juba kuuekümnendatel, kui eluasemeid nappis, samas oli aga kvartalite kaupa lammutamisele määratud maju buldooseri ootel tühjalt seismas. Skvotterid, neil aastail peamiselt tudengid, murdsid lahti sissepääsud ja kolisid sisse. Linnas, mis pidevalt rajab uusi ja moodsaid elurajoone, on vanade majade hõivamisel alati olnud idealistlik alatoon: päästame ajaloolised piirkonnad. Keegi ei tõtta ju lammutama maju, kus inimesed sees elavad. Idealistid või omakasu-püüdlid nahaalid? Enam pole vahet, uus seadus võib Amsterdami skvotterid halvemal juhul isegi vangi saata – 1. oktoobrist möödunud aastal, 47 aastat pärast esimese skvoti tekkimist, on see praktika (mitte enam nii liberaalses) Hollandis keelatud. Uksed peab sulgema ka näiteks praeguseks lausa **KULTUSLIK SAUNA SAUNA FENOMEEN**, kust leiab/leidis lisaks erinevatele saunadele isegi solaariumi ja karastava väliduši. Nautige, kuni saate! www.saunafenomeen.nl

50ndad-60ndad

Retrofännidel on Amsterdami sattudes tunne, nagu oleks jõutud paradisi – ja seda täiesti ilma kanepi abita. Igal esmaspäeval muutub Noordermarkti turg boheemlaslikult šikis Jordaani linnaosas kirbuturuks, kust leiab lettide kaupa ka 1950.–60. aastate aardeid.

Poode, kust võib iga päev endale välismaa sisustusajakirjades nähtud ihaldusobjektid mõnekümne euro eest koju osta, on pillutud üle kesklinna. **FIFTIES-SIXTIES** (Reestraat 5), mis müüb tegelikult valgusteid, mööblit ja muid vidinaid 1930.–80. aastatest, on asju nii täis, et vahel on lihtsam kaupa uurida tänavalt nina vastu vaateakent surudes.

KAUPLUSE WONDERWOOD (Rusland 3) omanik Wiet Hekking on Amsterdami teadaolevalt ainus vintage vineermööbli spetsialist ja Vintage Home (Daniel Stalperstraat 97) ilmselt suurima valikuga 1960.–70. aastate disainimööbli pood: kõik neisse on nagu disainimuseumi külustus, ainult selle erinevusega, et kõik on müügis.

Ostlemise vahel saab jalga puhata suuresti kaheksakümnendate meeleolus sisustatud **KOHVIKUS LATEI** (Zeedijk 143). Ja kui sulle hakkab näiteks meeldima see lamp, mille valgel sa tassikese orgaanilise kohvi kõrvale oma reisijuhti uurisid, siis lase see enda arvele lisada – peaaegu kõik, mida kohvikus näete, on müüa.

Kuid kohviku-kus-kõik-on-müügiks kontseptsioon kahvatub kohe, kui astute sisse majja numbriga 250 Overtoomi tänaval: seal asuv **ETTEVÕTMINE ÜHENDAB AUTOKOOLI, KOHVIKU JA VINTAGE-POE**.

FIFTIES SIXTIES

'30 - '80

Kuidas minna ja kus olla

ESTONIAN AIR lendab Tallinnast Amsterdami kuuel päeval nädalas, lõunaeestlaste Tartu kõrval teisest lennujaamast Riiast lendab sinna iga päev airBaltic.

Mis võiks olla veel amsterdamilikum kui elu paadis? Ava aadressil Prins Hendrikkade 534 õõtsuva laeva lael metall-luuk ja roni redelist alla: ühest järjekordsest laevast Amsterdami kanalitel saab butiikhotell Le Maroxidien. **LE MAROXIDIENI UJUVAID TOAD** kannavad nimesid Meh-hiko, Maroko ja India ja viivad merereisile kaugetesse maadesse. Kajuti saab broneerida lehelt www.lemaroxidien.com, kajuti hind kahele algab 110 eurost.

Elust paadis saab amsterdamilikum olla vaid elu tüüpilises **KANALI-MAJAS, NÄITEKS MAES B&B**-s. Väike kodune tüüpiline 18. sajandist pärinev kanalimaja kesklinnas, mille interjööris on osavalt miksitud modernset ja antiiki, on kindlasti parim Amsterdami B&B. Hinnakiri on kirju ja hea õnne korral saab öömaja juba 50–60 euroga. www.bedandbreakfastamsterdam.com

Suurepärane peatuspaik on ka maailma teadaolevalt ainus **1–5 TÄRNI HOTELL LLOYD**. See maja oli kunagi noortevangla ja siis kunstnike skvott, kuni viimastest kahel tuli mõte muuta see hotelliks, mis sobiks absoluutselt kõigi eelarvele – kokku umbes 50 disainerist sõbra-tuttavaga see idee ka ellu viidi. 1–5 tärni näitab tubade suurust (viie tärniga tuba kulgeb läbi kahe korruse ja seal on ruumi ka näiteks valgele tiibklaverile) ning võrratud voodid ja hommikusöök *caffè latte*'ga käib nende kõigi juurde. Hinnad algavad 90 eurost (ühetärnituba jagatud vannitoaga) ja küündivad 230 euronni sviitide eest. www.lloydhotel.com

Zorgvliedi surnuaed

Näha Pariisi ja surra! Nojah, tore linn, aga ma mõistan rohkem neid, kes Amsterdamis Zorgvliedi kalmistul (Amsteldijk 273) ära tahaks käia, elavana siis ikka.

Sellel kalmistul on omastele antud suhteliselt vabad käed, kuidas kadunukese haud kujundada. Ühel hauakivil istub näiteks ingel, kes mängib viulit kalmul ringi siblivatele tibudele ja jänkudele, mitmel hauaplaadil lõsatab peremehe rahu valvav koeraskulptuur, ühest hauast sirutub taeva poole aga kaame käsi, mis mõjub õhtuhämaruses ja tihedas hallis vihmasajus päris alfredhitchcockilikult. Aga on ka värvilisi kaelkirjakuid ja elevantse ning aiapäkapikke leiab sel kalmistul kindlasti rohkem kui ükskõik millises ontlikus Saksa väikelinnas.

Hollandi kuld

Hollandlased söövad juustu hommikust õhtuni ja ilmselt hindab iga hollandlane kuldset juustukera kullast kallimaks. Hollandlased on loonud tuhandeid juustusorte, neist põnevamaid leiab Noordermarkti turult laupäeval, kui mahetoidu kaupmehed oma toidu – valdavalt juustu – lettidele sätivad. Jõhvikatega juust, küpsetamiseks mõeldud kitsejuust, köömnetega valged juustud ja muidugi Gouda. See on üks Hollandi juustu sünonüüm, algselt pärit Gouda-nimisest kohast Lõuna-Hollandis ja äratuntav oma unikaalse kuju ning punase või kollase vahakatte poolest.

GOODYEAR Eagle F1 ASYMMETRIC 2

3 meetrit lühem pidurdusmaa märjal teel*
100% parem valmisolek ootamatusteks

Eagle F1 Asymmetric 2 rehvid ActiveBraking Technology'ga

Teame, et teel võib õnnetusse sattumine või õnnelik pääsemine oleneda vaid sekundi murdosast. Goodyeari uus rehvis Eagle F1 Asymmetric 2 kasutatakse meie uusimat tehnoloogiat ActiveBraking Technology. Tänu uuenduslikule kolmemõõtmeliste mustriplokkidega protektorile on pidurdamisel teega kokku puutuv rehvipind suurem. See vähendab pidurdusmaad nii märjal kui ka kuival teel ja võib anda teile need sekundi murdosad, mille eest olete tänulik kogu elu.

www.goodyear.ee

*Võrreldes kolme peamise konkurendiga. Pidurdusmaa märjal teel pidurdamisel kiiruselt 80 km/h kiirusele 20 km/h, mõõtis TÜV SÜD Automotive detsembris 2010; rehvimõõt: 255/40R19; testiauto: Audi A7; koht: Mireval (FR) & Garching (GE); raporti nr: 76244706-1.

Safety together

Kolmandat korda Dubais ei üllatunud Mari-Liis Rүүtsalu ise enam maailma kõige-kõige suurema, kiirema, ilusama, hullumeelsema või muidu ägedama üle – seekord tuli mõju avaldada hoopis kümneaastasele pojale, kellega kahekesi talve eest koolivaheajale põgenetigi.

Tekst **MARI-LIIS RÜÜTSALU**

Koolivaheajal Dubais

Nagu ikka, võtame plaani rohkem asju, kui täide viia suudame. Aga meil veab – meid võtab vastu minu õde, kes kirjutab Estravelleriski tihtipeale hämmastavaid lugusid nii Dubaist kui muu maailma luksuspaikest. Õde elab Dubais juba kuuendat aastat ning lahkuda ei kavatse. Elukoht on seega olemas ja oma autojuht koos sõidukiga ka.

Puhkus tuli plaanida nii, et kümneaastane poiss saaks elamusi ega peaks piinlevaid tunde emaga rannas veetma või muuseumides kilomeetreid mõõtma. Plaani saavad ujumistunnid kohalikus basseinis, kus hää superhüppeid harjutada – hüppepukk on aus ja eri stiilide väljamõtlemisel on piiriks vaid taevast. Mina filmin ja pildistan, ei hüppa. Ujuda saab nii varahommikul kui hilisõhtul – on ju parajalt soe.

Maailma suurim akvaarium

Loomulikult jõuab kavva maailma suurim kaubanduskeskus The Dubai Mall ja mitte selle 600 kaupluse, vaid maailma suurima 10 miljonit liitrit vett mahutava Dubai Aquariumi pärast, milles elutseb üle 33 000 veelooma 140 erinevast liigist ning poisterahvaste uudishimuks ja rõõmuks ka üle 400 hai ja rai. Kaubanduskeskuse poolelt näeb akvaariumiimposantset 51 meetrit pikka ja 11 meetrit kõrget klaasseina. Elu on seal sees kirev, mida võib vaatama jäädagi; ekstremistidele pakutakse ka sobivat meelelahutust – ülisuurde basseini saab kenasti osta sukeldumisseikluse. Haide keskele.

The Dubai Mall on üks osa Burj Khalifa kompleksist, mis, nagu hästi teate, on ju maa-

ilma kõige kõrgem hoone. Pikkust jagub skandaalse tornile 828 meetrit (korruseid rohkem kui 160). Algupäraselt pidanuks torn nimetatama Burj Dubaiks (eesti keeles Dubai torn), kuid ootamatult kuulutati avamistseremoonial torni nimeks Burj Khalifa ja seda Ühendemiraatide presidendi järgi, kes on alati pärit Dubai alalise rivaali Abu Dhabi valitseva perekonna hulgast. Kuulujuttude põhjal tuleb nimemuutus sellest, et Abu Dhabi olla väikevenna Dubai võlgadest välja aidanud ja nõudis vastutasu, milleks saanudki maailma kõrgeim hoone.

Torni vaateplatvormi At the Top külastamiseks tuleks kindlasti veebis kohad broneerida, sest ehku peale kohale minnes ei pruugi jutule pääseda – hoolimata superlifti kiirusest 10 meetrit sekundis sõidutab ta järjekordse grupi üles linna, kõrbe ja ookeani vaatama vaid iga 30 minuti järel.

Kui juba Dubai Mallis olla, ei luba ükski poiss sealt lahkuda SEGA Republicut külastamata. Mängutootjate esinumbri vabariik kujutab endast sisetingimustes asuvat teemaparki lastele ja lapsemeelsetele. Ma ise sinna ei trügi (okei, saan 2,5 tunni jooksul kaubanduskeskuse poodidest umbes kümnendikule ringi peale tehtud) ja seetõttu tuginen vaid poja muljetele. Meeldis, selles ei ole kahtlustki – ohtralt mängu, simulaatoreid ja atraktsioone, sealhulgas täiesti arvestatavad ja ärevad Ameerika mäed (meenutame, et siseruumides).

Veidike pealesurutuna pean poisile ikka ▶

Millal minna?

Kõige mõnusam on Dubaid väisata oktoobris-novembris või siis märtsis-aprillis. Siis ei ole kuuma-pügalad liig kõrgel ning vedamise juures kohtub veel parajalt mõnusa brüisigagi.

natuke Dubai ajalugu ka näitama – väike laeva-sõit n-õ Vanas Dubais koos kohustusliku *souq`i* külastusega. Kullaturu jätame vahele, liiale ei saa ka ikka minna. Samas oli kauplemine lapsele elamiseks – valitud päklikoti väljalunastamine kestab oma kümme minutit. Kaasa sai soetatud ka päris ehtsaid piinaseemneid, mida Eestis võib harva (hingehinnata) leida. Pestomure emal paariks järgmiseks korraks murtud.

Sõites paadiga Dubai Creeki jõel, mis on pigem kitsas laheosa, äratavad meie tähelepanu arvukad vanad risused laevad, mis kuhjatud üle tohutute kastihunnikutega, nende peal närtsinud olekus kiled. Selgub, et alused ei veagi prügi, vaid kaupa embargodest piiratud Iraani, kellele Dubai on veel hea partner. Ookeanil ootavad laevu suuremad kolleegid, millele need pisikesed prügi-hunnikut meenutavad alused kaupa ette tassivad.

Rosso corsa – võidusõidupunane

Nagu mainitud, mahub reisi ka Abu Dhabi külastamine ja enamik meesterahvaid ilmselt teab, miks: hiljuti avati seal maailma suurim teemapark Ferrari World. Dubaist pääseb Abu Dhabiisse kiiresti – tunnike autosõitu vaid. Õnneks valime nädalasisese päeva ning seetõttu pole park külastajatega üle külvatud. Pea kõikidele

atraktsioonidele pääseb sabatamiseta.

Ferrari World on alles hiljuti avatud ja Tema Kõrgusele endale pühendatud seitsme jalgpalli-väljaku suurune teemapark. Kõige ägedam vaade pargile avab muidugi õhust, aga meil tuleb selle nurga alt piirduda piltidega ja uskuda, et täpselt selline kõik ongi. Kuna teemapark on uus, siis on kõik ka väga ilus ja heas korras, modernne ja imposantne – parki pääseb läbi purskkaevude kaskaadi ja igast küljest ümbritsevad sind voolujoonelised Ferrari-punased katusekaared.

Kõige-kõigemad Ameerika mäed

Aga läheme siis sisse. Mida Ferrari World pakub? Kindlasti palju huvitavat ja harivat autohuvilistele ja tõsiusksetele Ferrari-kummardajatele. Ja ärgem unustagem adrenaliinjahajaid – ehk enim tõmmet annab maailma kiireim *roller-coaster*, kuhu inimene pääseda võib. Nimelt tuiskad lahtises autos rajale, kus 100 km/h saavutatakse kahe sekundi jooksul! See on minu jaoks suhteliselt mõistetamatu – loed „üks, kaks” ja ongi 100 km/h, täiskiiruse ehk 240 km/h saavutad nelja sekundi jooksul.

Nüüd pean siiski üles tunnistama – ma ei julgenud sinna minna. Aga laps käis! Ja kirjeldas oma elamust nii – alguses hingata ei saa ja pea pressib nii kõvasti seljatoele, et valus hakkab. Aga kui kiirendus käes, siis on juba kõik okei. Mis mõttes okei? Kas on okei kihutada välgukiirusel mööda käänulist rada? Ei ole ju! Igal juhul olla ka jalad täiesti pehmed: kui sõit (või oleks ehk õigem öelda lend) läbi, võtab autost omal jõul väljasamine veidike aega.

Ferrari Worldis on ka rahulikumaid atraktsioone. Mulle meeldib kõige rohkem 4D-simulatsioon kihutavast autost, mis läbis kõige usumatumaid kohti (mäeahelikud, džungel liianide keeristes, ookeani põhi koos vee-eluga) – ja seda nii tõetruult, et röökisin sõna otseses mõttes pea kogu seansi. Süda oli ka pärast päris paha ning pojal ema ning tädi pärast häbi. Ja mõelda, et inimesed teevad seda kõike vabatahtlikult ja maksavad veel pealegi. ▶

Nutikas tehnoloogia Sinu teenistuses!

Fotoaparaadi ostjatele tasuta kauba peale Sony fotokoolitus, mälukaart ja kott*
Pakkumine kehtib kuni 31. august 2011 või kuni kaupa jätkub, täpsemalt uuri Sony Centeri kauplustest.

CyberShot DSC-TX9

349,-

~~415,-~~

CyberShot DSC-WX7

239,-

CyberShot DSC-HX7V

339,-

Stiilne ja nutikas

Õhuke ja kerge kaamera on sinuga vaevatult kõikjal kaasas. Nutikad lahendused ja suur puutetundlik ekraan teevad pildistamise lihtsaks.

Kiire ja kompaktn

Carl Zeissi 5x optilise zuumiga optika ja ülikiire sarivõtte 10-kaadrit sekundis tagavad, et selle kaameraga ei jää tabamata ükski moment.

Parim reisikaaslane

Sony G-kvaliteetoptika, GPS, 10x optiline zuum, Exmor-R sensor ja nutikad pildistamirežiimid teevad sellest kaamerast ideaalse reisikaaslase.

Ilusad fotod ka hämaras

Rasketes valgustingimustes salvestab kaamera kiire sarivõttega kuni 6 kaadrit, mis liidetakse üheks kvaliteetseks, müravabaks ja laia dünaamilise ulatusega fotoks.

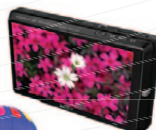
Full HD kvaliteedis video

Videokaamera ununes? Pole hullu - Cyber-shot kompaktkamerad salvestavad Full HD 1920 x 1080 resolutsioonis videot vaevatult ja kvaliteetselt.

Efektset portreed

Background Defocus režiimiga teed professionaalse väljumusega pilte, kus kaunilt udusel taustal tulevad portreed efektset välja.

Suured väljatrukid

16,2 efektiivse megapiksliga Exmor R sensor koos intelligentsel pilditöötlusega lubavad ka väikese kompaktkamera piltidest teha detailirohkeid suuri väljatrukke.

3D pildid

Kaamera jäädvustab ruumilisi pilte, mis aitavad pildistatud sündmusi erakordselt tõetruult meenutada. 3D pildid on nähtavad Sony 3D teleri, Vaio sülearvuti või projektoriga.

Panoraamfotod

Libista kaamera ühe nupuvajutusega üle kaadri ja kaamera liidab hetkega saadud kujutised üheks panoraamfotoks. Töötab nii horisontaal- kui vertikaalsuunal.

Mari-Liis Riißtsalu

Ferrari World

Vaikselt 100 km/h

Lisaks maailma kiireimale Ameerika mägede atraktsioonile on Ferrari Worldis ka mitte nii ärev sõidurada emadele, kuigi küüned said ikkagi hirmunult käekotinahka surutud, sest lubage siin rahulikumaks nimetada kihutamist 100 kilomeetrit tunnis meeletult käänleval rajal. Tunnengi, et see on peaaegu maksimum, mida mu mitmed aastakümned tuksunud süda suudab kanda, ja tippude tipule ei hakka trügima. Aga ma kahetsen, tuleb tunnistada.

Pikemalt kirjeldamata nendin vaid, et Ferrari Worldis jätkub tegevust ohtrateks tundideks nii suurtele kui väiksematele (eraldi autosõidulinnak kõige pisematele), nii tõelisele adrenaliinilembesele kui rahulikule kodukanale, näiteks Bell' Italia ehk rahulik kulgemine retrostiilis 1958. aasta Ferraridega läbi miniatuurse Itaalia.

Kuhu me veel jõudnud ei ole? Palmile, otse loomulikult. Ja Palmi kõige kaugemas otsas asuvale üüratu suure Atlantise hotellikompleksi maailma ühte suurimasse veeparki Aquaventure.

Mis on Palm? Taas kord midagi sellist, mille vastu mõistus tõrgub – Pärsia lahte ehitatud täiusliku palmi kujuga kunstsaar, mis paistab eriti hästi lennukiga valgel ajal Dubaisse saabudes või sealt lahkudes, autoga sõites ei saa sellest muidugi aru. Saarestikud lisavad linnale sadu kilomeetreid täiuslikke liivarandu, palju luksus-hotelle, eravillasid koos sadamatega, veekeskusi, spaasid ja ka korterelamuid, kokku miljonitele inimestele. Palmil elades tasud tõenäoliselt Dubai kõrgeimat üüri, kusjuures teine palm on juba pooleli ja kolmas plaanis.

Muinasjutt ühes veepargiga

Esimesel ehk Palm Jumeirahil asub eriti uhke üle 1500 toaga Araabia muinasjutt ehk viie tär-

niga hotell Atlantis mitme teemapargiga, millest ühe, Aquaventure, valisime viimase puhkusepäeva meelelahutuseks. 160 000-ruutmeetrisel alal asuv park meenutab veidike Dubai teist kuulsat kolleegi, Wild Wadit – ringelda saab üheses või kaheses suures kummirõngas läbi terve pargi, kord aeglaselt kulgedes, siis käreas jões kuidagi ellu jäädes.

Väga suurt rõhku on pandud turvalisusele: vetelpäästjad seisavad terve jõe ääres (ja see on väga pikk) pea iga 20 meetri tagant ja jälgivad toimuvat.

Jõest ja kummirõngastel pääseb ka liutorudesse (veetakse üles mehaaniliselt, ise ei peagi treppe möötma), kust on võimalik laskuda (okei, sõosta) läbi eri torude, millest osa paiskab sind üles, osa alla ja võib kindel olla, et kui seda kõige vähem ootad, saad selja tagant sellise sahmaka vett kaela, et võtab hingetuks. Osa radadest on kottpimedad ja meeheitlikke hõiked kuuled nii enne kui ka pärast ennast. Juhul muidugi, kui sa ise täiest kõrist ei kisenda.

Viuh haide vahelt läbi

Mõned rajad on mõeldud ilma kummirõngata laskumiseks ja seda õudsemad need on. Tagatipuks läbib raja lõpp akvaariumi, milles elutsevad haid! Taas kord – mina sellele kõige kõrgemale laskumisele minna ei söandanud, aga poeg muidugi käis ja tuli tagasi laia naeratusena. Lendamise tunne olevat olnud. Alguses kartnud, et kas ikka jääb renni või lendab välja, aga igaks juhuks pani silmad kinni. Vist oli nii kindlam.

Atlantise Aquaventure'sse tuleks plaanida tõesti terve päev – tegevust jätkub küllaga ja vahepeal on hea mõnel rannatoolil vedeleda ja tegevusetult päikest nautida. Mõeldud on ka pisematele – tõeliselt atraktiivsest ja värviküllasest ▶

Meri ühendab!

Viking XPRS'i konverentsiosakond pakub:

- eri suurustega konverentsiruumed
- maalilist merevaadet
- kaasaegset tehnikat
- koosoleku pidamise võimalust nii laevareisi ajal kui sadamas olles
- erinevaid toitlustusvõimalusi
- tasuta kohvi ja puuviljavalikut

Lisainfo ja broneerimine E-R 9.00-17.00
tel. 666 39 44 või ryhmad@vikingline.ee

VIKING LINE

www.vikingline.ee

Atlantise Aquaventure

kümneid erinevaid võimalusi pakkuvast lastepargist ei saa ilmselt pere väiksemaidki niipea kätte. Minugi poeg teatab, et oleks väikevend kaasas olnud, siis oleks ilmselt terve päeva pidanud seal olema. Aga küll tuleb temagi aeg.

Ma olen suhteliselt suur veega seonduvate tegevuste ja asutuste foobik – kardan ligast mustust ja paljajalu käimist, aga Atlantise pargi auks peab küll ütleva, et see on väga puhas, kuigi rahvast oli tohutult (ja me ei käinud veel nädalavahetuselgi).

Lõpuks üks rahulik rannapäev

Kõige metsikumad elamused saidki läbi käidud. Nädala sisse mahub veel üks rahulik rannapäev One&Only Royal Mirage kuurordis, kus on nii uskumatult ilus aed, et isegi laps ei soigunud igavusest. Tõesti, privaatranna ja täiusliku aia ning ääretult tähelepaneliku teenindusega hotell on minu jaoks ilmselt kõige meeldejäävaim seniviibituist.

Kui minna Dubaisse aktiivset puhkust veetma, siis tundub, et nädalast jääb selgelt väheks. Kuigi ma olen nüüd kolm korda Dubais käinud, siis on mul kirja pandud veel nädalajagu tegevusi ja kohti, mida teha ja külastada. Vist oleks tarbetu mainida, et poegki on järgmise aasta puhkuseplaanid ära teinud.

Kui nafta otsa ei lõpe, siis näeme varsti, sa maailma kõige-kõigem! ■

www.burjkhalifa.ae
www.thedubaimall.com
www.atlantisthepalm.com
www.ferrariworlddubudhabi.com

Minek-tulek

Estravel soovitab

KÕIGE SOODSAMALT SAAB ilmselt airBalticuga Tallinnast läbi Riia, hinnad alates 447 eurost. Aga peab muidugi teadma, et pagas ja pardateenindus on tasuta ja lennud ainult talvehooajal, 1–2 korda nädalas.

PALJU PAREM VALIK on Turkish Airlines'iga Helsingist läbi Istanbuli, hinnad alates 474 eurost. Sisaldub väga rikkalik pardateenindus ja tervelt 30 kg äraantava pagasi vedu. Ühendused aasta ringi iga päev ning vaid seitsme lisaeuro eest võib pikemalt peatuda Istanbulis. Helsingisse kohalejõudmise eest tuleb maksta eraldi, aga lennuajad on sellised, et mölemas suunas jõuab probleemideta liigelda ka laevaga. Kummalgi juhul tuleb siis viisa hankida läbi kohaliku sponsori (milleks võivad olla nt paremad hotellid).

LENNATES AGA DUBAI LENNUFIRMAGA Emirates või Abu Dhabi lennufirmaga Etihad, kõlbab sponsori ka lennufirma ja viisa saab taotleda mugavalt interneti kaudu. Etihad lendab Abu Dhabisse, ent pakub soovijatele tasuta bussisõitu Dubaisse.

AINULT ARAABIA ÜHENDEMIRAATIDE KÜLASTAMISE PUHUL on küll nii Emiratesi kui Etihadi Eestist algavad hinnad mitusada eurot kallimad ülaltoodud variantidest, millega sarnast hinnataset võib aeg-ajalt leida algusega Lääne-Euroopast, nt Frankfurtist või Münchenist, aga üks sinna kohalesõit eraldi piletiga tuleb ka juurde arvestada.

KÕIGE MÕISTLIKUM VIIS DUBAI KÜLASTAMISEKS võib olla hoopis peatus teel kuskile kaugemale. Nii Etihadi kui Emiratesi hinnad nt Okeaniasse ja Kagu-Aasiasse on vägagi konkurentsivõimelised ja lubavad AÜEs peatusi kas tasuta või väga väikse lisamaksu eest. Ja viisat on ikka võimalik lihtsalt internetis vormistada.

MAURI SAAREND

estravel

„Seiklusjutte kuulete hiljem...”

24 h reisiabi 626 6266
estravel@estravel.ee
www.estravel.ee

Maailm on palju põnevam, kui sa oodata oskad. Tule, vaata ise!

9-päevane seiklus
Costa Rical

Väljumine 18. mail
Hind alates **520 €** (8134 kr)

11-päevane avastusretk
Boliivias

Väljumine 26. mail
Hind alates **692 €** (10 815 kr)

15-päevane ringreis
Kuubal

Väljumine 14. mail
Hind alates **796 €** (12 449 kr)

8 imelist päeva
Hiinas

Väljumine 23. mail
Hind alates **605 €** (9464 kr)

8-päevane avastusretk inkade radadel
Peruus

Väljumine 21. juunist alates
Hind alates **746 €** (11 660 kr)

Reise korraldab **GAP** (Great Adventure People) – tõeliste seiklejate suur lemmik, kellele National Geographic on omistanud aunimetuse „Best Adventure Travel Company“.

Reisipaketi lõplik hind sõltub vabade kohtade olemasolust tellimise hetkel.
Ülaltoodud hinnale lisanduvad lennupiletid ringreisi alguspunkti. Küsi täpsemat infot oma reisikonsultandilt!

Valgetest mägedest mustade sügavikeni

Mainige kellelegi Coloradot, ja enamikule tulevad meelde sealsed suusakuurordid, nagu Aspen, Vail ja Telluride. Tegelikult pakub Lääne-Ameerika nelinurkse kujuga osariik oma mitmekesise loodusega elamusi igasugusele maitsele, avastas Priit Pullerits.

Gunnisoni must kanjon pakub vägagi maalilisi vaateid.

Shaday 3355 / Dreamstime

Näis, et enam kõrgemale pole võimalik autoga tõusta. Kõrgust oli juba niigi rohkem kui tavaliselt pilvepiiril. Tublisti üle 3000 meetri.

Ometi keris läbi Kaljumägede rahvusparki põhjaserva kulgev Mäestikuraja tee (Trail Ridge Road) veelgi ülespoole. Kuna okaspuumetsad nii kõrgel enam kasvada ei suuda, oli kitsas maantee valla ulguvatele mägituultele. Hoolimata suvisest ajast langes temperatuur sedavõrd madalale, et võttis kas või korraks autost välja astudes kananaha ihule.

MÄESTIKURAJA TEE on kõige kõrgemal kulgev maantee terves Põhja-Ameerikas. Seepärast kutsutakse seda 77 km pikkust trassi, mida ehitati aastail 1929-1933, ka Puht-Ameerika teeks (All-American Road). Oma tipmises punktis jõuab see 3713 meetri kõrgusele.

Ent sellegipoolest ei teki tunnet, nagu oleksid jõudnud taevaservale, sest ümberringi küünitavad nagu mäslevad merelained veelgi kõrgemale kümned kõledalt hallid mäed, millele lisavad pisut värvi valged lumeväljad nagu vaht lainetel.

Hiiumaa-suurune Kaljumäestiku kaitseala (Rocky Mountain National Park), mis moodustab vaid tühise osa läbi kogu Lääne-Ameerika lõikavast Kaljumäestikust, hõlmab tervelt 78 mäetippu, mille kõrgus küünib üle 12 000 jala ehk 3600 meetri. Seega on neid rohkem kui Šveitsis. Kõrgeim mägi, Longs Peak, ulatub 4345 meetrini. Kui hakata aga rahvusparki kaardil kõiki tippe kokku lugema, võib jänni jääda: paljud madalamad mäed on tänini anonüümsed. Nime on neist seni saanud 113.

Suurem osa Mäestikuraja teest viib läbi alpi-tundra, mis katab kolmandiku rahvusparki territooriumist. Kidura taimestiku eluiga vältab parimal juhul vaid tosin nädalat aastas. Seetõttu soovitavad sildid autoturistidel imetleda ümbrust kitsa tee ▶

Evan Meyer | Dreamstime.com

Denveri lennujaam – Kaljumägede tipp meenutavad 43 valget teravikku on saamas juba nii laialt tuntuks, et räägivad iseenda eest.

äärde märgitud parkimiskohtadelt ning hoiatavad matkajaid, et nood sissetallatud radadelt sammugi kõrvale ei astuks. Muidu võivad õrnad taimed saada surmahoobi. Ent sildid ei kehti oravlaste kogukonda kuuluvaile ümisejaile, ligi poole meetri pikkustele ja seitsmekilostele pruunikarvalistele elukaile, kes turistidelt julgelt söögipoolist noolivad.

Suure kõrguse tõttu on Mäestikuraja tee liikluseks avatud vaid mai lõpust oktoobri keskpaigani.

Pärast kulla avastamist lähiümbruses hakkasid möödunud sajandi algul linna kerkima suursugused häärberid ning Denver omandas San Francisco kõrval Lääne-Ameerika ühe elegantsema linna kuulsuse.

Talvel matab selle enda alla paks-paks lumevaip, mida on lootusetu lahti lükata. Ent suvelgi, kui avanevaid vaateid nautida, võib kuluda kogu tee läbimiseks kolm-neli tundi.

ELEGANTNE LINN. Metsikust Kaljumäestiku rahvusparkist pooleteise tunni pikkuse autosõidu kaugusele jääb moodsa suurlinna siluetiga Denver, Colorado osariigi pealinn, mille ilmes ühinevad Ameerika idaranniku kosmopolitism ja Metsiku Lääne pioneeride traditsioonid. Linna algaastad 19. sajandi teisel poolel olid vaevalsed: elanikel tuli rinda pista üleujutuste, tulekahjude ja in-

diaanlaste rünnakutega. Kuid pärast kulla avastamist lähiümbruses hakkasid möödunud sajandi algul linna kerkima suursugused häärberid ning Denver omandas San Francisco kõrval Lääne-Ameerika ühe elegantsema linna kuulsuse.

Rohkem kui miljoni elanikuga Denveri suursugusust näeb kõige eredamalt kesklinnas. Värvikirevate lillepeenarde, amfiteatri ja skulptuuridega kaunistatud Linnakeskuse pargi (Civic Center Park) uhkuseks on graniidist ja kullatud kupliga kapitoliumi hoone, mis meenutab paljuski USA pealinnas Washingtonis asuvat Kongressi hoonet. Kapitoliumi hoone läänepoolse sissepääsu 15. trepiastmele on graveeritud sõnad, mis teatavad, et asute täpselt üks miil merepinnast kõrgemal. Sellest ongi Denver saanud hüüdnime Mile High City ehk miili kõrgusel asuv linn.

Mitme klassikalise hoone vahele mahub ka terve hulk ultramodernseid rajatisi. Näiteks 28-tahulist kindlust meenutav kümnekorruseline kunstimuseum. Selle ees seisab viie meetri kõrgune erkpunane tool, mille serval uudistab möödujaid elusuurune pruuni-valgekirju hobune. Kesklinna arteri, 16. tänava ääres seisavad mitmed helesinised klaasist pilvelõhkujad täpselt nagu New Yorgis. Linna värskemaks uhkuseks on 4,3 miljardit dollarit maksnud rahvusvahelise lennujaama hoone.

OOTAMATUD LUI TED. Aga enne kui jätkata Denverist teekonda lõunasse, tasub põigata läände Punaste Kivide parki (Red Rocks Park) Morrisoni linnakese lähedal. Seal on 150 meetri kõrguste liivakivikaljude vahele raiutud ligi 10 000 istekoha-ga amfiteater, mille akustika pidi Ameerika vabaõhulavade konkurentsile olema parim. Seetõttu on seal esinenud mitmed maailmakuulsad sümfooniaorkestrid, samuti biitlid ja Bruce Springsteen.

Denverist umbes sada kilomeetrit lõunasse jääb osariigi suuruselt teine linn Colorado Springs. Rohkem kui USA olümpiaettevalmistuskeskus või õhujõudude akadeemia ning rodeo või iluuisutamise ajaloo muuseum väärib seal külastamist linna lääneservas asuv Jumalate Aed (Garden of the Gods). Punasest liivakivist moodustised, mis kannavad selliseid nimesid, nagu Suudlevad Kaamlid või Tasakaalustatud Kivi, meenutavad naaberostariigi Utah' imepäraseid pinnavorme. Parim aeg Jumalate Aias jalutamiseks on ▶

Daniel Liebeskindi projekteeritud kunstimuseum heidab kinda – kumb on rohkem kunst, kas hoone või maalid seinadel.

Jeff Wells | Denver Art Museum

PLAYTIME IS BACK

LIIKUMISAEG ON KÄES

• ORIGINAALSED HÜBRIIDJALANÕUD •

KEENFOOTWEAR.COM

• Maaletooja: MATKaSPORT OÜ • www.matkasport.ee •

Robert Hambley / Dreamstime

**Jumalate Aed mõjub
pea irreaalsena.**

päikese tõusu aegu või loojangu eel.

Edasi tuleb sõita läbi Pueblo kaks tundi Walsenbergi, võtta seal suund läände ning keerata 25 km enne Alamosat põhja poole, kuni jõuate justkui Sahara kõrbesse. Tee lõpeb Põhja-Ameerika kõrgeimate liivaluidete, Suurte Liivadüünide kaitseala (Great Sand Dunes National Park) ees. Kust need sinna said?

Süüdi on tuul, mis on 15 000 aasta vältel kandnud San Juani mägedest kaasahaaratud peeni liivaosakesi üle lageda San Luisi oru. Põrgates vastu Sangre de Cristo mägesid, on tuul liivaterad nende jalamile maha puistanud. Nii ongi liivaluided kerkinud ajapikku oru pinnast rohkem kui 200 meetri kõrguseks.

***Päike kõeb liiva sedavõrd tuliseks,
et sandaalidega sumbates tekkis
kõrgemale jõudes tunne, nagu
käiksin mööda hõõguvaid süsi.***

Ehkki kõrged luided kutsuvad end vallutama, tasub ettevaatlik olla. Suvel kerkib õhutemperatuur sageli üle 40 kraadi, mistõttu võtsin matkale kaasa suure veepudeli ja panin pähe laiade äärtega mütsi, sest varju pole kusagilt leida. Ometi jätsin ühe olulise asja kahe silma vahele: päike kõeb liiva sedavõrd tuliseks, et sandaalidega sumbates tekkis kõrgemale jõudes tunne, nagu käiksin mööda hõõguvaid süsi. Osa matkajaid oli keeranud koguni T-särgi kõrvetuse vältimiseks üle lahtiste jalanõude.

Kuna luidetel ei kasva ainsatki taime, mille

järgi kaugusi arvestada, näivad vahemaad petlikud. Lisaks pikendavad teekonda arvukad sügavad orud, mida pole samuti alt võimalik ette näha. Legendid räägivad, et luidetes on aegade jooksul kadunud mitu vankrit ning seal elavad kummalised elukad. Tagasiteel päästsin ühe päiksest kurnatud poisi kokku kukkumast, kui andsin talle turgutuseks oma joogivee tagavara.

SÜNGE KANJON. Liivadüünide juures tuleb panna vaim taas valmis pikemaks autosõiduks. Selleks et noolsirgeid lausiku- ja seejärel käänulisi mägiteid mööda loodesse Gunnisoni jõuda, kulub vähemalt kolm tundi. Sealt edasi algab piki Gunnisoni jõele moodustatud kolme paisjärve kaldaid sõit läbi Curecanti riikliku puhkeala (Curecanti National Recreation Area), mis kaartidel on tähistatud looduskauni teena. Kaardid ei valeta.

Ent kümnekond kilomeetrit enne seda, kui tee jõuab Montrose'i, tuleb keerata põhja. Kitsas asfalttee hakkab kohe märke tõusma ning jõuab viimaks Gunnisoni Musta Kanjoni rahvusparki (Black Canyon of the Gunnison National Park).

1999. aastal loodud rahvuspark hõlmab Colorado jõega ühineva Gunnisoni jõe 85 km pikkusest kanjonist ligi neljandiku. Tumedast kiltkivimist ja gneissist mustad kanjoniseinad tõusevad kitsa, käänulise ja kiirevoolulise jõe põhjast kohati rohkem kui 800 meetri kõrgusele. Seda on küll poole vähem kui Arizona kuulsal Suure kanjoni 1600-meetrine sügavus, ent Gunnisoni kanjonile annab dramaatilist efekti tõsiasi, et kohati tundub selle vastasperv justkui kiviga visata. (Tegelikult on kitsaima koha laius tervelt 340 meetrit.)

Ühtlasi lisab kanjoni suhteline kitsus sellele ▶

Autor Red Rocks'i amfiteatris Denveri lähistel.

Kohtumine ümisejaga Trail Ridge Road'il.

Suured liivadüünid Sangre de Cristo mägede jalamil.

Denveri vanem kunstimuseum.

Üks miil üle merepinna.

Priit Pullerits

Monumendi kanjon, keskmisesesivusmonument.

veelgi tumedust: päikesekiired ulatuvad jõeni, kus kallaste kaugus teineteisest aheneb tosina meetrini, päevas vaid tunnikese. Pole siis ime, et ühel vaateplatvormil küsib infotahvel:

„Kas pole õudne alla vaadata?”

Kahe miljoni aasta vältel Gunnisoni jõe uuristatud kanjoni imelisim sein on 675 meetri ehk ligi kahe Empire State Buildingu kõrgune Maalitud Sein (Painted Wall), mis meenutab justkui lahtilõigatud singitükki. Mööda kaljuseina jooksevad poolviltused roosakad jooned, mis on tekkinud ammusel ajal kalju pragudesse surutud sulanud kivimimaterjalist.

IMELISED MÜRAKAD. Gunnisoni kanjonist loode suunas teekonda jätkates jõuab umbes pooleteise tunni pärast Colorado osariigi läänepiirile Grand Junctionisse, mis asub keset viljakat põllumaad. Sellest annavad märku arvukad farmerid, kes tee ääres virsikuid ja kirsse müüvad. Muu poolest ei vääriks too Jõgeva-suurune linnake tähelepanu, kui otse selle külje alt ei keriks järsk mägittee serpentiinina ja läbi paksu liivakivist kalju 600 meetri kõrgusele Colorado rahvusmonumendi (Colorado National Monument) platoole.

Jõudnud platoole, algab siksakitav sõit mööda selle serva. Ja see on üks kaunimaid sõite, mida Colorados võib leida. Paremat kätt laiuvad pidevalt avarad vaated üle Suure Jõe oru (Grand River Valley) – ja need vaated liuglevad piki imetabaseid kanjoneid.

Näiteks järskude seintega Punane kanjon, mille suudmes on näha kujunemas V-kujuline minikanjon. Või 200 meetri sügavune Ute kanjon, mille seinast on paarikümmemeetrine kamakas alla kukkunud. Või Monumendi kanjon, kus ühes ääres seisavad püsti justnagu kivistunud sõrmed, teisel on näha kuplikujulisi sulatusahjude sarnaseid moodustisi, kolmandas kohas sihvakaid kivimürakaid, mis kannavad nime Suudlev Paar. Vägevaimaks kanjonikaunistuseks on 137 meetri kõrgune Iseseisvusmonument, mis enne kui tuul, vesi ja jää selle aastatuhandete jooksul valmis voolisid, oli lihtsalt osa massiivsest kaljuseinast.

Kui ühtekokku 37 km pikkune tee platoo teisest servast läbi kahe tunneli taas tasandikule laskub, jääb huvastijätuks järele vaatama kõrge samba otsas balansseeriv 600-tonnine Tasakaalustatud Kivi. See saadaks justkui sõnumi, et Colorados paistab kõik tasakaalus: soojad suved ja lumerohked talved, lumised mäetipud ja liivased orud, sügavad kanjonid ja imepärsed kivimürakad ning nüüdisaegne areng ja ajalooline pärand. ■

Minek-tulek

Colorado osariigi suurim ja tuntuim lennujaam on Denver. USA-sse lendamise variante on küll väga palju, aga viimase paari aasta lennufirmade ühinemised ja kõrgemad kütusehinnad on toonud kaasa ka hinnataseme märgatava tõusu.

KUI VÄLTIDA REISIMIST KÕRGHOOAJAL (suvekuud ja aastavahetus) võib Tallinnast Denverisse pileti saada u 800 euroga. Seda Finnairi ja American Airlinesi ühendustel läbi Helsingi ja New Yorgi. Euroopa suurematest linnadest algusega saadaolev hinnatase võib olla paarsada eurot soodsam aga eeldab eraldi pileteid jätkuühendustele.

TASUB JÄLGIDA KA SOODUSKAMPAANIAID mille käigus võib paremal juhul Lääne-Euroopast algav pilet maksta ka vähem kui 500 eurot.

Denverisse pakutakse Euroopast **OTSELENDE SUHTELISELT VÄHE** ja sageli on vajalikud täiendavad ümberistumised USA pinnal. See toob mõnel juhul kaasa **VÕIMALUSE TASUTA LISAPEATUSTEKS** USA-s. Kampaniate käigus on Estravel pakunud pileteid kuni viie peatusega USA-s (millest üks võib olla Denver) u 600 euroga.

MAURI SAAREND

Estravel soovitab

edasi – tagasi

alates **95** EUR

POLISH AIRLINES

LOT

A STAR ALLIANCE MEMBER

Avasta maailma *LOT Polish Airlines'iga!*

lot.com

Otselennud Tallinnast Varssavisse iga päev.
Edasi – tagasi al.:

Hanoi **550** EUR

New York **485** EUR

Larnaca **310** EUR

Tel Aviv **290** EUR

Thbilisi **265** EUR

Viin **180** EUR

Pariis **170** EUR

Kraków **120** EUR

Varssavi **95** EUR

* kohtade arv piiratud, muutmisel ja tagastamisel kehtivad piirangud, lennufirma jätab endale õiguse hinnamuudatusteks.

Lenda LOT'iga ja kogu punkte Miles & More programmi!

lottll@lot.pl, 66 81 008

Tekst ja pildid KRISTINA MÄND

Mauritiusel matkal ja pulmas

Mauritius on väike pärl India ookeanis, mida aeg-ajalt peetakse Madagaskari osaks, umbes nagu Tallinna loetakse Helsingi eeslinnaks või Riia linnaosaks. Kristina Männile tundus Mauritius põnev juba nime poolest (Isle de Maurice ehk Maurice'i saar) ning kui ta veel luges, et 2000-ruutkilomeetrisel põhisaarel elab üle 1,2 miljoni inimese, oli otsus sinna minna kindel.

Mauritius on enamjaolt tuntud kui rannal lebotamise sihtkoht ning pakkumisi leiab igast lehest ja ajakirjast. Aga ma otsisin pigem võimalusi saart ja inimesi tõeliselt tundma õppida ning ka natuke kasulik olla, mitte niisama rannas vedeleda. Leidsin Meco ja veetsin kaks-pool nädalat kohaliku pere kodus Quatre Bornes'i linnas, saades osa sealsest elust, toidust, inimestest ja paikadest. Soovitan soojalt seda võimalust kasutada ning Darreni, Dilipi ja Roshni külalislahkust nautida: www.mecotourism.com. Kui tuleb suurem hulk inimesi, siis neil on hotell ka.

Sinna põgenesid orjad, kes end varjasid ja kui asi hulluks läks, end mäe otsast alla merre kukutasid. Langemine on aga 566 meetrit, seega ellu ei jäänud neist ilmselt keegi.

LISAKS SINISELE MERELE JA VALGETELE LIIVARANDADELE ON MAURITIUSEL PALJU MUUDKI. Saar on väike, loodus aga rikas ja lopsakas. Dilip oli minu peamine matkakaaslane ja kuna ta oli suur spordimees (olnud kaksikümmend aastat rahvusvaheline jalgpallikohtunik), siis vüdisime temaga peamised mäetipud ja matkarajad kõik läbi.

Mauritius on tuulte ja tormide kohtumispaik, ja matkamine ei ole siin alati lihtne. Tulebki hommikul vaa-

data, kas üldse saab kuskile ronima minna, sest enamik mäetippe on udu sees. Käisime kõrgeima (Piton de la Petite Rivière Noire, 828 m) ja ka raskeima mäe otsas, aga minu lemmik oli Le Pouce ehk Pöial. Kui otsa jõudsim, siis oli seal ruumi täpselt kahele inimesele ja avanes võimas vaade Port Louisile, Mauritiuse pealinnale, mis on igal juhul jalutamist ja külastamist väärt – eriti meeldis mulle lõunapoolkera vanima hipodroomi kõrval asuv tsitadell.

Vaade nauditud, võib Pöidla otsast allasäämisega paras tegu olla. Ise ma kõrgust ei karda, aga ühe neiu pidid kaks inimest alla aitama, sest ta pani silmad kinni ja keeldus tipust lahkumast. Alla jõudes nägime, kuidas kaks muslimi prouat, üleni kaetud ja pikkade tuunikatega, tossud jalgas, sama matka ette võtsid. Mul läks küll kergelt kõhedaks, kui mõtlesin, kuidas nad sealt poriga alla saavad. Nägin neid aga paar päeva hiljem poes, täitsa elu ja tervise juures olid.

OMAETTE VAATAMISVÄÄRSUS on mustast basaldist mägi Le Morne Brabant. Sinna põgenesid orjad, kes end varjasid ja kui asi hulluks läks, end mäe otsast alla merre kukutasid. Langemine on aga 566 meetrit, seega ellu ei jäänud neist ilmselt keegi. Mägi on sünge ja kohe sellise kurjakuulutava välimusega. Aga jah, matkaradu on Mauritiusel palju ja soovitan need endale välja vaadata, sest mägede otsast näeb tervet saart.

Mauritius on ümbritsetud väikestest korallisaartest ja ühel neist käisin ma Mauritiuse Looduse Fondi vabatahtlikuks, Mahébourg'i lahes asuval Ile aux Aigrette'il. Läksime kell 5 hommikul ja tulime kell 13 päeval tagasi, sest pinnas on nii tuline, et naljalt seal olla ei saa. Saarel elab viieliikmeline vabatahtlike rühm, kes hoolitseb hiigelsuurte Aldabra kilpkonnade eest (ma sain pisikestele süüa anda ja üks suur napsas mind tagumikust); möödavad ja kaitsevad Mauritiuse roosid tuvisid, kes on väljasurnud dodo sugulased ja kelle peamine pesapaik on see saar (ma sain mõõtmise juures aidata: kahepäevase linnupoja tiib oli 3 mm pikk), ning loevad ja kaitsevad mauritiuse tuuletallajaid, väljasuremisest päästetud rövlind.

DODO JA MAURITIUSLASED. Võib vist öelda, et dodo ongi selle saare päriselanik. Aga dodosid enam pole, sest saare oma valdusse võtnud hollandlased, prantslased ja inglased tapsid need suured lennuvõimetud tuvid lihtsalt ära; sellest ka ütlus *dead as a dodo*.

Enne eurooplaste vallutusi saarel inimesi ei elanud, aga meremehed kasutasid seda küll, toidukogumiseks ja tooraine võtmiseks. Kunagi kasvasid Mauritiusel eebenipuu ja palisander, nüüd leiab neid ainult kaitsealustes kohtades. Kuna aga eurooplased vajasisid töökäsi, siis töid nad sisse orje peamiselt Indiast ja Aafrika mandrilt. Nii ongi mauritiused sega indialastest, aafriklastest ja prantslastest, kes räägivad peamiselt kreooli ehk ▶

PARIMAD REISIFOTOD PARIMA OBJEKTIVIGA!

Pole tähtis, milline on su kaamera – on selleks Canon, Nikon või mõni kolmas – Tamroni suurepäraseid reisiobjektive sobivad neile kõigile! Tamroni **Ultra-suum** objektiiiv pakub sulle võimalust pildistada ühe objektiviiga portreed, kauneid lainurk maastikuvõtteid või hoopis makro lähipildi.

Tamron – kõik Sinu täiuslikeks reisifotodeks!

Järelmaks: **31€**
(24 kuud, kokku 744€)

599€

Tamron AF 18-270mm F3,5-6,3 DI II VC PZD Ultra-suum objektiiiv

Uskumatu 18-270mm suumivahemik pakub sulle kõike, mida üks pildistaja võiks tahta. Kergele ja kompaktsel **15-kordse suumiga** objektiiivile lisavad erilist väärtust uus Tamroni PZD piesoelektriline autofookus ning VC-värinastabilisaator!

* Objektiiiv pole mõeldud 35mm filmi- ega täiskaadrensensoriga kaameratele. Objektiiiv sobib ideaalselt kuni 24x16mm suuruse sensoriga digikaameratele.

15x rekordsuum!

Järelmaks: **67€**
(24 kuud, kokku 1608€)

1299€

PS. Photopointi esindustes* saad lisaks muule fototehnikale nüüd **rentida** ka Tamroni objektive!

Canon EOS 550D kaamera koos Tamron AF 18-270mm F3,5-6,3 DI II VC PZD objektiviiga.

18 megapiksli, 3" tolline LiveView ekraan, DIGIC 4 protsessor, EOS tolmuemaldussüsteem ja Full HD videosalvestus!

Uuri lisa Photopointi veebipoest: www.photopoint.ee

Küsi müüjatelt ka alati soodsaid **0%** sissেমaksega järelmaksutingimusi!

PHOTOPPOINT
ÜLEMISTE KESKUS

Tallinn, Suur-Sõjamäe 4
E-P 10-21 Tel: 603 4726

PHOTOPPOINT
KRISTINE KESKUS

Tallinn, Endla 45
E-P 10-21 Tel: 665 0400

PHOTOPPOINT
ROCCA AL MARE

Tallinn, Paldiski mnt 102
E-P 10-21 Tel: 6659277

PHOTOPPOINT
PÄRNU MNT*

Tallinn, Pärnu mnt 139
E-R 10-20, L 10-18 Tel: 655 0651

PHOTOPPOINT
LÖUNAKESKUS

Tartu, Ringtee 75
E-P 10-21 Tel: 731 5626

PHOTOPPOINT
TARTU KAUBAMAJA*

Tartu, Riia 1
E-L 9-21, P 10-19 Tel: 731 4828

PHOTOPPOINT
EEDEN

Tartu, Kalda tee 1c
E-P 9-21 Tel: 742 7868

Mauritiusse keelt, 52% elanikest on hinduistid. Igavesti põnev. Hiljem on lisandunud ka palju hiinlasi.

Indiast toodud orjad peamiselt koristasid ja töötlesid suhkruroogu, neid tehaseid on siiani saarel näha. Orjade elamisest pole midagi järele, aga üheks parimaks säilinud näiteks eurooplaste elu-olust on Eureka maja, traditsiooniline koloniaalhoone. Tõsiselt elegantne ja kaunis.

PALVERÄNNAKUL KÄIDUD. Nagu öeldud, saare peamiselt elanikud on India päritolu inimesed ja mul õnnestus käia 30 km palverännakul peajumal Šiva auks, mis lõppeb 30-meetrise Šiva kuju juures. Läbi troopilise vihma käisid seda teed tuhandet inimest, viies annetusi Ganga Talao järve Grand Bassin'is, mida peetakse pühaks, sest tal pole ühtegi sisse- ega väljavoolu kohta. Tee äär oli täis telke, kus sai juua, süüa ja niisama jalgu puhata. Palverändurid kandsid omatehtud kujusid ja kodualtaritelt võetud esemeid, et neid järves kasta. Ma pole elu sees nii märg olnud. Järgmine päev oli ikka väga raske liikuda ja Roshni ei tulnud üldse voodist välja.

KÄISIN PULMAS. Kohe esimese päeva õhtul teatasid Roshni ja Dilip mulle, et me läheme pulma. Peigmees töötab Londonis pangas ja pruut ka, aga muidu olevat tegu igati india pulmaga, mis kestab terve päeva ja kus süüakse ainult taimetoitu ega pakuta mingit napsu. Noh, paljulubavalt see just ei kõlanud, aga minna ikka tahtsin. Otsisin välja oma viisakamad riided (Roshni sari ei läinud mulle selga) ja asusime teele saare teise otsa.

Esimese osa pulmast oli peigmehe majas, kus olid kõik kohad kulda ja karda täis ning naiste vahel käis võistlus, kellel on kõige ilusam sari. Oli natuke palveid, peiule jagati õpetussõnu ja inimesed suhtlesid. Pruuti polnud kuskil. Siis lasti külalised jagude kaupa lauda, kus pakuti palmilehtedel igasugu ilusaid ja põnevaid karritoite, mida süüakse käega. Napsu üldse ei antud ja me Dilipiga läksime külaõllekassasse saladrinke tegema.

Järgmisel päeval läksime pruudi majja – veel rohkem kulda ja karda ja uus saride võistlus. Ja jälle hunnikus samoosaid, karrit ja piima-siirupijooki. Inimesi oli kokku ikka paarsada ja mina ainus eurooplaste välimuse ja riietega tegelane. Roshni rääkis, et siiani otsivad vanemad tütardele-poegadele sobiva abikaasa. Nii abiellus tema 20 aastat tagasi Dilipiga, keda ta varem polnud näinud, aga ütles, et ta on õnnelik – Dilip on tore ja hea mees ning neil on kaks imekena tütart. Kui Roshni oli abielludes 18-aastane, siis Dilip üle 30.

Dilipi isa suri ja tema kui kõige vanema poja kohustus oli ema ja nooremate õdede-vendade eest hoolt kanda ning õed mehele panna, enne kui sai ise naist hakata otsima. Sama oli ka Roshni õe ja vennaga. Sain küll aru, et mitte kõigil ei vea ja osa abielusid on ikka täitsa metsas, aga traditsioonid on nii tugevad, et lahtusid naljalt ette ei tule.

MAURITIUSE TOIT VÄÄRIB KIITUST. Roshni oli suurepärase kokki ja mind toideti imeliste karride, kormade, birjanite ja samoosadega, mida ta mõnuga vaaritas. Enne Šiva palverännaku oli aga terve pere paasturežiimil ega söönud liha, õnneks mulle ikka natuke anti. Nad ei söö siga ega veist, küll aga kala, kana ja lammast. Kuna prantsuse mõju on suur, siis saab Mauritiusel imelisi *baguette* ja lõunaks pakkis Roshni meile alati värsked võileivad kaasa, õhtul aga ootas järjekordne India roog. Kui üldse alkoholi tarbitakse, siis kas õlut või rummi. Mulle meeldis käia ka kohalikul turul, sest selliseid juur- ja köögivilju polnud ma varem näinud ega proovinud.

AINUS KORD, KUI EESTLASI KUULSIN (virisesid, et liiga palav on), oli Chamareli värvilisel maal. See on imeiline koht, kus maapind on vulkaaniliste pursete järel jahtunud kivimitest vikerkaarevärviline. Lisaks on seal ka ilus suur juga. Suurepärase vaatepilt.

KAKS SAART, Kuhu TASUB KINDLASTI MINNA, on Ilot Gabriel (sinna saab Grand Baie nimelisest rannakuurortist) ja Ile aux Cerf (sinna saab Grande Riviere'ist). Paadiretked on toredad nagu ikka, rannal grillitakse ja kogu aeg saab ujumas käia. Meiega oli kaasas üks jaapani tädi, kes oli endale ümber pannud maailma suurima ujumisrõnga, tatsas sellega ringi ning tahtis paatigi tulla. Parim ujumiskoht mu meelest oli Flic en Flac. Elaksin aga ikka pigem kohalike inimeste juures kui koos samade turistidega kogu aeg samas rannas ja samas hotellis. ■

Estravel
soovitab

Minek-tulek

KÕIGE SOODSAM on enamasti British Airwaysi ühendus Helsingist, ümberistumisega Londoni Heathrow's, hinnad alates 875 eurost, aga paraku on vaja sõiduplaanist tulenevalt tagasiteel Londonis ööbida. Võib ka pileti nii vormistada, et see lõpebki Londonis, hind läheb siis nii 10 eurot madalamaks, Inglismaale võib soovi korral ka pikemalt jääda ja sealt otselennuga Tallinna naasta. Alates novembrist muutub Mauritiuse lennuplaan ja lennud hakkavad toimuma Gatwickist. Ööbimisvajadus kaob siis ära, kuid Helsingist algava pileti puhul on tarvis kummalgi suunal vahetada Londonis lennujaamu.

Air Mauritiusel on **OTSELENNUD SAARELE MITMEST EUROOPA SUURLINNAST** (London, Pariis, München, Milano jt), hinnatasemelt enamasti veidi kõrgemad kui BA-I Helsingist, aga ühendused võivad olla paremad. Aeg-ajalt võib kampaaniate käigus saada ka BA omaga sarnase või pisut soodsamagi hinna.

SEIKLEJATELE LISAVÕIMALUS: pannes Air Mauritiuse hinnale juurde 250-400 eurot, saab samale piletile lisada lennud Kagu-Aiasse või Austraaliasse (muidugi koos peatusega Mauritiusel).

MAURI SAAREND

MAITSEELAMUSTE REIS LÕUNA - PRANTSUSMAALE 22.05.2011 - 26.05.2011

Kohalikud turud ja koos kokkamised, kuulsad rose veinimajad ja teada-tuntud delikaatesid.

Nizza, Anitbes ja Cannes ning väikesed armsad küllakesed.

Majutumine villas. Reisikohti ainult 16.

Reisime koos tippkoka Roman Zaštserinskiga.

MÜSTILINE JA SEIKLUSROHKE PERUU 28.10.2011-13.11.2011

Müstikast tulvil inkade ajalugu, Machu Picchu ja Nazca kõrbejoonised, maailma kõrgeimal asuv laevatav järv Titicaca koos sel ajal toimuvate pidustustega.

Colca kanjon, Amazonase džungel, traditsioonid ja elustiil, imeline loodus mägede ja orgudega, öhtusöögid kohalike kodus, kohtumine tegutseva šamaaniga, loeng inkade ajaloo spetsialistilt Peter Frostilt.

Reisiseltskond on 16 inimest. Reisil kaasas Peruu elu-olu hästi tundev Marika.

TANSAANIA, SAFARI ja TROOPILINE SAAR SANSIBAR 12.11.2011-26.11.2011

Seltsmepäevane safari mööda erinevaid savannimaastikke, võimas looduse vaatepilt- Serengeti, Tarangire park, Lake Manyara ja Ngorongoro kraater.

Viis päeva puhkust troopilisel võrtsaarel Sansibaril, imelised India ookean ning Aafrika, India ja Araabia segunenud kultuurid.

Reisiseltskond on 16 inimest. Reisijuhiks Tansaania elanud ja masaiga abielus olev eestlanna Liina.

UGANDA - MÄGIGORILLAD JA PÄRIS ELU AAFRIKAS 22.10.2011 - 6.11.2011

Ringreis Ugandas. Milline näeb välja ugandalase igapäevaelu, kool ja toidukorv.

Linnad ja maakohad. Ajalugu ja tänapäev. Safarid reservaatides. Kohtumine mägigorilladega.

Reisiseltskond on 16 inimest.

Reisijuhiks Ugandas on vabatahtlikuna töötanud ja elanud Jüri.

Ahvatlev nädalalõpp Milanos

Mis saaks olla parem, kui veeta nädalavahetus ühes Euroopa moekeskustest – Milanos. Anna Laane jättis muuseumid-galeriid teiseks korraks ja tegeles toidu, moe ja inimeste nautimisega.

Tekst ja pildid **ANNA LAANE**

Mine aperitivo'le

Itaallastel on imetore komme minna kella kuue ja kaheksa vahel õhtueine-eelsele dringile, mis tähendab joogi eest kuue kuni kaheksa euro maksimist ning võimalust võtta kõrvale piiramatus koguses suupisteid. Jälgi kohvikute-baaride ees asuvaid silte: kui seal on kirjas aperitivo ja kellaajad, astu sisse. Pane tähele, et kohalikud dringitavad tihti püstijalu ega arvesta istekohtade saamisega, sest baarid on piskesed ja rahvast palju. Samuti pole viisakas snäkitarbimisega üle piiri minna ega ennast ülišvipsi juua. Pärast aperitiivitundi suundutakse aga umbes kella 21 paiku õhtusöögile.

Vaata klassikat La Scala teatris

Kindlasti on väärt külastamist see legendaarne teater, mille fassaad näeb välja neli korda kehvem kui Estonia oma ning interjööri teab mis glamuurne pole. Piletihinnad on krõbedad, algavad paarisajast eurost, ent üks „Romeo ja Julia“ La Scalas ning espresso ja *limoncello* teatrikohvikus on seda võimalusel absoluutselt väärt. Kui sul tekib spontaanselt otsus minna balletti või ooperit nautima, tasub paar tundi enne etendust teatri ümber luusida, sest seal müüvad inimesed pileteid käest kätte. Kindlasti kontrolli, et tegemist poleks võltsingutega.

www.teatroallascala.org

Naudi moodi taldrikul

Milano on üks Euroopa moepealinna, mis kajastub nii linnapildis, poodide-valikus kui ka restoranisiltides. Meie käisime **DOLCE&GABBANA RESTORAN-BISTROOS GOLD**, mis on esimene kontsept-restoran Milanos, disainitud härrade D&G endi poolt. Rüüpasime baarileiti ääres 14-eurost majadrinki, maitstes kõrvale parimaid oliive, pähkleid ja suupisteid, ning einestasime bistroos. Viimane on soodsam valik kui restoran – toidud maksavad 12–16 eurot ja avatud on bistroo südaööni.

Restoranis jääb hinnaskaala aga 16–35 euro vahele, toit on napp, taevalikult hõrk ja teenindajad stiilselt arrogantseid – tõeline itaalia stiil. Soovitame juua **PÄRASTLÕUNANE CAPPUCCINO ARMANI KOHVIKUS** ning süüa sealset tiramisut – kümme eurot võib tunduda palju, ent siidisel rikkalik magustoit jätab kustumatu mälestuse. Ka traditsioonilised itaalia kõva küpsist meenutavad mandli-*biscotti*d dessertveiniga on head.

www.dolcegabbana.com/gold

Teisel pool Armani kohvik (via Manzoni) asub **NOBU, ARMANI LAKOONILINE SUSHI-RESTORAN**. Väljasistumist võimaldab Gucci kohvik paikneb Duomo lähedal, Vittorio Emanuele galeriis, mille arhitektuur ja stiilsed külalised eksklusiivbrändide poekotikestega on vaatamisväärsus omaette.

www.armaninobu.it

POOD-KOHVIK-GALERII CORSO COMO 10, mida juhib Itaalia Vogue'i endine peatoimetaja Carla Sozzani, pakub mandariinisorbeed, millele ei tasu öelda ei.

www.10corsocomo.com

BULGARI HOTELLI RESTORANIS (super, kui saad ka seal ööbimist lubada) saad ilmselt sama rikkaliku õhtusöögi osaliseks, kui on Bulgari luksuslik valgest kullast ja teemantidest kaelaeh. Oma kohvik-baar, kus kohtuvad rikkad ja ilusad, on **KA ROBERTO CAVALLIL** (Cavalli kohvikus on nähtud näiteks David Beckhamit). See on ideaalne koht mereandide maitsemiseks. Toidusooitus: ükskõik kus sa ka ei sööks, soovitame proovida safranirisotot, mis on tüüpiline Põhja-Itaalia päritolu roog.

www.bulgarihotels.com

Jälgi inimesi Duomo ehk Milano katedraali kandis

Plats maailma suuruselt neljanda katedraali ees, mis näib pitsilise liivalossina, on ideaalne paik, kus inimesi vaadelda. Seal näeb jalutamas turistide bandesid, Milanos modellitööd tegevaid sihvakaid kaunitare *casting'*ule ruttamas ja kohalikke tööle-koju-kohvikusse liikumas. Kirikusse sisenemine on tasuta, arvesta järjekordadega, samas on meeleolukas ka lihtsalt kirikutrepil istet võtta ja näole päikesekiiri püüda. Platsil liigub väga palju rahvast, nii et hoia oma varandusel silm peal ja parem, kui tähtsad asjad nagu rahakott, dokumendid ja mobiil asusid sisetaskutes.

Vintage-shopping

Kui oled *fashion-district'*is kõrgmoe üledoosi saanud ning massimarkide poed nagu H&M, Zara ja Mango huvi ei paku, uita hoopis vintaažipoodides. **VIA BRERA 2 ASUV CAVALLI E NASTRI** on tõeline pärl – soetada saab nii Chaneli prosse kui ka vintage-kleidikesi, vahel lubab omanik külastajaid ka alumisele korrusele, kust saab soodushinnaga kaupa. Poe filiaalid asuvad Via Gian Mora 3 ja 12 aadressidel (üksteisest üle tänava), kus kauba valik on isegi suurem kui Via Brera poes ning hinnad soodsamad, üks neist spetsialiseerub meesteriitele. Soeta endale või kallimale näiteks 1970ndatest pärit nahkportfell või -jakk.
www.facebook.com/cavallienastri

Milano südalinnas toimub iga kuu viimasel **PÜHAPÄEVAL ANTIIGITURG** Mercatone dell'Antiquariato (kanali ääres Alzaia Naviglio Grande 4). Turgu tasub külastada kella 11 ja 17 vahel.

Sattudes Milanosse karnevali-hooajal veebruaril lõpus, näed tänavatel kohalikke, kes on omaette vaatamisväärsused.

Nepali mägedesse? Ei, hoopis kloostrisse

Nepal on põhiliselt tuntud kaheksa maailma kõrgeima tipu poolt, viimased 40 aastat on seal aga käinud ka palju neid, kelle reisisihiks on Tiibeti budistide kloostrid, kus õpetatakse kaks ja pool tuhat aastat vana filosoofiat ning mõtlust. Miks kloostrisse minnakse ja mida sealne elu endast kujutab – neile küsimustele üritab Mikk Tamme enda kogemuste põhjal vastata.

Tekst ja pildid MIKK TAMME

Lennujaama ukse taga on nagu ikka parvedes taksojuhte ja hotellide esindajad, kes just sinu jaoks kõige paremat lahendust teavad. Enamik neist viiks sind Thameli, mis on poole ruutkilomeetri suurune, kolmest tänavast ja neid ühendavatest põiktänavatest koosnev ala. Kõik majad seal on kas külastajate majad, kohvik-restoran-pubid, raamatupoed, mägimatkade reisibürood või trekkimisvarustuse poed, mis pakuvad kõike vajalikku mõistliku hinnaga ja tihti ka normaalse kvaliteediga.

THAMEL TUNDUB IGALE KATMANDUSSE SAABUJALE AINUÕIGE SIHTKOHT ja esmakordsel külastusel peatusin seal minagi. Teisel korral nägin aga ka juba muid paiku, nagu näiteks Boudhanathi, mida võiks nimetada eeslinnaks, kuna see asub Katmandu ümbritsevast ja alati ummistunud ringteest väljaspool.

Boudhanath on tähtis, kuna seal asub üks Tiibeti budistide tähtsamaid pühasid objekte, hiiglaslik Buddha stuupa, millele ringi pealetegemine sadade inimeste keskel võtab neli minutit. Ümbruses on palju erinevaid keni kloostrid, külastajate majad ja restorane. Rahulikumad ja kaunimad hostelitest asuvadki kloostrites.

Luksusliku lääne elu ihalejatele asub Boudhanathis ka Hyatti hotell, kuhu on vahelduseks vahva end soojendama ja teed jooma minna. Enamik hooneid Nepalis kütet ja tihenditega ak-

naid ei tunne, seega on aeg-ajalt soojas olemine talvise nullilähedase temperatuuriga Katmandus mõnusaks vahelduseks. Ainuke põhjus Thamelis melusse naasmiseks on minu meelest suurepärase valik raamatupoode.

Boudhanathi stuupa juurest 40 minutit põhja pool asuvad kõrvuti mäetipukestel (Nepali mõistes

Enamik Kopanis elavatest munkadest ongi seal õppimas, kuna Kopan pakub neile võimaluse saada kooliharidus tasuta: õppida keeli, loodusteadusi, matemaatikat ning budistlikku eluõpetust.

tipukesed, Eesti mõistes suured mäed) kloostrid. Neist vanim, Kopani klooster alustas laama Yeshe ja laama Zopa Rinpoche juhtimisel lääne inimestele budismi õpetamist juba kuuekümnendatel.

Kopan on umbes paarikilomeetrise ümbermõõduga rahuoas keset ümbritsevat kiiret ja lärmakat elu. See koosneb suure meditatsiooniruumiga templist, mis on loomulikult kõige kesksel kohal, lisaks umbes 400 munga eluruumid ning mitu väiksemat õppehoonet, külastajate välismaiste tudengite majutamiseks ning koolimaja.

Enamik munkadest ongi seal õppimas, kuna ▶

Sandberg Reisid

tel 5656 6814

e-post info@sandberg.ee

www.sandberg.ee

Baikali avastusretk - võimas loodus- ja kultuurireis.
Moskva, Irkutsk, Olhoni saar, Burjaatia ning Sajaanide mäestik.

10.-22.07.2011

1 390.- eur / 21 749.- kr

Gruusia kevadreis

Tbilisi, Kazbekk, loodus ja kultuuri-objektid, lisaks lõõgastav Batumi.

05.-12.05.2011

990.- eur / 15 490.- kr

Kesk-Aasia retk

Fani mäestiku ekspeditsiooniretk ja Usbekistani vaatamisväärsused.

15.-30.08.2011

1 590.- eur / 24 878.- kr

Annapurna ringretk Nepalis

Väga mitmekesine matk Himaalaja südames, Katmandu oru vaatamisväärsused.

24.09.-14.10.2011

1 590.- eur / 24 878.- kr

Joogareis Indias

Jooga- ja meditatsioonipraktika, templite külastus ja matk.

27.10.-13.11.2011

1 390.- eur / 21 749.- kr

Mehhiko ringreis

Püramiidid, džungel, kergem matk, Vaikse ookeani rannapuhkus.

02.-18.12.2011

2 490.- eur / 38 960.- kr

Aastavahetus Lõuna-Indias

Äärmiselt eripalgeline retk Indias, lisaks rannapuhkus.

21.12.-07.01.2012

1 790.- eur / 28 007.- kr

Kopan pakub neile võimaluse saada kooliharidus tasuta: õppida keeli, loodusteadusi, matemaatikat ning budistlikku eluõpetust – Buddha õpetusi meelde jättes nende tähenduse üle väideldes. Alles täisealiseks saades peavad õpilased otsustama, kas tahavad pühenduda mungaelule või sellest loobuda, kusjuures ilmaliku tee valinud kloostriõpilased olevat väga nõutud peigmehed oma distsiplineerituse ja hoolivuse tõttu.

1971. AASTAL TOIMUS KOPANIS ESIMENE NOVEMBERIKURSUS ehk kuuajane budistliku filosoofia ja mõtluse kursus, üks tuntumaid välismaalastele mõeldutest Tiibeti traditsiooni kloostrites. Just Kopanist on välja kasvanud ka üks suurimaid Tiibeti budismi läänes tutvustavaid organisatsioone – Foundation for Preserving Mahayana Tradition, millel on üle maailma umbes 200 keskust. FPMT üks asutajatest ja kõrgelt lugupeetud õpetaja laama Zopa Rinpoche tuleb hoolimata ülitihedast graafikust igal novembrikursusel nädalaks või kaheks Kopani õpetama.

Mullusel kursusel osales üle 250 inimese ja suur enamik jäi kohale lõpuni. Nende seas kohta-

Budistlikus filosoofias tuleb võtta õpetaja esitatud lood ja metafoorid ning neid analüüsida, nende üle mõtiskleda ja aru saada, mida need just sinu jaoks tähendavad.

sin tudengitest seiklejaid, IT-juhti Praha pangast, Cambridge'i haridusega finantsspetsialisti Mauritiuselt, töötuid Taanist, Venezuela naftaparunit, hõrde kõiksugu taustaga otsijaid Austraaliast ja Ameerika Ühendriikidest, hinduna üles kasvatatud turundusõppejõudu California ärikoolist, katoliiklikust perest pärit Briti noorteadlast, Leedu juristi, kes pärast 12 tööaastat otsustas pausi pidada jne. Vanuses 18–70, Uus-Meremaalt Alaskani, Hongkongist Ghanani. Mis neid kõiki sinna tõi? Uudishimu ja soov elada püsivalt õnnelikumat elu.

Täpsemalt oskan novembrikursusele mineku põhjustest rääkida enda kogemuse põhjal. Olen seal käinud kaks korda – 2009. ja 2010. aasta lõpus; esimesel korral sattusin sinna pea kogemata. Mul oli käsil vabakutselise aasta ning pidin oktoobri lõpus olema töö asjus Singapuris, aga sellele järgnev aeg oli planeerimata. Siis helistas minu vend.

Ütles, et pidavat hea kursus olema ja et kui ma juba Aasias olen, siis tulgu. Mõtlesin natuke ja otsustasin, et kuna mul otseselt muid plaane pole, siis võin ju minna. Kevadel külastatud Bali Spirit Festival jättis meditatsioonist ja vaimsest arengust väga hea mulje. Viimaseks kaalutluseks oli, et kui mulle ka ei meeldi, siis vähemalt saan täpsemalt teada, millega minu orientalistist vend on kõik need aastad Tartu Ülikoolis ja mujal tegelenud.

ELU KLOOSTRIS ON MUGAVALLE NOORELE RASKE: är-gata tuleb kell 5.30. Hommikutee, tunnike mõtlust, puder ja värske sai hommikusöögiks. Järgneb tund karmajoogat – kaasinimestele kasulikke tööd, näiteks koristamist. Kell üheksa algab kaks ja pool tundi kestev filosoofiaõpetus, seejärel taimetoiduline lõunasöök (riis, erinevad taimsed kastmed ja riisikõrvane, magustoit, salat) ning paar tundi vaba aega.

Pärastlõunal toimuvad kümnestes gruppides arutelud õpetuse käigus kerkinud teemadel. Järgneb pärastlõunane õpetus, siis kellaviitee, tunnike mõtlust, õhtusöögiks supp, tunnike mõtlust ja kell pool kümme magama. Ja nii kuu aega järjest ilma puhkepäevadeta.

Hommikupoolikud mööduvad vaikuses – alguses hirmutav, kuid enamikule inimestest kiiresti meeldima hakkav komme. Telefoni ja interneti kasutamist ning muud sidet kloostrivälise maailmaga pole terve kuu jooksul. Selge ja muutumatu programm ning segajate puudumine tagab, et kuu aja jooksul on võimalik keskenduda enda ja oma mõtetega töötamisele ning täie pingutusega jälgida, millised harjumused meil välja kujunenud on.

Milleks kõik see? Buddha, 2500 aastat tagasi elanud tavaline mees, leidis tee ärkamiseni kannatuste kütkest, mis meid kõiki valdavad. Kannatuse all ei mõisteta mitte ainult suurt füüsilist piina või tragöödiat, vaid ka igasugust rahulolematust, ebageeldivaid tundeid, ärevust, soovi olla kuskil mujal jms. Buddha leidis, et kuna kõik see on loodud meie meeles, meie mõtete abil, siis tehes tööd oma harjumuspäraseks kujunenud mõtetega, on võimalik üle saada kannatustest ning leida püsiv rõõmus rahulik õnnetunne.

SIIN TULEBKI MÄNGU MEDITATSIOON või eesti keeles mõtlus – keskendunud töö oma meelega, eesmärgiks suutlikkus tähelepanelikult jälgida, mis meie mõtetes toimub, ning harjumuspäraseks saanud mõtete sisu analüüs.

Kloostris loodud rahulik keskkond ja distsipliin annavad võimaluse ja aja rahu keskenduda oma meelele ja mõtetele ning näha, mis meie peas toimub, kui palju sissejuurdunud mõttemalle meis eksisteerib, ilma et neid endale teadvustaksime. Mõtete ja tegude märkamine on aga alus, et ennast rahulolevama ja õnnelikuma eluni juhtida.

Kõlab lihtsalt, eriti kui pidada ennast maailmale avatud inimeseks? Nii arvasin minagi. Tegelikkus osutus aga raskemaks. Esiteks olla kloostris ilma paljude tavaliste võimalusteta endale asendustegevust leida/otsida on juba iseene-sest katsumus. Harjumuspäraselt tegelen kogu aeg millegagi. Kloostris aga jääb see aeg selleks, et oma mõtteid jälgida – kõike seda tohuvabohu ja virvarri!

Lisandub budistlik filosoofia, täis müütilisi lugusid ning liialdusi. Avastasin, et mind on koolitatud võtma teadmisi nii, nagu neid räägitakse. Budistlikus filosoofias tuleb aga võtta õpetaja

esitatud lood ja metafoorid ning neid analüüsida, nende üle mõtiskleda ja aru saada, mida need just sinu jaoks tähendavad.

2009. AASTA KURSUSE ESIMENE NÄDAL OLI HUVITAV, teisel nädalal olin vaikselt pahane ja arvasin, et see on jama, mida mulle räägitakse. Infot oli palju, keelekasutus tavalisest erinev – tihti oli sõnadel minu jaoks ja budistlikus kontekstis erinev tähendus, välismaailma käsitlus oli minu jaoks harjumuspärasest erinev. See negatiivsus pani aga mind tohutul kiirusel raamatuid lugema ja aru saama, et kõike, mida räägitakse, on võimalik erinevalt tõlgendada ning kõigega ei pea lihtsalt nõustuma.

Kursuse jooksul tuletatakse meelde, et midagi ei pea lihtsalt omaks võtma ja uskuma ilma analüüsimate ja üle kontrollimata – avatud meelega. 2009. aasta lõpul kloostrist esimest korda lahkudes arvasin, et väga huvitav kogemus oli, aga tagasi ma samale kursusele ei läheks.

Arvamused, nagu ka kõik muu, aga muutuvad. Olles kursusele järgnenud aja jooksul aru saanud, kui kiiresti ununevad isegi väärtuslikud mõtted, kui palju tuleb mul tööd teha, et meelt rahuliku ning rõõmsana hoida, otsustasin 2010. aasta lõpus Kopani tagasi minna. Sama kursus küll, aga samas rahulik keskkond oma mõtetega tegeleda oli jällegi olemas ning lisaks, kuna olin vahepealsel aastal palju mõelnud ning lugenud, oli ka minu jaoks kursus täiesti muutunud. Kuulsin asju, millele eelmisel aastal tähelepanu ei pööranud, vaatasin avatumate silmadega.

NÜÜD ARVAN, ET KOPANI KURSUSTE PUHUL ON MINU JAOKS TEGEMIST PARIMA JUHTIMISKOOLITUSE, pari-

ma puhkuse ja odavaima täiskasvanuolu kuuga: juhtimiskoolitus, kuna tugeva juhi aluseks on enda ja teiste inimeste mõttemaailma tundmine ja suutlikkus ennast juhtida. Puhkus, kuna rõõm rahulikumast meelest oli ka kuid hiljem tunda. Odavaim, kuna kogu kursus koos elamisega maksis umbes 300 eurot.

Teise kursuse lõpus leidsin, et võiksin hea meelega järgmisel aastal uuesti tagasi minna. Inimestele, kes soovivad budistliku maailmavaate kohta rohkem teada saada ja olla rahulolevamad, soovitsin Kopani kursust kindlalt. ■

Loe ka www.kopani-monastery.com.

Estravel soovitab

Minek-tulek

Et kogu Lääne-Euroopast Kathmandusse **OTSELENDE POLE**, võib reis Nepali minna üllatavalt kalliks.

KUI VÄGA PIKALT ETTE BRONEERIDA (praegu tuleks vaadata 2012. aasta esimesi kuid), siis kõigi asjaolude soodsal kokkulangemisel võib Tallinnast saada pileti Estonian Airi ja Etihadi lendudel u 775 euro eest.

LÜHEMA BRONEERIMISE PUHUL on reaalsem variant Finnairi lennud Deh-lisse ja siis mõne India firmaga edasi – kogukulu jääb paremal juhul 900 ja 1000 euro vahele. Dehlist saab läbi ka eraldi piletitega ilma India viisata.

Finnairiga sarnase hinnataseme võib tuua ka **MITME ERALDI PILETI KOMBINEERIMINE**. Näiteks Tallinnast Istanbuli ja sealt mõne Lähis-Ida lennufirmaga (Gulf Air) edasi. Sageli võivad osutada vajalikuks vaheõbimised.

MAURI SAAREND

Köveraks käänatud möök Maidlast.

Leia lohe!

Lapsed on lisaks näitusesaalidele oodatud ka muuseumi siseõue, mis asub Laia tänava poolsel küljel. Suurgildi majas on aastasadu, otse kõigi silma all peitsenud lohe, ometi on ta samas osanud jääda nähtamatuks. Nüüd kutsub muuseum kõiki otsima loheta muuseumis kui ka muuseumiõues!

Mai lõpus avab taas ukсед 600-aastane Suurgildi hoone koos näitusega "Visa hing. 11 000 aastat Eesti ajalugu". Suurgildi hoone on üks Tallinna kuue sajandi taguse ehitusbuumi mäletajaid. Epp Alatalu Eesti Ajaloomuuseumist vaatab edasi ja tagasi.

600-aastase Suurgildi hoone uus algus

1390. aastail rekonstrueeriti linnamüüri ja rajati uusi torne, 1402–1404 laiendati Raekoda, uuendati Niguliste ja Oleviste kirikut. Suurgildi maja ehitamine langeb ajajärku, mil nii Tallinnas kui selle ümbruses toimus hoolimata Euroopas samal ajal võimendunud suurest majanduskriisist vilgas ehitustegevus. Tallinnas aitas kriisi edasi lükata toona kehtestatud karm keeld rajada linnas puitehitisi. Tulekahjuhirm andis tööd ehitusmeistritele, kivi- raiujaile ja paljudele teistele.

Suurgildi hoonega samal ajal, 1407. aastal, alustati ka Pirita kloostri ehitust. Kloostrikiriku võimas lääneviil sai veelgi uhkem kui gildihoonel, ilmselt just need kaks silmapaistvat ehitist mõjutasid enim 15. sajandi Tallinna majade fassaadikujundust.

TALLINNA SUURGILD, toonase Tallinna mõjukaim ametikaaslasti koondav tsunft asutati 1325. aasta paiku. See oli abielus kaupmeeste, st nii perekondlikult kui varanduslikult kindlustatud ja Tallinnaga seotud kodanike ühendus. Suurgildi liikmete hulgast valiti ka linnaelu korraldavad raehärrad. Suurgild ostis 1406. aastal bürgermeister Schotelmundilt krundi ja asus sellele uut hoonet rajama. Krundil varem olnud hoone annab niigi väärrika vanusega majale veel aastaid juurde – restaureerimistööde käigus paljastusid keldris ka Schotelmundi kunagise elupaiga müürid.

Aastatel 1407–1410 ehitatud uus suurejooneline esindushoone on Eesti Ajaloomuuseumi kodu olnud aastast 1952. Maja vajas hädasti remonti ja püsinäitus uuendamist. Suurgildi

hoone avab oma ukсед taas 28. mail, mil lõpevad EASi rahastusega projekti „Eesti Ajaloomuuseumi Suurgildi hoone osaline ümberehitus ja püsiekspositsiooni uuendamine” käigus tehtud restaureerimistööd.

SISEKUJUNDUSPROJEKT ja uus püsiekspositsioon valmis Eesti Ajaloomuuseumi, KOKO arhitektide ja Produktsioonigrupi koostöös. Ehitustööde peaettevõtja on kogemustega restaureerimisfirma OÜ Tarrest Ehitus.

Eesti Ajaloomuuseum on kõige tähtsam eesti ajaloo muuseum, uus püsiekspositsioon „Visa hing. 11 000 aastat Eesti ajalugu” aitab seostada Eesti ajalugu nii kohalike olude ja sündmuste kui ka maailma ajaloo. Oluline võtmesõna on visadus – vaatamata karmile kliimale, kivisele pinnasele, sõdadele, vallutustele ning näljahädadele on siin elatud juba 11 000 aastat. Siinsete inimeste järjepidev, teinekord lausa jonnakas tegevus on loonud ainulaadse keskkonna uni-kaalse kultuuriga. Eestimaal elanud inimestel on olnud visa hing.

GILDIHOONE KELDRIKORRUSSEL on nüüd kaua oodatud avastuslik hariduskeskus Eksperimentarium, kus saab katseliselt uurida meid ümbritsevate asjade väärtust ja tähendust. Miks inimestel on asjad? Millest asjad kõnelevad? Kuidas kujutada aega? Eksperimentariumis on küsimused tähtsamad kui vastused ja valesid vastuseid ei ole.

Uus ekspositsioon avab eesti inimeste minevikulugu ka mitme põneva teemaruumi kaudu. Mündikabinet „Ratsa rikkaks?!” kunagises aktiisikambris annab ülevaate Eestis läbi aegade ▶

Tekst **EPP ALATALU**,
pildid **KOKO ARHITEKTID** ja
EESTI AJALOOMUUSEUM

Peeter I saabas.

SUURGILDI HOONE PORTAALIS, raskete tammelaudadest uste tiibadel on haruldased keskaegsed pronksivalust koputid aastast 1430. Parempoolsel on ladinakeelne tekst „*anno domini millesimo CCCCXXX O rex glorie xpe veni in pace*” (Issanda aastal 1430. Oo, kuulsusrikas kuningas Kristus, tule rahu). Vasakpoolset koputit ümbritseb alamsaksakeelne kiri „*got d' ghebenediet al dat hus is vnde noch komen sal*” (Jumal õnnistagu kõiki, kes selles majas ja kes siia veel tulevad). Koputid tervitavad sama sõnumiga kõiki tulijaid.

kehtinud maksevahenditest. Saab tutvuda Suurgildi ja gildihoone ajalooga, meenutada veinikeldrit, mida selles majas peeti kui mitte varasemast, siis vähemalt 1437. aastast kuni Teise maailmasõjani.

Interaktiivses ajakapslis saab tunda end ajalooümbuste osalisena. Põnevust pakub relvakamber, mis on sissevaade Eesti uhkeimasse relvakogusse.

NÄITUSEL „ASJA HING” on eksponeeritud n-ö hingega asjad – eksootilised ja haruldased esemed ajaloomuuseumi kogudest. On ju tänane ajaloomuuseum saanud alguse raeapteeker Johann Burchardi kahe sajandi tagusest kirest koguda nn kurioositeete ehk ebatavalisi esemeid.

PIKKA JA LAIA TÄNAVAT ÜHENDAV BÖRSI KÄIK on Tallinna ainus ööseks lukustatav tänav, käik on kuulunud Suurgildi hoone juurde aastast 1413. Börsi käik sai värske sillutise ja selle kiviplaadid annavad kiirkursuse Eesti ajaloost. Käik koos sisseõuega moodustab Suurgildi väliekspositsiooni.

BÖRSI KÄIGU LAIA TÄNAVA POOLSES OTSAS tegutseb viiendat aastat Eesti Ajaloomuuseumi muuseumipood, kus on lisaks oma trükistele ja meenetele müügil suurim valik Eesti muuseumide väljaandeid ja ajaloolast kirjandust. Estraveli kuldkaardi omanikele pakutakse poes soodustust 15% tavahindadest, välja arvatud hõbehedet ja postmargid.

Muuseumipoodi pääseb nüüdsest mööda ajalugu kõndides, kas tulevikust minevikku, kui Laia tänava poolt tulla, või minevikust tuleviku suunas, kui Pikalt tänavalt tulla.

Eesti Ajaloomuuseumi direktori Sirje Karise sõnul on muuseumil olnud erakordne võimalus täiendada tulevast väljapanekut Suurgildi hoone restaureerimise ajal avanenud leidudega, mis illustreerivad aja kulgemist, vajaduste ja olude arengut ehk Eesti aegade lugu.

Muuseumis on mõeldud ennekõike külastajale, kes otsib algupärast ja erilist, mitte väljamõeldud kogemust ajaloost. Nii saab uurida omal ajal nii iseloomulikku, kuid täna ainulaadset hüpokaustahju, hoone keldris avanenud kaevusid, hiljem kinni müüritud treppe ja nišše, oletatavalt muusikute jaoks rajatud rõdu suures saalis jne.

MUUSIKUTELE ON SUURGILDI SAAL TUTTAV olnud läbi 600 aasta ja kontserdielu jätkub – läbi aegade on see olnud üks parima akustikaga saale Tallinnas. Uue rariteedina jõudis Suurgildi saali Estonia klaverivabriku uus salong-kontsertklaver number 1, seesama, millel mängisid 24. veebruaril Estonia teatrilaval Indrek Laul ja Mihkel Poll. ■

www.ajaloomuuseum.ee, tel 641 1630, lahti iga päev kella 10–18

Põgenemine linnast!

Vihula mõis

Elegantne 16. sajandist pärit mõis pakub täiuslikku vaheldust linnaelu askeldustest ning luksuslikku peatuskohta – nii puhkuseks, loominguliseks tööalaseks väljasõiduks kui kõige erinevamate seltskondlike pidustuse läbiviimiseks.

Pakett sisaldab:

- majutus superior toas 1 öö
- rikkalik hommikusöök
- üks öko-spaa hooldus järgnevalt valikust:
  - massaaž käsitsi valmistatud ürdiõliga 40 min.
  - sametine näohooldus 30 min.
  - kuldse nooruseeliksiiriga vann 30 min.
- sportlik tegevus (tennis 1 h, või jalgratta rent lähiumbruse avastamiseks 2 h)

Paketi hind
alates
59 EUR/
inimese kohta
kaheses
toas

www.vihulamanor.com

Vihula Manor
Country Club & Spa
by Unique Hotels

Vihula küla, Vihula vald 45402
Lääne-Virumaa

Tel: 32 64 100, info@vihulamanor.com

Suvesihtkohad 2011

24 h reisiabi 626 6266
estravel@estravel.ee
www.estravel.ee

estravel

Võrdle selle suve sihtkohti ja loe lähemalt www.estravel.ee/suvi2011

	APRILL	MAI	JUUNI	JUULI	AUGUST	SEPTEMBER	OKTOOBER
Antalya	380	374	391	420	412	405	376
Burgas			346	398	398		
Costa del Sol	530	495	500			510	505
Horvaatia			480	480	550		
Korfu		440	440				
Kreeta	436	403	412	415	434	412	424
Küpros	459	495				550	495
Lido di Jesolo			550	550	580		
Madeira	511	538				538	538
Mallorca			490	510			
Marmaris					454	426	
Nizza				739	739		
Retimnon		672		672		672	
Rhodos					550	521	
Varna		305	316	348	340	305	

Hind sisaldab: lennupileteid Tallinnast sihtkohta ja tagasi, 7 ööd majutust valitud hotelli kaheses toas, toitulust vastavalt paketiile, lennujaamatransfeere sihtkohas, eestikeelse esindaja teenuseid sihtkohas.

Tabelis on toodud väljumiste odavaim hind antud kuus. Reisipaketi täpne hind sõltub valitud kuupäevast ja hotellist.

Kuidas rentida autot?

Tekst ANNEKREET HEINLOO

Anshuca | Dreamstime

Üks mõnusamaid reisivõtte on lennata kohale, rentida seal auto ja sõita ise, kuhu hing ihkab. Olgugi et auto rentimine võib esmapilgul tunduda lihtne nagu lehmakomm, toob Annekreet Heinloo välja mõned suuremate rendifirmade ühised eripärad, mida on kasulik (et mitte öelda kohustuslik) teada.

KÕIK ALGAB AUTO VALIMISEST ja need on jagatud gruppideks tähestiku järgi, kus A on kõige odavam ja tähestiku lõpus on enam-vähem kombainid ja ekskavaatorid. Ehk ei saa broneerida mitte meeldiva margi või värvi järgi, vaid pildid ja tüübid on pigem näidiseks ja alles autole järele minnes saad teada, kas see on Opel või Mercedes. Jälgi gruppi valides, kas sel on ikka sinu soovitud arv uksi ning istekohti, kütuse liik, kliimaseade ja käigukast, mis võivad paljudele olulised olla.

Meeldiv rentijale on kord, et kui kohapeal selgub, et tellitud odavat masinat polegi anda, saate kõrgema grupi oma sama hinnaga. Tõsi, miinuspoolele võib jääda suurem kütusekulu.

HINNA ARVESTUS käib selliselt, et üks

rendipäev kestab 24 tundi ja seetõttu broneeritakse rent alati kellast kellani ning kui teie reisigraafik tingib rendi pikkuseks näiteks kolm päeva ja kaks tundi, tehakse hinnakalkulatsioon nelja päeva peale.

Lisaks on äärmiselt tähtis meeles pidada, et kui auto tagastatakse kokkulepitud ajast rohkem kui 29 minutit hiljem, maksate ühe päeva eest lisaks. Öösiti tagastatavate autode puhul alati kella ei jälgita, kuna esinduses pole kedagi enam tööl; rentija peab aga teadma, kus on õige firma pilu või postkast, kuhu libistada võtmed ja dokumendid.

KOLME JA ENAMA PÄEVASE RENDI KORRAL kasutatakse minimaalselt kolmepäevase rendiperioodi piirangut, mis tavaliselt

tagab soodsama hinna kui lühiajaline rent. Juhul kui sellise soodushinnaga broneeritud auto tagastatakse varem, muutub vastavalt sellele ka hinnatariif, mille järgi võib hind lõpuks kujuneda kuni kaks korda kallimaks.

Täpse hinnakujunduse tõttu on ääretult oluline, et sõiduplaanide muutudes informeerite alati ka oma kohalikku rendiagenti. Suuremad rentijad teevad koostööd ka lennufirmadega, nii et bonusprogrammide kaarte lehvitates võite saada hinnasoodustust või koguda punkte!

ÜHESUUNALISTE RENTIDE PUHUL, ehk kui auto võetakse ühest linnast või riigist ja tagastatakse teises, tuleb sageli maksta äratoomistasu („One Way Fee” või ▶

„Drop Off Fee”), mille suurus sõltub vahemaast. Mõnes riigis kehtib see tasu ka sama linna piires ning auto etteviimisel ja tagasitoomisel hotellist. Mõnikord on mõnda kindlasse riiki (nt Venemaale) lahkumine üldse keelatud.

TAVALISELT RENDITAKSE AUTO VÄLJA TÄIS PAAGIGA. Kui tagastatava auto kütusenäidik näitab puuduvaid liitreid, võetakse paagitäitmise eest tasu, mis võib kujuneda isegi kahekordseks, võrreldes kütuse tavahinnaga. Auto tagastamisel täis paagiga lisatasusid ei rakendata.

Soovi korral on kliendil võimalik

Kusjuures juhi eal võib ka ülempiir olla ja muidu igati käbedat vanavanaisa ei pruugita lepingusse kanda.

tellida ettemakstud kütuse teenus, mis võimaldab auto tagastada kas või tühja paagiga – eelkõige neile, kes soovivad võita mugavuses ja ajas ning kelle läbisõidetavate kilomeetrite hulk on küllalt suur, sest järelejäänud kütuselt tagasiarvestust ei tehta.

AUTO RENTUJA PEAB OLEMA VÄHEMALT 21 AASTAT VANA ning nõutav on minimaalselt kaheaastane autojuhtimise kogemus. USA-s ja mõnedes teistes riikides rakendatakse 21-25-aastaste juhtide puhul lisatasu „Young Driver Fee”, kusjuures juhi eal võib ka ülempiir olla ja muidu igati käbedat vanavanaisa ei pruugita lepingusse kanda.

Rendiautot võib juhtida inimene, kes on sõlminud rendilepingu. Autot võib juhtida ka mõni teine isik, kuid ainult sellisel juhul, kui tema nimi on kantud rendilepingule. Iga juhi eest makstakse lisatasu. Väljaspool Euroopat tehke kindlasti omale ka selgeks, kas sihtkohariik aktsepteerib teie juhiluba või tuleb mõni lisapaber hankida.

AUTORENDI EEST ON VÕIMALIK TASUDA ETTEMAKSTUD VAUTŠERI ALUSEL (mille väljastab Estravel) või krediitkaardiga. Vaatamata sellele, et maksmine on toimunud reisibüroos ning rendikontoris esitatakse vautšer, on lepingut sõlmides kohustuslik krediitkaardi olemasolu. Kallimate autode puhul võidakse nõuda koguni kaht (eri firma) krediitkaarti.

KREDIITKAART ON VAJALIK TAGATISEKS (na-

gu tihti hotelliski isegi siis, kui olete ette maksnud) ja rendifirma võib broneerida sealt summa kuni maksimaalse omavastutuse määran. Enamikul juhtudel jääb see siiski vahemikku 20-30% rendisummast. Sõltuvalt pankadevahelise infovahetuse kiirusest võib ülebroneeritud osa tagasi saada alles mitu nädalat pärast rendi lõppu.

Nädalaid hiljem leiate krediitkaardi väljavõttelt ka näiteks teemaksude arve, mis on tihti kogutud automaatselt – autos on väike vidin, mis annab signaali, et te sõitsite siit nüüd läbi.

ALLAKIRJUTATUD RENDILEPINGU ON AMETLIK DOKUMENT, mis näitab, et olete aktsepteerinud kirjas olevaid tingimusi ning hilisemaid pretensioone mis tahes küsimuses ei võeta pea kunagi arvesse. Rahvusvaheliste rendifirmade autod on üldjuhul heas korras ja vigastusteta, kuid võimalike sekelduste vältimiseks veenduge siiski juba auto kättesaamisel, et sõiduk on ilma väliste vigastusteta ning puhta sõitjateruumiga. Tavaliselt märgitakse eelnevad vigastused rendilepingul auto juonisele.

AVARII KORRAL teatage sellest politseisse ning seejärel informeerige rendifirma kontorit. Rendifirmadel on alati 24 h hädaabitelefoni, mille number on kirjas auto dokumentidel või rendilepingul. Alati on soovitatav jätta alles rendilepingu koopia ja renti puudutav lisadokumentatsioon.

TAVALISELT KUULUB RENDIHINNA SISSE AVARIAKINDLUSTUS (Collision Damage Waiver ehk CDW) ja varguskindlustus (Theft Protection ehk TP), millega kahaneb kliendi omavastutus auto täismaksumuselt kindlaks määratud piirini. Omavastutuse summa on riigiti erinev ning see on märgitud lepingul (Euroopas 550–1000 eurot). CDW katab auto remontimisele tehtavad kulutused, asendusauto ja administreerimiskulud, TP katab kahjud auto varguse korral või varguskatsel autole tekitatud kahju. Euroopas on TP omavastutus keskmiselt vahemikus 600–1000 eurot.

Erandiks on Itaalia, kus sagedaste varguste tõttu on TP omavastutus 1700 eurot.

SOOVI KORRAL ON VÕIMALIK JUURDE OSTA LISAKINDLUSTUSED ehk Super CDW ja Super TP, mis on mõeldud omavastutuse

vähendamiseks miinimumpiirini. Need maksavad tavalisest kindlustustest küll veidi rohkem, superkindlustuse ostmine pole võimalik kõigis riikides ja seda müüakse ainult rendikontoris kohapeal, ette tellida ja tasuda ei saa.

LISAKS ON VÕIMALIK JUURDE OSTA REISIAKINDLUSTUS (Personal Accident Insurance ehk PAI), mis laiendab kindlustuse lisaks autojuhile ka kõigile reisijatele ja katab kulutused arstiabile. Super PAI kindlustusel on kate suurem ning lisaks reisijatele on kindlustatud ka pagas.

Kolmetähelisi lühendeid on veel: näiteks Motor Liability Insurance või Additional Liability Insurance korvavad kolmandatele osalistele tekitatud kahju. Kindlustuskate on neis riigiti erinev, näiteks USA-s kuni 1 000 000 dollarit. Sõltuvalt riigi seadustest sisaldub üldjuhul vastav kindlustus automaatselt kõikides pakumistes.

KÕIK KINDLUSTUSED KEHTIVAD MUIDUGI VAID JUHUL, KUI KLIENT ON TÄITNUD KÕIK LEPINGUS ETTENÄHTUD TINGIMUSED – näiteks auto varguse korral peab klient rendifirmale esitama auto võtmed koos dokumentidega ja kui õnnetuse ajal juhtis autot keegi, keda lepingus polnud, pole üldse millegi üle vaielda.

AUTOLE LISAKS SAAB RENTIDA MUIDUGI KÕIKSUGUST LISAVARUSTUST suusabok-

Pikemat autoreisi plaanides leiad hinnakirja vaadates, et kasulik võib olla GPS Eestist kaasa osta või mõnelt sõbralt laenata.

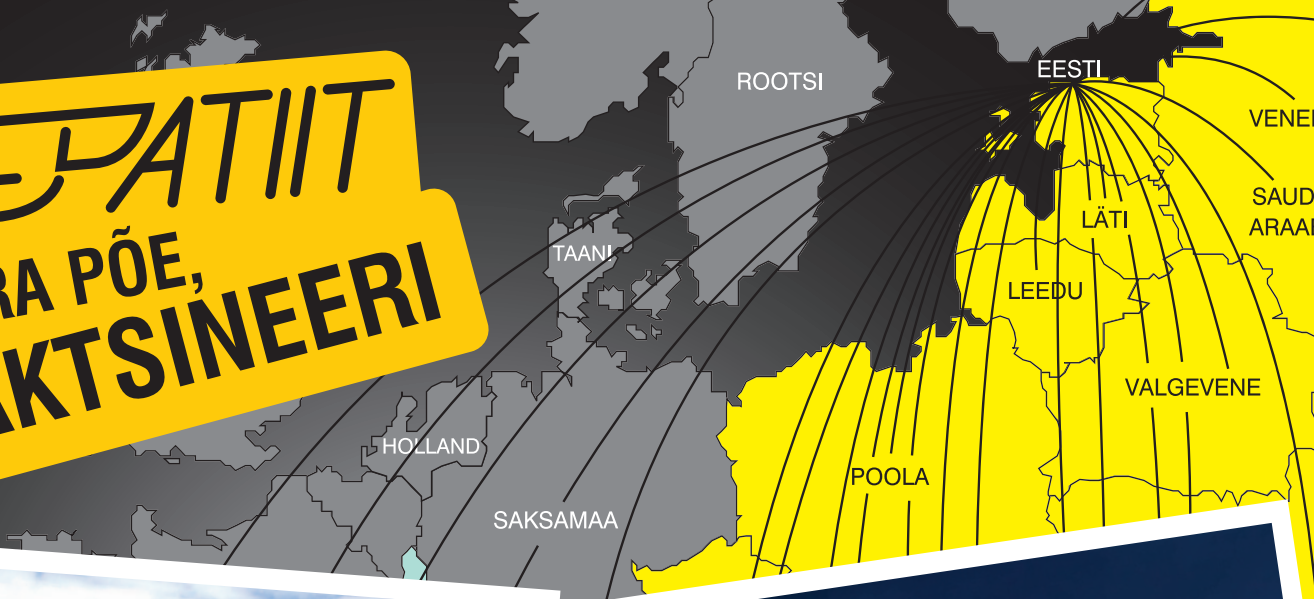
sidest ning lapseistmetest navigeerimisseadmeteni, kuid pikemat autoreisi plaanides leiad hinnakirja vaadates, et kasulik võib olla GPS Eestist kaasa osta või mõnelt sõbralt laenata.

Tõsiasi on ka see, et erinevatel rendifirmadel ja vahel isegi sama rendifirma erinevate riikide esindustes võivad kehtida erinevad reeglid ja tingimused, sõltuvalt kas või teede olukorrast, liikluskultuurist ja kuritegevuse määra, rääkimata sellest, et igas riigis on ju ka erinev liikluseeskiri.

Täiendava info saamiseks võid alati pöörduda oma reisikonsultandi poole Estravelis. ■

HEPATIIT

ÄRA PÕE, VAKTSINEERI

Egiptus

Ainus kindel viis ennast Vahemeremaades, Ida-Euroopas ja teistes riikides reisides A- ja B-hepatiidi eest kaitsta on vaktsineerimine.

www.vaktsiin.ee/hepatiit

GlaxoSmithKline

Pole midagi meeldivamat kui nautida head sööki ühes hea seltskonna ja kaunite vaadete-ga, mis Eesti põhjarannikult avanevad. Paraku on asjalood siin Põhja-Eestis sedaviisi, et nimetatud rõõm saab osaks vähestele, kel leidub rannikul merevaatega maja. Korralikke restorane pole seni siiakanti antud, rääkimata veel siis vähem pretensioonikatest mõistliku hinnatasemega söögikohtadest, mis maitsemeelt siiski erutada suudaks. OKO Resto Kaberneemes on seda olukorda muutmas, andes loodetavasti eeskuju ka järgmistele.

Uued tuuled põhjarannikul OKO Resto

Einestasid **KARL-KRISTJAN NIGESEN**,
ja **TANEL EIGI**, pildid **JÜRI SELJAMAA**

Et see muutus Kaberneemest alguse saab, pole sugugi ime, on ju sinne laht ääretult kaunis ja ostujõulist elanikkondagi on üksjagu sginenud. Miljöö on ehk viimase kümnendiga üksjagu alla käinud, lisandunud on küll kvaliteetset uushoonestust, ent villude lahkel loal ja omavalitsuse mahitusel sellistesse kohtadesse ja sellises mahus, et vana kaluriküla miljöö sootuks kaduma hakkab. Vähemasti pole Kaberneemel ohtu muuseumiks muutuda; kui millekski, siis suvilatega pikitud magalaks.

Sadamast sõltub selle paiga miljöö enim. Niikaua, kui liiguvad paadid ning natuke suuremadki alused ja kui sadamasse jõuab ka mõni kalamees, on Kaberneeme siiski eriline. Sestap on ka sadamarestoranil eriline roll, kohtuvad siin ju need, kes tulevad merelt, ja need, kes maalt. Rõõmu võiks jaguda nii kohalikele kui külalistele.

Ja jagubki. OKO pakub gurmeeekvaliteedis toitu, ent ilma hõrgule seisusele omaste rõõgatute hindadeta. Kalleimadki road jäävad napilt alla kümne euro, pastakõhutäie saab kuue-seitse euroga, eelroogade vahemik ulatub viiest üheksa-pooleni ning magustoidule kulub natuke alla nelja euro.

Neis hindades polekski midagi erilist, selline kõva keskmine, aga pikka aega vabariigi parimate seas figureerinud peakoka Tõnis Siiguri menüü kvaliteet on selline, mis teeb tuule alla märksa kallimatele söögikohtadele pealinnas (rääkimata

kõigist Tartu omadest). Niisiis kvaliteeti vaadates ikkagi väga soodne söögikoht.

Restoranipidajaga vesteldes selgub, et hinnatasemele on tõmmatud teadlik piir – kui mõne roa valmistamine muutub liiga kalliks, siis mõeldakse välja uus ja pikemat perspektiivi silmas pidades see nii jääbki.

OKO EELROOGADE VALIK on pea kontseptuaalne. Toiduained viitavad asukohale mere ääres – lambad, kala, natuke kartulit. Lambasigarite dolmaalik ilme on uskumatult petlik ning selle kesta all peitub vaieldamatult tänavuse aasta põnevaim suupistekogemus. Okopäts tursamaksaga osutus nauditavaks isegi mu prouale, kes seda delikatessi enamasti mõningase grimassiga vaatab, heeringas soolatuhliga sisaldab vaatamängu, mille orgaaniliseks osaks on vasaralõök; OKO leib ühes kõrneta ja pekiga tekitab tõsise neelu viina järele. Kärakat me endale ei võimalda – veinikaart on hea, toetub turvaliselt ühe parima maaletooja valikule ning sisaldab näiteks suurepärasest Tedeschi Soave Classicot, mis meid eelroogade juures täielikult rahuldab.

Põhiroad üllatavad – mitte ühtegi klassikalist liha! Maks ja veisepõsk! Väga julge menüü ja suurele osale külalistest kahtlemata hariv, tegelikku-ses täiesti vaimustav. Põsk on muide gurmeemaailma kurikuulsa antikangelase Hannibal Lecteri üks lemmikpalasid, tema väitel kõige parem, mida ▶

ühe elaja küljest lõigata annab. Võib uskuda, et too härra oleks siin söögikohas rahul isegi veiselt pärineva versiooniga. Tagasihoidlikuma einestajana ei oska mina muud soovida, see põsk siin on suussulav, natuke keeleliha olekuga, ent tekstuurilt meeldivam. Lisaks imekaunilt serveeritud.

Ka maks on väga hea. Harva, kui kokk suudab maksa valmistada nii, et see kõiki rahuldab, et sellest ei erituks piiskagi verd ja et see oleks siiski kompromissitult pehme. OKOs suudab. Nõnda võivad siin maksa süüa kõik, kes seda tavaliselt teha ei taha. Allakirjutanu sööks meeleldi veidi tooremat, aga see on pigem isiklik kapriis kui üldkehtiv ideaal.

NEILE, KES VAJAVAD MIDAGI TURVALISEMAT, on lam-burger, mis meil jäi seekord proovimata. Arvestades köögi üldist taset, võib eeldada, et tegu on parima burgeriga, mida te elu jooksul söönud olete.

Maksa ja põse kõrvale leidis veinikaardilt hästi sobiv meeldivalt mahlane Côtes du Rhône.

Olemas on ka punane kala ja arvestades sadamas suuremat kevadet ootavaid kalasumpasid, mis peatselt merele rändavad, on oodata, et siin hakkab saama absoluutses värskuses forelli. Kindlasti on ka praegune värsk, aga kui kala jõuab veest pannile vähem kui tunniga, kajastub see ka maitstes.

MAGUSROOGADE OSAS ERUTASID meid enim põletatud vaniljekreem, millel menüüs on täpsustusena lisatud *crème brûlée*, ning mustikahüüve, täpsustusega panna cotta. Esimene neist kahest on justkui kolmekordne axel iluuisutamise koolisõidus – on täpselt teada, mis tuleb ja hinnatakse kvaliteeti; toidu kvaliteedi põhjal ka restorani oma. Serveeritud roog on esmapilgul ideaalne, karamellikihit on kergesti läbistatav ja natuke rabegi just nii, nagu see mulle enim meeldib, aga

sisu on šokk. Mis pagan? Menüüs on tõepoolest kirjas juustusisaldus! Aga hea šokk on. OKO on osanud teha klantskeskkonna magusroast kitsejuustu abil hõrgutise, mille täiendav maitseüans kenasti rannaküla konteksti asetab. 12 punkti!

Panna cotta isegi ei püüdle traditsioonilise oleku poole ja piirdub siiralt vaimustava maitseelamuse pakkumisega.

LASTEMENÜÜ on natuke vähem lihvitud, piirdudes suuresti sellega, mida noorem sugupõlv on harilikult saama harjunud. Võimalik, et neidki tasuks menüüvalikuga natuke harida, pastat süüakse ju ikka, ei pea tingimata vinkusid pakkuma. Minugi lastest üks sattus pelmeenide ohvriks, oli rahul, aga ei arenenud. Teine nautis ulukipastat ja mõnises hääst kõhutäiest. Laste vääramatuks lemmikuks osutus suhkruvatt, mida pakuti kaunilt öitsvate kevadiste kirsipuude vormis.

Mõõdukalt saab norida ka kohvi kallal. Mitte et see otse halb oleks, aga tahaks enam.

OKO Resto läheb ilmade soojenedes aina paremaks. Praeguseski uues hubases ja meeldivas sulnil tagasihoidlikus interjööris on imehea viibida. Aga sooja saabudes avaneb terrass ühes väliköögi, mistõttu tuleb ka menüüsse lisa. Ei jaksa kuidagi suve ära oodata.

OKOISTID PLAANIVAD SUVEKS mõningaid lisateenuseid. Võimalik, et siit saab tulevikus mere kaldal mullijoogi nautimiseks lamamistooli rentida, mõtted liiguvad ka piknikukorvide teemal – haarad korvi ja pörutad paadiga Pedassaarele piknikku pidama?

Pole välistatud, et OKO Resto on parim asi, mis Kaberneemega viimase poolesaja aasta jooksul juhtunud on ...

Kui lähete nädalavahetusel, siis reserveerige aegsasti – nägime vastu aknaklaasi liibunud nälgast reklaamiärimeest ühes õnnetu perega. Te ju ei tahaks tema rollis olla? OKO on väga nõutud söögikoht ja seda juba varajases kevades. ■

VÄLJATEENITULT PARIM
KEEP WALKING™

JOHNNIE WALKER®
BLACK LABEL™

PRIKE

Kuldkaart

- Eelisjärjekorras teenindus
- Soodustused Estraveli teenustasudest
- Boonuspunktid Estraveli kaudu tehtud tellimuste eest
- Eripakkumised ja soodustused partnerfirmadelt

Tallinna vanalinna hotell vahetas nime ja operaatorfirmat

Üks suuremaid hotelle Tallinna vanalinnas, endine Domina Inn City Hotel, vahetas eelmise aasta lõpus operaatorfirmat ja nime ning tegutseb nüüdsest My City Hotel nime all. Varem Domina ketti kuulunud Vana-Posti tänaval asuva hotelli uus operaator on My City Hotel OÜ, mis kuulub Itaalia kapitalil põhinevasse ülemaailmsesse Ora Hotels Group ketti.

Hotell ise kuulub Itaalia erainvestorile ning läbis enne uue nime all avanemist ka värskenduskuuri – vahetatud on vaibad, tubadele lisatud kliimaseadmed ning uued televiisorid. My City hotellis on 68 kõigi mugavustega numbrituba, nõupidamisruum, lobby-baar, restoran-kohvik My Cafe, mullivanniga saun ning valvega parkimisvõimalus.

XPRS Deli

Tervislik, ainult parimast toorainest ning imeliselt maitsev – XPRS Deli leiab tee eestlaste südamesse. Kiirelt valmivad, kuid igati tervislikud võileivad, vrapid ja salatid on võimalik kokku panna vastavalt soovile ja maitse-eelistustele. XPRS Deli leiad juba Kristiine ning Solarise keskustest. Vaata lähemalt www.xprsdeli.eu.

Soodustus 10% tavahindadest.

Boutique Süda

Tallinna vanalinnas asuv kauplus toob kõigini väljapeetud Inglise disaini ja kvaliteedi Mulberry kottide kujul ning Eesti disaini parimad saavutused Oksana Tanditi loomingu näol. Boutique Süda asub Tallinna vanalinnas aadressil Suur-Karja 2. Lähem informatsioon www.suda.ee.

Soodustus 5% tootevaliku tavahindadest.

Pandora

Pandora on 1982. aastal Taanis asutatud ehtefirma, mis võimaldab oma unikaalse kontseptsiooni abil talletada imelised sündmused ja tähtpäevad kaunite ehetena.

Pandoras saab igaüks luua isikupäraseid ehteid vastavalt maitsele. Pandora esinduspoed asuvad Tallinnas Rocca al Mare ning Ülemiste keskustes.

Soodustus 5% ehete tavahindadest.

Taktikalise laskmise keskus

Uut moodi adrenaliini- ja püssirohulõhnarohket elamust pakub taktikalise laskmise keskus. Laskmisega tutvujaid juhendavad spetsialistid ning kogu pakutav kogemus on elamuslik, kuid turvaline. Keskus pakub võimalust avastada enda jaoks uus hobi või lihtsalt veeta sõpradega teistmoodi aega. Taktikalise laskmise keskus asub Tallinnas Kopli 103. Lähem info www.tacticalshooting.ee

Soodustus 15% lasketiiru pakettide tavahindadest.

estravel

Rendi villa ja ole oma puhkuse peremees!

24 h reisiabi 626 6266
estravel@estravel.ee
www.estravel.ee

Provence, Toscana, Sitsiilia... Terve maja ainult Sinu päralt!
Villarent lubab Sul olla iseenda peremees ning tunda end osana kohalikust elust ja kultuurist. Estravelist leiad laia valiku rendivillasid Itaalias, Kreekas, Prantsusmaal ja Hispaanias.

Suvmaja Sitsiilias (kahele)

Hind ühele inimesele alates **13.29 €/öö** (207.94 kr)

Suvmaja Itaalias

(Toscana, neljale)

Hind ühele inimesele alates **15.71 €/öö** (245.81 kr)

Villa Kreetasaarel (neljale)

Hind ühele inimesele alates **12.50 €/öö** (195.58 kr)

Villa Kreekas (viiele)

Hind ühele inimesele alates **13.89 €/öö** (217.33 kr)

Villa Lõuna-Hispaanias (neljale)

Hind ühele inimesele alates **7.57 €/öö** (118.44 kr)

Villa Prantsusmaal

(Provence'is, neljale)

Hind ühele inimesele alates **7.25 €/öö** (113.44 kr)

Vaata rohkem infot pakumiste kohta Estraveli kodulehelt.

Hinnad on välja toodud ühe inimese kohta vastavalt majade kogumahutavusele.

Minimaalne rendiperiood on 1 nädal (7 ööd) laupäevast laupäevani.

Soodsaimad hinnad kehtivad reisimiseks juuli alguses ja augusti lõpus.

Ristsõna

									VÄIN EUROOPA JA AASIA VAHEL LINNUP
	→ ANNO HEGIRAE EUROOPA PEALINNA ASUKAS		HÄPNIK RÄBAL SAMUEL JACKSON						
			→ ...LE COQ ARENA JÄRY ITAALIAS		NISU ... (WREMJA) VALULIK HÄALITSUS				
	USA OSARIK LÕUNA- LAIUS							JEEMENI PEALINN → ...TUUL AMPER	
			MÖRAD → 3XTÄHT → ...BUS/ FIRMA		RAHA- ÜHIK → 1000 NUTU- LAUL				
								VALIT- SEMIS- VORM FÄGIRA → ...MORTI	
	→ ...KAND AUST- RAALIA PEALINN				TARMU- KUS → ... ARBOR (USA)			SIIMENS LIIBA- NONI PEALINN	
			TIHHO- NOVA → ... KSS, INGL.K.		EURO- LAUL VEEPADE ÄIKESE- SUMAL			→ LAKE CITY OM-LINN 1936	
									IRIDIUM UNITED STATES → ... EVER
KATA- LOONIA KESKUS ISLAMI PÜHAKIRI									
	→ ANNO POMINI → ...SAL- VAPOR OMNI DIE		AU... SPALEER → ... ALA- VAINU		EESTI VABARIIK → 2XTÄHT AAR			KOLME- KORPNE KALA- VORK	
			SUHTLUS- VAHEND → PILL- VÕOR- TÄHT		→ SENEGALI PEALINN JÕGI HISPAAN.			"..." TEATAJA → HOMMIK SOOMEK.	
									MAITSE- JA RAVIM- TAIM → MENU
	LILLE- SEAPE → ARGOON → ... PÄVHAH				JÕGI PÕHJA- AMER. → INGL.K. EITUS			JÄRY ARMEEN. → POEG, INGL.K.	MARDIKAS → SECURE DIGITAL NORD
									KOHIT- SEMA → ...PAD, TAHVEL- ARVUTI
			→ ARDO ... VARRES → JÕGI AASIAS KELVIN		BELGIA SADAMA- LINN				AUTO- MARK VABARIIK VENEM.
			→ MEHE- ODE TARTU LINNA OSA						→ LINN KESK- VENEM. LINN SAKSAM.
					ÜHENDA- TUD KIRIKU LIIGE → AASTA				SHARM → SHEIKH OST TÖÖKAS
					→ RAHVUS- SUUSA- LIIT (PR.K.L.) → ...TOLSIOI			→ AJA- NÄITAJA BIG ..., LONDONI KELL	
					→ KAAVIAR- VENEK. RIIGI- KOOGU VAHISTAV			→ LIIKLUS- SÕLM NOTA BENE! TANTAAL	
									→ SINE PATO RHODE ISLAND
									→ TÄIUSLIK → ...SARVIK → JÕESUU

Abo | Dreamstime

Meikan Bässli | Dreamstime

Saada vastus

31. maiks 2011 estraveller@estravel.ee ja osaled 65-eurose Estraveli kinketšeki loosimises. Eelmise numbri ristsõnale õigesti vastanute hulgast sai Estraveli kinketšeki Eve Levand. Palju õnne! Me võtame ise ühendust.

Kaks väikest

Looduse Aasta Foto 2009
I koht loomafoto-kategoorias

“Olin varjetelgis, pildistamas rändel olevaid kahlajaid. Telgi ees valitses hetkeline vaikus ning piilusin küljeaknast ümbrust. Liivaseljakul oli alanud kähmlus. Kuna toru oli seatud ainult vee piiril pildistamiseks võimaldas kaamera asend vaid vaevu seda tegevust jäädvustada. Oli pime õnn, et liivane seljak kõrgemal ei juhtunud olema ning varjas oma servaga ainult osa kaadrist. See mängis aga pildi kasuks. Kuigi keerasin ka varjetelgile mõned vindid sisse (polnud ju plaaniski selles suunas pilti teha) jäi fotole Euroopa väikseim kulliline – väikepistrik koos oma väiketüllist saagiga. Mõlemad linnud on Eestis kaitse all.”

Mats Kangur

EOS 60D kaamera kere
999€

EF 70-200 F4.0 L IS USM
1 299€

EF 1.4x III telekonverter
549€

Vaata ka teisi
loodusfoto
pakkumisi
www.overall.ee

Suvepuhkused alaku!

Nizza

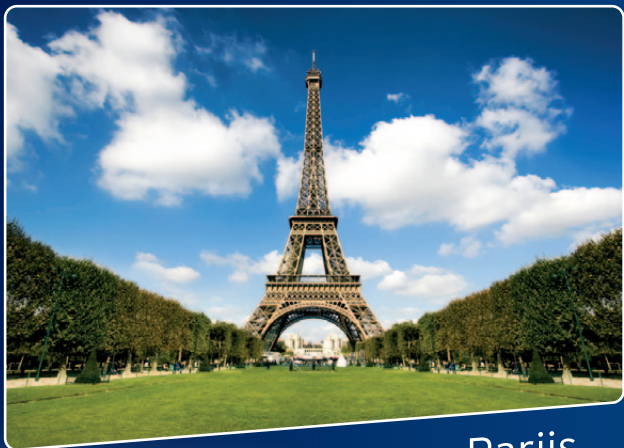
Milano

Barcelona

Berliin

Pariis

Amsterdam

 ESTONIAN AIR

www.estonian-air.ee